

ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษ

ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

นางขวัญพิศ ทองคำวงศ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2554

**The Needs for the Educational Media Center of English Teachers
in the Secondary Educational Service Area 25**

Mrs. Khwanpit Thongkumwong

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Technology and Communications

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2011

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษ

ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ผู้ศึกษา นางขวัญพิศ ทองคำวงศ์ รหัสนักศึกษ 2532700776 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

(เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา) อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ

ปีการศึกษา 2554

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูสอนภาษาอังกฤษจำนวน 412 คนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า (1) ด้านนโยบายโครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา ควรกำหนดปรัชญาคือ สื่อการสอนทันสมัย ก้าวไกลการสอนภาษาอังกฤษ ปณิธาน คือเป็นแหล่งกลางในการรวบรวมจัดหาผลิตจัดเก็บให้บริการซ่อมแซมสื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษ โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา มีความต้องการงานธุรการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ งานวิชาการดำเนินงานออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา และงานบริการดำเนินงานจัดหาและบริการสื่อการศึกษา (2) ด้านบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา มีความต้องการงานวิชาการดำเนินงานออกแบบและผลิตสื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษ (3) ด้านบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา หัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษาควรจบการศึกษาด้านเทคโนโลยีโดยตรง ส่วนคุณวุฒิของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษาควรมีประสบการณ์และมีความสนใจด้านเทคโนโลยีการศึกษา โดยที่มาของบุคลากรควรเปิดรับสมัครใหม่บรรจุผู้มีความรู้ความสามารถโดยตรง (4) ด้านประเภทสื่อการศึกษา มีความต้องการวารสาร วิทยุทัศน์ รายการวิทยุกระจายเสียง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชุดการสอนแบบกิจกรรม เครื่องฉายโปรเจ็คเตอร์ โดยวิธีการพิจารณาคัดเลือกควรพิจารณาความสอดคล้องกับหลักสูตรและวัตถุประสงค์ วิธีการจัดหาควรซื้อจากบริษัทที่น่าเชื่อถือ และ (5) ด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษาควรมีตารางเวลาในการให้บริการสื่อที่ชัดเจนและจัดทำคู่มือการใช้สื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ครูผู้สอน

คำสำคัญ ศูนย์สื่อการศึกษา ภาษาอังกฤษ มัธยมศึกษา

Independent Study title: The Needs for Educational Media Center of English Teachers in the Secondary Education Service Area 25
Author: Mrs. Khwanpit Thongkumwong; **ID:** 2532700776;
Degree: Master of Education (Educational Technology and Communications);
Independent Study advisor: Dr. Taweewat Wattanakuljaroen;
Academic year: 2011

Abstract

The purpose of this study was to study the needs for educational media center of English teachers the Secondary Education Service Area 25.

The subjects were 412 English teachers in the Secondary Education Service Area 25 during the first semester of the 2011 academic year. The employed research instrument was a questionnaire. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, and standard deviation.

Research findings revealed that the overall need for educational media center of English teachers in the Secondary Education Service Area 25 was at the high level. When each aspect of the needs was considered, it was found that (1) regarding the policy and administrative structure of the educational media center, the philosophy of the center should be on the provision of modern instructional media to enhance English instruction; the resolution of the center should be on being the center for collection, acquisition, production, storage, and repair and maintenance of English instructional media; the administrative structure of the center should comprise the administrative work, the public relations work, the academic work on design and production of educational media, and the work on acquisition and service provision of educational media; (2) regarding the roles of the educational media center, the center should perform the roles on design and production of English educational media; (3) regarding the personnel of the educational media center, the head of the center should graduate in the field of educational technology, while the personnel of the center should have experience and be interested in educational technology; also, personnel recruitment should be via open application and selection based on relevant qualification and experience; (4) regarding types of educational media, there were the needs for journals, videos, radio broadcasting, computer assisted instruction programs, learning activity instructional package, and video projector; the selection criteria should be in accordance with the curriculum and objectives; and the media should be purchased from reputable companies; and (5) regarding the services of the educational media center, there should be a clear service time table, and the manual for educational media usage to distribute information on the services of the center to teachers.

Keywords: Educational media center; English; Secondary school

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้สำเร็จได้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากอาจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ ประธานที่ปรึกษางานวิจัยค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และติดตามการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้อย่างใกล้ชิดเสมอมา นับตั้งแต่เริ่มต้น จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ สาธิต วิมลคุณารักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมจิตร อาจอินทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ กรณีกิจ ให้ความกรุณาในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้คำปรึกษา ชี้แนะ จนทำให้งานวิจัยสำเร็จด้วยดี

ขอขอบพระคุณครูสอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่าน ทั้งคณาจารย์ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและครอบครัวอันมีคุณค่ายิ่ง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ พร้อมทั้งให้กำลังใจในการทำวิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการทำวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขอน้อมเป็นเครื่องบูชาพระคุณ แต่บิดามารดาผู้มีพระคุณและคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทุกท่าน

ขวัญพิศ ทองคำวงศ์

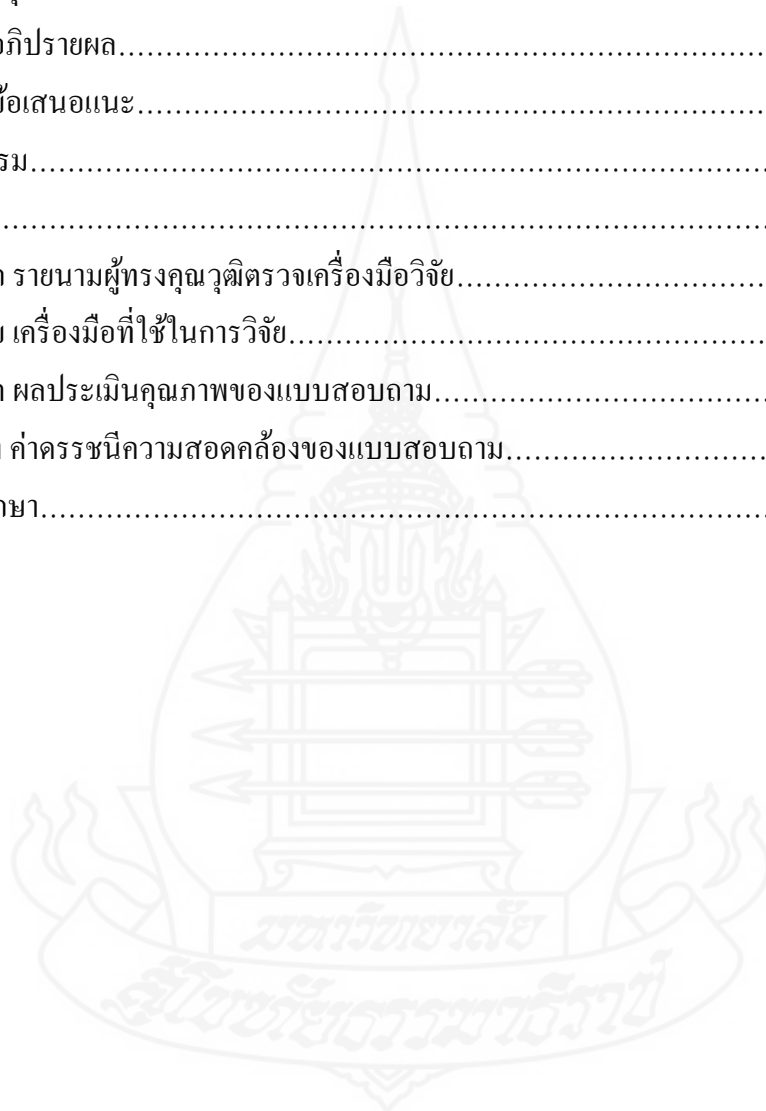
มิถุนายน 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
สื่อการศึกษา.....	9
ศูนย์สื่อการศึกษา.....	20
การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	62
ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.....	65
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษ ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.....	83

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5	
สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	86
สรุปผลการวิจัย.....	87
อภิปรายผล.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	91
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก.....	99
ก ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย.....	100
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	101
ค ผลประเมินคุณภาพของแบบสอบถาม.....	113
ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....	117
ประวัติผู้ศึกษา.....	126

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	62
ตารางที่ 4.2 ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวม.....	65
ตารางที่ 4.3 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษตอนโยบาย โครงสร้างการบริหารงาน ของศูนย์สื่อการศึกษา.....	66
ตารางที่ 4.4 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา.....	66
ตารางที่ 4.5 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา.....	67
ตารางที่ 4.6 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับพันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา.....	67
ตารางที่ 4.7 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ โครงสร้างการบริหารงานของ ศูนย์สื่อการศึกษา.....	68
ตารางที่ 4.8 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ โครงสร้างการบริหารของศูนย์ สื่อการศึกษาเกี่ยวกับงานธุรการ.....	68
ตารางที่ 4.9 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ โครงสร้างการบริหารของศูนย์ สื่อการศึกษาด้านเกี่ยวกับงานวิชาการ.....	69
ตารางที่ 4.10 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ โครงสร้างการบริหารของศูนย์ สื่อการศึกษาเกี่ยวกับงานบริการ.....	69
ตารางที่ 4.11 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษต่อบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา.....	70
ตารางที่ 4.12 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษต่อบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา เกี่ยวกับงานธุรการ.....	71
ตารางที่ 4.13 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษต่อบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา เกี่ยวกับงานวิชาการ.....	72
ตารางที่ 4.14 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษต่อบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา เกี่ยวกับงานวิชาการ.....	73
ตารางที่ 4.15 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษต่อบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา.....	74
ตารางที่ 4.16 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับคุณวุฒิของหัวหน้าศูนย์ สื่อการศึกษา.....	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.17 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับที่มาของหัวหน้าศูนย์ สื่อการศึกษา.....	75
ตารางที่ 4.18 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับคุณวุฒิของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ สื่อการศึกษา.....	75
ตารางที่ 4.19 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับที่มาของเจ้าหน้าที่ศูนย์ สื่อการศึกษา.....	76
ตารางที่ 4.20 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษต่อประเภทและวิธีการจัดหาสื่อของ ศูนย์สื่อการศึกษา.....	77
ตารางที่ 4.21 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสื่อการศึกษาประเภทสิ่งพิมพ์.....	78
ตารางที่ 4.22 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสื่อการศึกษาประเภท สื่อโสตทัศน.....	78
ตารางที่ 4.23 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสื่อการศึกษาประเภทสื่อมวลชน	79
ตารางที่ 4.24 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสื่อการศึกษาประเภทสื่อ อิเล็กทรอนิกส์.....	79
ตารางที่ 4.25 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสื่อการศึกษาประเภทชุดการสอน	80
ตารางที่ 4.26 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อการสอน	80
ตารางที่ 4.27 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับวิธีการพิจารณาคัดเลือกและ จัดหาสื่อการศึกษา.....	81
ตารางที่ 4.28 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับวิธีการจัดหาสื่อการศึกษา.....	81
ตารางที่ 4.29 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษต่อการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา.....	82

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพ หัวใจสำคัญของการศึกษาและการจัดการศึกษาอยู่ที่กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพที่มี ด้วยเหตุนี้ สื่อการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญเพราะเป็นตัวกลางที่ช่วยทำให้การสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพราะสื่อจะเป็นตัวถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นสิ่งที่กำลังเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม สามารถเข้าใจความคิดรวบยอดได้ง่ายและรวดเร็ว (กรมวิชาการ: 2544:47) โดยเฉพาะการเรียนการสอนในยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ ข่าวสารข้อมูล

ปัจจุบันนี้การเรียนภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษาแสวงหาความรู้และ การประกอบอาชีพ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ที่ถูกกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งในปัจจุบัน การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีสภาพแตกต่างไปจากรูปแบบเดิม จากการสอนที่เน้นครูและหลักสูตร มาเป็นเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การศึกษาเรียนรู้ เปลี่ยนจากลักษณะที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับรู้ เป็นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ฝึกทักษะทางภาษาด้วยตนเอง โดยอาศัยศักยภาพและประสิทธิภาพของสื่อการศึกษามาช่วยส่งเสริมและช่วยเอื้ออำนวยความสะดวก เป็นเครื่องมือ และเป็นแหล่งสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษหลากหลายรูปแบบ อย่างกว้างขวาง

การจัดเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดแหล่งรวบรวม และให้บริการสื่อการศึกษาอย่างทั่วถึง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาวิชาการ ไวยากรณ์ และการฝึกทักษะทางภาษาทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ที่แจ่มชัด รวดเร็ว สามารถเข้าถึง ข้อมูลข่าวสารได้ทันเหตุการณ์

1.1 สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์ด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา กล่าวคือ การเรียนการสอนที่ใช้สื่อการศึกษาเป็นช่องทางการเรียนรู้และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถควบคุมการศึกษาบทเรียนภาษาอังกฤษด้วยตนเองไม่ว่าจะเรียนเนื้อหาไวยากรณ์ หรือเพื่อการฝึกทักษะทางภาษาด้านการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน โดยเลือกลำดับเนื้อหาได้ตามความต้องการ เชื่อมโยงเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกัน เลือกเรียนตามเวลาที่ตนสะดวกทุกที่ ทุกเวลา ตามความเหมาะสมของผู้เรียน โดยใช้ศักยภาพทางเทคโนโลยีสารสนเทศและอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอนในการอธิบาย ยกตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับความจริงมากที่สุด ผู้สอนสามารถใช้สื่อการศึกษาประกอบการสอนได้ทุกทักษะ ในจัดการเรียนการสอนในลักษณะต่างๆ เช่น การสอนเสริมในกรณีที่ผู้เรียนขาดเรียน เรียนไม่ทันเพื่อน ใช้สอนแทนครูในกรณีเนื้อหาซับซ้อน และเมื่อต้องการฝึกทักษะการฟังหรือทักษะพูดจากเจ้าของภาษา สร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียนให้มีความสนใจที่ดีต่อภาษาอังกฤษ ดังนั้น การนำสื่อการศึกษามาใช้ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสังคมแห่งการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ: 2551)

สภาพที่พึงประสงค์ด้านแหล่งเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา กล่าวคือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 25425 มาตราที่ 25 กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทุกแห่ง ควรส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา เพื่อพัฒนาและประสานงานการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในสังกัด ส่งเสริมให้ครูได้ใช้สื่อการศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ โดยศูนย์สื่อการศึกษานี้ ควรมีสื่อการศึกษาหลากหลายและเพียงพอ ในการให้บริการประกอบด้วย สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ ที่สำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ: 2545)

สภาพที่พึงประสงค์ด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา กล่าวคือ การให้บริการของศูนย์สื่อการศึกษา ควรครอบคลุม บริการยืม-คืนสื่อการศึกษา ให้คำปรึกษา แนะนำการผลิตและการใช้สื่อการศึกษา บริการจัดฝึกอบรมการซ่อมบำรุงรักษาสื่อการศึกษา บริการสืบค้นข้อมูลความรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั้งในและนอกประเทศ มีซอฟต์แวร์ ต่างๆ ที่ผู้เรียนและผู้สอนเข้ามาใช้บริการ มีการให้บริการเครื่องคอมพิวเตอร์ที่สามารถค้นคว้าข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต บริการห้องสำหรับ

ศึกษารายบุคคลหรือกลุ่มย่อย มีอุปกรณ์ครบถ้วน เช่น หูฟัง เทปโทรทัศน์ เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้และช่วยฝึกทักษะทางภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อันจะทำให้การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา กล่าวคือ การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 84 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25: 2553) ครูเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน สื่อการสอนที่สำคัญและใช้มากที่สุด คือ หนังสือเรียน ครูเน้นการสอนไวยากรณ์ ภาคทฤษฎีเป็นส่วนใหญ่ มากกว่าที่จะเน้นฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ครูไม่ได้ใช้สื่ออุปกรณ์ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษเท่าที่ควร

สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านแหล่งเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา กล่าวคือ สื่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ เช่น เอกสารประกอบการสอน ตำรา หนังสือเรียน แบบฝึกหัด วารสาร จุลสาร แผ่นพับ และสื่อโสตทัศนวัสดุ เช่น เทปเสียง โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ คอมพิวเตอร์ สื่อของจริง เป็นต้น สื่อการสอนที่ครูผลิตเองยังมีน้อย ขาดการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่ทันสมัยและหลากหลายเท่าที่ควร มีการนำสื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษมาใช้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษบ้าง แต่ยังไม่มาก ไม่ทันสมัยและไม่หลากหลายพอ เนื่องจากสื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษที่ครูผลิตเองและสื่อเทคโนโลยีการศึกษาสำเร็จรูป มีจำนวนน้อยและราคาแพง ปริมาณสื่อการศึกษามีไม่เพียงพอต่อความต้องการ งบประมาณสนับสนุนในด้านสื่อการศึกษามีไม่เพียงพอ ครูสอนวิชาภาษาอังกฤษขาดความรู้และความชำนาญในการผลิตสื่อเทคโนโลยี ขาดทักษะและประสบการณ์ในการใช้สื่อที่ทันสมัย ครูผู้สอนไม่สามารถปรับตนให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้

สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษ ในระดับมัธยมศึกษา กล่าวคือ โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ขาดหน่วยงานกลางที่จะทำหน้าที่ประสานงานในการให้คำปรึกษาแนะนำ และเป็นแหล่งให้บริการด้านสื่อการศึกษาแก่ครูสอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ขาดการสนับสนุนการดำเนินงาน การอบรมพัฒนาความสามารถของครูในการผลิตสื่อที่ทันสมัย และการนำสื่อการศึกษามาช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ ทำให้การจัดการเรียนการสอนวิชา

ภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ขาดความน่าสนใจ และขาดประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา กล่าวคือ เนื่องจากโรงเรียนไม่มีศูนย์สื่อการศึกษาที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงในการจัดหา ผลิตและรวบรวมสื่อการศึกษา ครูที่จะใช้สื่อในการสอนต้องลงทุนผลิต หรือซื้อจัดหาสื่อการสอนเป็นการส่วนตัว ครูจึงใช้สื่อเดิมๆเพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ไม่มีการประเมินประสิทธิภาพของสื่อการศึกษาที่มี ครูส่วนใหญ่จึงขาดความรู้และทักษะในการใช้ และผลิตสื่อการศึกษา ทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ไม่บรรลุผลเท่าที่ควร ผู้เรียนขาดความเข้าใจในเนื้อหาและประสบการณ์ ไม่เกิดความสนใจในบทเรียน ขาดทักษะทางภาษา ทำให้นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25: 2553)

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านแหล่งเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา กล่าวคือ ด้วยสื่อการศึกษาที่มีส่วนใหญ่นั้นเป็นสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ หนังสือเรียน เอกสารประกอบการเรียน แบบฝึกหัด เนื้อหาบางอย่างไม่เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียน รูปแบบของหนังสือเรียน ขาดภาพประกอบและสีสันไม่น่าสนใจ ส่วนสื่อเทคโนโลยีนั้นมีราคาแพงต้องใช้งบประมาณสูงในการจัดซื้อ มีความยุ่งยาก เสียเวลาในการเตรียมอุปกรณ์และการทำงานและมีต้นทุนสูงในการเก็บรักษา ขาดผู้ให้คำปรึกษา แนะนำวิธีการใช้สื่อที่ถูกต้อง แม้ปัจจุบันจะมีสื่อการศึกษาสำเร็จรูปวางจำหน่ายอยู่มากมาย แต่ครูไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการเลือกและประเมินสื่อ จึงไม่สามารถตัดสินใจว่าควรจะใช้สื่อการศึกษาในลักษณะใด

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา กล่าวคือ โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 84 โรงเรียน ได้มีการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษทุกโรงเรียนในทุกระดับชั้น ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ขาดนโยบายและการวางแผนกำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ ที่เป็นศูนย์รวบรวมสื่อการศึกษาสำหรับวิชาภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะ ทำให้โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดทั้ง 84 โรงเรียน ยังไม่มีการแสวงหาข้อมูลเพื่อเตรียมการจัดตั้งศูนย์กลางในการให้บริการ ผลิต จัดหาสื่อการศึกษา ทำให้ครูไม่ได้รับการสนับสนุนภารกิจในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ

ครูสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาขาดความรู้ความสามารถที่จะนำสื่อการศึกษามาใช้ในการสอนเนื้อหาไวยากรณ์และทักษะทางภาษา ทำให้คุณภาพด้านผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำ จากการประเมินของสำนักรับรองมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ องค์กรมหาชน สมศ. (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25: 2553)

1.4 ความพยายามในการแก้ปัญหา

ความพยายามในการแก้ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา จากสภาพปัญหาเรื่องการขาดสื่อการศึกษาเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เขต 25 ได้มีความพยายามในการดำเนินการแก้ไขปัญหา โดย ได้ดำเนินการจัดอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนและพัฒนาคู่มือ สื่อ ส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ จัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดเพื่อจัดซื้อสื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษให้เพียงพอต่อความต้องการของครูในการสอนเนื้อหา ไวยากรณ์และฝึกทักษะทางภาษา จัดประกวดและแสดงผลงานครูด้านสื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษ

ความพยายามในการแก้ปัญหาด้านแหล่งเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้พยายามดำเนินงานการให้บริการ ผลิต จัดหา สื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษ มอบหมายให้มีศึกษานิเทศก์ดูแลการจัดทำคู่มือการใช้สื่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษ เผยแพร่ความรู้ ข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับสื่อการศึกษา และทำหน้าที่สนับสนุนภารกิจ การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ให้คำปรึกษา แนะนำ อบรมพัฒนาส่งเสริมครูสอนวิชา ภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาให้มีความรู้ความสามารถที่จะนำสื่อการศึกษาที่เหมาะสมและ ทันสมัย มาใช้ในการสอนเนื้อหา ไวยากรณ์และทักษะทางภาษา

ความพยายามในการแก้ปัญหาด้านแหล่งเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ(ERIC) ในโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และโรงเรียนชุมแพศึกษา อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ที่เป็นศูนย์ดำเนินงานสนับสนุนการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เขต 25 ได้รับการสนับสนุนตำราภาษาอังกฤษและพจนานุกรมภาษาอังกฤษจากองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดขอนแก่นมอบให้ห้องสมุดของโรงเรียนในจังหวัดขอนแก่นเพื่อใช้ในการส่งเสริมการ เรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทุกปีงบประมาณ (ข่าวประชาสัมพันธ์ อบจ. ขอนแก่น: 2551)

ในส่วนของความพยายามแก้ไขปัญหามาจากงานวิจัยที่ผ่านมาในช่วง พ.ศ. 2541-2552 พบว่า จากการศึกษาค้นคว้ายังไม่ปรากฏผลงานวิจัยเรื่องศูนย์สื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษในจังหวัดขอนแก่น แต่พบว่า มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวข้องกับศูนย์สื่อการศึกษาจำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยของเฉลิมศรี มุลโพธิ์ (2541) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการผลิตและการใช้สื่อการศึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า ผู้บริหารต้องการให้ศูนย์สื่อการศึกษาเป็นศูนย์รวมสรรพวิทยาการทุกรูปแบบที่รวมงานห้องสมุดและงานโสตทัศนศึกษาเข้าไว้ด้วยกัน มีบริการอื่นๆ มีเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ ส่วนครูอาจารย์ต้องการให้ศูนย์สื่อการศึกษาจัดฝึกอบรมการผลิตและการใช้สื่อการศึกษา ให้บริการแนะนำแหล่งที่สามารถยืมสื่อได้

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า การศึกษาความต้องการ ศูนย์สื่อการศึกษาในเขตจังหวัดขอนแก่น ใช้กระบวนการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษาด้านความต้องการการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา การเป็นแหล่งกลางในการให้บริการ จัดหา จัดฝึกอบรมการผลิตและการใช้สื่อการศึกษา แต่ยังไม่มีการศึกษาด้านความต้องการด้านนโยบายและโครงสร้างการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา บทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา บุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา ประเภทและวิธีการจัดหาสื่อของศูนย์สื่อการศึกษา และการให้บริการของศูนย์สื่อการศึกษา

1.5 แนวทางที่ผู้วิจัยจะดำเนินการแก้ปัญหา

เนื่องจากโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ยังไม่มีศูนย์สื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษที่จะเป็นศูนย์กลางในการประสานงาน ร่วมวางแผนนโยบายและวางแผนแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการจัดหา ผลิต ให้บริการสื่อการศึกษา ให้บริการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับสื่อในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ พัฒนาส่งเสริมครูสอนภาษาอังกฤษให้มีความรู้ความสามารถที่จะนำสื่อการศึกษามาช่วยสอนเนื้อหา ความรู้และประสบการณ์ ไวยากรณ์และทักษะทางภาษา ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษ เนื่องจากมองเห็นประโยชน์ที่ผู้เรียนและผู้สอนจะได้รับจากศูนย์สื่อการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อให้ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูงขึ้น

2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อศึกษาความต้องการด้านนโยบายและโครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา

2.2.2 เพื่อศึกษาความต้องการด้านบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา

2.2.3 เพื่อศึกษาความต้องการด้านบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา

2.2.4 เพื่อศึกษาความต้องการด้านประเภทและวิธีการจัดหาสื่อของศูนย์สื่อการศึกษา

2.2.5 เพื่อศึกษาความต้องการด้านการให้บริการของศูนย์สื่อการศึกษา

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยเชิงสำรวจ

3.2 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสอนวิชาภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ที่ปฏิบัติหน้าที่ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 412 คน

3.3 ขอบข่ายเนื้อหาสาระในการวิจัย ครอบคลุม (1) ความต้องการด้านนโยบายและโครงสร้างการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา (2) ความต้องการด้านบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา (3) ความต้องการด้านบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา (4) ความต้องการด้านประเภทและวิธีการจัดหาสื่อของศูนย์สื่อการศึกษา และ (5) ความต้องการด้านการให้บริการของศูนย์สื่อการศึกษา

3.4 เครื่องมือการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นด้านความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาครูสอนวิชาภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

3.5 ระยะเวลาในการทำวิจัย

เดือนมกราคม 2555 – เดือนเมษายน 2555

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 ศูนย์สื่อการศึกษา หมายถึง ศูนย์กลางในการจัดการด้านสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษให้ครูผู้สอน ตั้งแต่การวางแผนการผลิต จัดหา การพัฒนาสื่อการศึกษา ให้ข้อมูลสารสนเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำการใช้สื่อการศึกษา ตลอดจนให้บริการยืม คืน และเป็นแหล่ง

ส่งเสริมสนับสนุนให้ความรู้ ข่าวสารการศึกษา สื่อการศึกษาและเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้สอนและผู้เรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เพื่อช่วยในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.2 ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษา หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูสอนวิชาภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ที่มีต่อการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ครอบคลุม (1) ความต้องการด้านนโยบายและโครงสร้างการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา (2) ความต้องการด้านบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา (3) ความต้องการด้านบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา (4) ความต้องการด้านประเภทและวิธีการจัดหาสื่อของศูนย์สื่อการศึกษา และ (5) ความต้องการด้านการให้บริการในศูนย์สื่อการศึกษา

4.3 ครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอนวิชาภาษาอังกฤษใน โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ประจำปีการศึกษา 2554

4.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงเรียนจำนวน 84 โรงเรียนในเขตอำเภอจำนวน 28 อำเภอของจังหวัดขอนแก่น

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ได้ข้อมูลความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนวิชาภาษาอังกฤษ ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

5.2 ได้แนวทางในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนวิชาภาษาอังกฤษ ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษ ในเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (1) สื่อการศึกษา (2) ศูนย์สื่อการศึกษา (3) การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ (4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สื่อการศึกษา

1.1 ความหมายสื่อการศึกษา

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523: 112) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึง วัสดุ(สิ่งเปลือง) อุปกรณ์(เครื่องมือที่ไม่ผุพังง่าย และวิธีการ (กิจกรรม เกม การทดลอง เป็นต้น) ที่ใช้เป็นสื่อกลางให้ ผู้สอนสามารถส่งหรือถ่ายทอดความรู้ เจตคติ อารมณ์ ความรู้สึก ความสนใจ ทักษะและค่านิยม และทักษะไปยังผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533: 80) กล่าวว่า สื่อการศึกษา หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ใช้เป็น ตัวกลางในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมี ประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมาย

दनัย ไชโยธา (2534: 30) กล่าวว่า สื่อการศึกษา หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวกลาง ใช้ใน กระบวนการเรียนการสอน เพื่อทำให้ผู้เรียนและผู้สอนเข้าใจในสิ่งที่ถ่ายทอดซึ่งกันและกันได้ผลดี และทำให้การเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เชียรศรี วิวิศริ (2535: 25) กล่าวว่า สื่อการศึกษา หมายถึงตัวกลางหรือสิ่งต่าง ๆ ที่ใช้ ในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางสำหรับการถ่ายทอดความรู้ ของครูถึงผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่วางไว้ หรือหมายถึง วัสดุอุปกรณ์หรือเทคนิคที่ใช้เป็นสื่อกลางให้ผู้สอนส่งหรือถ่ายทอดความรู้ เจตคติและทักษะไปยัง ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิดานันท์ มลิทอง (2540: 70) กล่าวว่า สื่อการศึกษา หมายถึง ตัวกลางที่ช่วยนำถ่ายทอด ข้อมูลความรู้จากผู้สอนหรือจากแหล่งเรียนรู้ไปยังผู้เรียน เป็นสิ่งที่ช่วยอธิบายเนื้อหา บทเรียน ให้ ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น เพื่อบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ

กรมวิชาการ (2546: 38) ได้ให้คำจำกัดความสื่อการศึกษาไว้ดังนี้ สื่อการศึกษา หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการ วัสดุ ของจริง สิ่งต่างๆและธรรมชาติที่อยู่รอบตัว ซึ่งสามารถเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และประสบการณ์เรียนรู้ สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ เช่น หนังสือเรียน คู่มือครู ชุดการเรียนการสอน แบบฝึกหัด

โดยสรุป สื่อการศึกษา หมายถึง การนำสิ่งต่างๆทั้งอุปกรณ์ เครื่องมือหรือวิธีการ เทคนิคต่างๆ มาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ประเภทสื่อการศึกษา

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523: ม.ป.น) ได้แบ่งสื่อการศึกษาไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1. สื่อการศึกษาประเภทวัสดุ หมายถึง สื่อการศึกษาที่เป็นวัสดุสิ้นเปลือง ใช้แล้วหมดไปหรือผุพังได้ง่าย จำแนกได้ 2 กลุ่มใหญ่ดังนี้

1.1 วัสดุการสอนที่มีผู้จัดทำและจำหน่าย ได้แก่ สิ่งพิมพ์ ภาพชุด แผนภูมิหรือแผนภาพสไลด์หรือฟิล์มสตริป ภาพยนตร์ เทปโทรทัศน์ เทปเสียงประกอบตำรา ชุดอุปกรณ์และชุดการสอน

1.2 วัสดุการสอนที่ครูจัดทำขึ้นหรือหามาเอง ได้แก่ วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น เช่น ทำนาฬิกาจากกล่องกระดาษ เป็นต้น

2. สื่อการศึกษาประเภทอุปกรณ์ หมายถึง สื่อประเภทเครื่องมือที่ครูนำมาใช้ในการสอนซึ่งรวมเครื่องมือที่ใช้ประกอบการสอนโดยตรง จำแนกออกเป็น 3 ประเภท

2.1 อุปกรณ์ประเภทเครื่องเสียง ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องรับวิทยุและหูฟัง

2.2 อุปกรณ์ประเภทเครื่องฉาย ได้แก่ เครื่องฉายสไลด์และเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

2.3 อุปกรณ์ที่ไม่เกี่ยวกับการให้เสียงหรือภาพ ได้แก่ กระดานดำ เครื่องมือทดลองต่างๆ

3. สื่อการศึกษาประเภทวิธีการ หมายถึง วิธีการครอบคลุมกิจกรรมทุกอย่างที่ครูและนักเรียนจัดขึ้น ได้แก่ การสาธิต การทดลอง เกม การแสดงบทบาทสมมติ การจำลองสถานการณ์ การฝึกปฏิบัติจริงหลังจากเรียนทฤษฎี ทักษะศึกษา กิจกรรมอิสระ กิจกรรมที่จัดขึ้นตามโครงการ

กฤษฎมณฑ์ วัฒนามรงค์ (2536: 40) ได้แบ่งสื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. การแบ่งตามลักษณะการใช้งาน ได้แก่ ประเภทใช้เครื่องฉาย ประเภทไม่ใช้เครื่องฉาย และประเภทเครื่องเสียง

2. การแบ่งตามลักษณะทางกายภาพและแบ่งจากกรวยประสบการณ์ของ Edgar Dele จำแนกไว้ 3 ประเภทดังนี้

2.1 สื่อประเภทวัสดุ (Software) หมายถึง สื่อที่บรรจุสาระหรือความรู้ที่อยู่ในตัว

2.1.1 สื่อวัสดุที่ต้องใช้ร่วมกับอุปกรณ์อื่นจึงสามารถถ่ายทอดสาระหรือความรู้ให้ผู้เรียนได้ เช่น แผ่นเสียง เทปโทรทัศน์ ฟิล์มภาพยนตร์

2.1.2 สื่อวัสดุที่ไม่ต้องใช้ร่วมกับอุปกรณ์อื่น ก็สามารถถ่ายทอด หรือให้ความรู้แก่ผู้เรียน เช่น แผนภูมิ แผนภาพ ลูกโลก หุ่นจำลอง

2.2 สื่อประเภทอุปกรณ์ (Hardware) เป็นสิ่งที่เป็นตัวผ่านให้สาระหรือความรู้ที่บรรจุในทั้งวัสดุ อยู่ในรูปของจริงหรือสถานการณ์จริง ได้ถ่ายทอดออกมาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เช่น เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์ และเครื่องเล่นแผ่นเสียง

2.3 สื่อประเภทเทคนิคและวิธีการ (Technique and Methods) เป็นสื่อลักษณะนามธรรม เป็นแนวความคิดหรือกระบวนการจัดระบบ และเงื่อนไขหรือสถานการณ์ในการเรียนรู้ซึ่งอาจรวมหรือไม่รวมสื่อวัสดุ และอุปกรณ์มาประกอบช่วยให้กระบวนการดำเนินไปได้ด้วยดี เช่น การแสดงละคร ทัศนศึกษา และการสาธิต

3. การจำแนกสื่อการศึกษาตามทรัพยากรการเรียนรู้ สามารถแบ่งได้ 6 แบบดังนี้

3.1 คน (People) ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ เริ่มตั้งแต่ครู และบุคลากรในโรงเรียน ตลอดจนบุคคลในสังคมที่มีความชำนาญในด้านต่างๆ

3.2 วัสดุ (Material) ทั้งที่บรรจุเนื้อหาวิชาการ และเพื่อการบันเทิงสามารถนำมาเป็นแหล่งวิชาการได้ เช่น หนังสือ สไลด์ และเทปโทรทัศน์

3.3 อาคารสถานที่ (Setting) อาจจะอยู่ในรูปสนามกีฬา ตัวอาคารห้องประชุม และสถานที่สาธารณะที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษา

3.4 เครื่องมือและเครื่องใช้ (Tools and Equipment) นอกจากเครื่องมือทางโสตทัศนูปกรณ์แล้ว เครื่องใช้สำนักงานและงานอุตสาหกรรมก่อสร้าง เริ่มตั้งแต่เครื่องถ่ายเอกสาร คอมพิวเตอร์ จนถึงก้อน ไขควง และตะปู

3.5 กิจกรรม (Activities) เป็นการจัดขึ้นร่วมกับแหล่งวิชาการอื่นๆหรือวิธีการเรียนที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ ได้แก่การสอนแบบโปรแกรม ทัศนศึกษา การเล่นเกมและการแสดงละคร

3.6 ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resources) สิ่งที่มีอยู่และเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ในรูปของปรากฏการณ์ วัตถุ และลักษณะทางภูมิศาสตร์ เป็นแหล่งความรู้ สามารถนำมาใช้เป็นสื่อการศึกษาได้ เช่น ฟ้าร้อง แผ่นดินไหว แร่ต่างๆ หุบเขาและน้ำตก

โดยสรุป ประเภทของสื่อการศึกษา ได้แก่ สื่อประเภทวัสดุ สื่อประเภทอุปกรณ์ และสื่อประเภทเทคนิค และวิธีการ

1.3 คุณค่าของสื่อการศึกษา

จันทร์ฉาย เตมียาการ (2533: 40) กล่าวถึงคุณค่าของสื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. คุณค่าสำหรับผู้สอน

1.1 ช่วยแบ่งเบาภาระทั้งด้านงานและเวลา

1.2 ผู้สอนได้สนุกไปกับการสอน รู้จักใช้วัสดุอุปกรณ์และเทคนิคการสอนทำให้มีชีวิตชีวา

1.3 เมื่อผู้สอนเห็นคุณค่าสื่อการศึกษาและเทคนิคที่จะใช้กับผู้เรียนจะมีส่วนเป็นแรงผลักดันให้ผู้สอนตื่นตัวเสมอในการผลิตวัสดุ อุปกรณ์ ค้นคว้าหาวิธีการใหม่ตลอดจนใฝ่หาความรู้ใหม่อยู่เสมอ

1.4 ผู้สอนที่พูดไม่เก่ง จะมีความเชื่อมั่นในการอธิบายเนื้อหามากขึ้น เพราะมีสื่อมาช่วยการเรียนการสอนดีขึ้น ไม่ได้ทำเพียงลำพัง แต่จะมีผู้เรียนเข้ามาเกี่ยวข้องในการเรียนการสอนผู้สอนสามารถใช้เทคนิคต่างๆเข้าช่วยในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

1.5 ช่วยให้ผู้สอนมีประสบการณ์ในการสอนเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถนำเอาประสบการณ์ที่แปลกใหม่นอกชั้นเรียนมานำเสนอผู้เรียนได้ดี

2. คุณค่าสำหรับผู้เรียน

2.1 กระตุ้นและสร้างความสนใจให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อชั้นเรียนมีอะไรใหม่ๆ ทำให้ผู้เรียนตื่นตัวเสมอ

2.2 ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่ยุ่งยากซับซ้อนในเนื้อหาบางวิชา

2.3 ช่วยแก้ปัญหาคความแตกต่างระหว่างบุคคลในแง่ความสนใจและ

บุคลิกภาพ

2.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น

2.5 ช่วยนำประสบการณ์นอกชั้นเรียน เข้ามาให้ผู้เรียน ได้รับรู้และเรียนรู้

โดยไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปไกล

คณีย์ ไชโยธา (2534: 22) ได้กล่าวถึงคุณค่าของสื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. ช่วยให้คุณภาพการเรียนรู้ดีขึ้น
2. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้มากขึ้นในเวลาที่กำหนด
3. ช่วยให้ผู้เรียนจำ ประทับใจความรู้สึกเพราะคนสามารถทำอะไรได้เร็วและดีขึ้น
4. ผู้เรียนสนใจและมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการเรียนการสอน
5. ส่งเสริมการคิดและการแก้ปัญหาในกระบวนการเรียนการสอน
6. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในสิ่งที่เรียนได้อย่างสะดวก เพราะทำเรื่องที่ซับซ้อนได้ง่าย

ขึ้น

7. ช่วยให้ผู้สอนสามารถสอนได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาวิชาที่กำหนด

ไว้ล่วงหน้าได้ง่ายขึ้น

เชิขรศรี วิวิธศิริ (2535: 12) กล่าวถึงคุณค่าของสื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. ปรับปรุงและเพิ่มคุณค่าการเรียนการสอนให้ดีขึ้น
2. ประหยัดเวลาในการเรียนการสอน
3. ประหยัดกำลังและปริมาณครูผู้สอน
4. เพิ่มปริมาณผู้เรียนได้มากในเวลาเดียวกัน
5. เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานทั่วไป
6. ช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้ดี รวดเร็วและเข้าใจเรื่องต่างๆตรงกัน
7. ช่วยให้ผู้เรียนจำเรื่องต่างๆได้มากขึ้นและนานขึ้นและช่วยสร้างความสนใจให้กับ

ผู้เรียน

8. ช่วยเพิ่มทักษะการเรียนรู้ในด้านต่างๆเช่น อ่าน เขียนหรือปฏิบัติงานต่างๆ

9. ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

10. ลดจำนวนผู้เรียนที่สอบตก

11. เพิ่มคุณภาพผู้เรียนให้ได้มาตรฐาน

อิริคสัน (Erickson 1972) กล่าวถึงคุณค่าของสื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. ช่วยจัดและเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

2. ช่วยครูสอนเนื้อหาที่มีความหมายต่อผู้เรียน

3. ช่วยครูแนะนำและกำกับผู้เรียนให้มีปฏิสัมพันธ์ในทางที่พึงปรารถนาโดยใช้สื่อ
4. ช่วยให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไปตามเนื้อหา
5. ช่วยให้ผู้สอนได้รวดเร็วและถูกต้องมากขึ้น

คินเดอร์ (Kinder 1995) ได้ให้ความคิดเกี่ยวกับคุณค่าของสื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. สื่อการศึกษาสามารถเอาชนะข้อจำกัดเรื่องความแตกต่างกันของประสบการณ์ดั้งเดิมของผู้เรียนคือ เมื่อใช้สื่อการศึกษาแล้วจะช่วยให้ผู้เรียนซึ่งมีประสบการณ์เดิมต่างกันเข้าใจได้ใกล้เคียงกัน

2. ขจัดปัญหาเรื่องสถานที่ ประสบการณ์ตรงบางอย่าง
3. ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากสิ่งแวดล้อมและสังคม
4. สื่อการศึกษาทำให้ผู้เรียนมีความคิดรวบยอดเดียวกัน
5. ทำให้ผู้เรียนมีมโนภาพเริ่มแรกอย่างถูกต้องและสมบูรณ์
6. ทำให้เด็กมีความสนใจและต้องการเรียนรู้ในเรื่องต่างๆมากขึ้น เช่น การอ่าน

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะ ทักษะ การแก้ปัญหา

7. เป็นการสร้างแรงจูงใจและเร้าความสนใจ
8. ช่วยให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์จากรูปธรรมสู่นามธรรม

โดยสรุป คุณค่าของสื่อการศึกษา คือ ช่วยพัฒนา กระบวนการเรียนการสอนที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ตลอดเวลา ช่วยกระตุ้นความสนใจและสนองความต้องการของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ สามารถแก้ปัญหาต่างๆได้ด้วยตนเอง อีกทั้งสื่อการศึกษาช่วยปรับพฤติกรรมการสอนของครู ส่งผลให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดและปฏิบัติด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะแนวทางให้

1.4 หลักการใช้สื่อการศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดหลักการใช้สื่อการศึกษาไว้ดังนี้

สจ๊วต อุทรานันท์ (2525: 16) ได้กล่าวถึงหลักการใช้สื่อการศึกษาอย่างมีระบบว่าควรทำตามขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

1. ขั้นวางแผน มีกิจกรรมที่ควรกระทำดังนี้

1.1 วิเคราะห์เนื้อหาและกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนว่า เนื้อหาที่จะสอนแก่ผู้เรียนคืออะไร เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอน ผู้เรียนต้องแสดงพฤติกรรมใดออกมาบ้าง

1.2 พิจารณาสื่อที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอน ขึ้นกับความสนใจ ชื่นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นตอนจัดการเรียนการสอน โดยประกอบกับสื่ออื่นๆ ทบทวนบทเรียน สรุปบทเรียน และทดสอบความรู้ของผู้เรียน

1.3 วิเคราะห์ผู้เรียนซึ่งผู้สอนควรจะทราบข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ความสามารถทางสติปัญญา อัตราการเรียนรู้ ลักษณะการเรียนรู้ ประสบการณ์เดิมหรือทัศนคติ

1.4 เลือกสื่อการศึกษา ตามเกณฑ์และคุณสมบัติที่กำหนดของสื่อแต่ละประเภท

1.5 ควรพยายามเลือกใช้สื่อลักษณะประสม กล่าวคือ ผู้สอนควรพยายามใช้สื่อตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไป ให้เสริมซึ่งกันและกัน ซึ่งจะให้ผลดีกว่าใช้สื่อการศึกษาเพียงชนิดเดียว

1.6 เตรียมสื่อและอุปกรณ์เสริมอื่นๆ ที่จะทำให้การใช้สื่อเป็นไปอย่างดีที่สุด ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการสื่อประสม (Multimedia) วิธีการจัดระบบที่นำเอาสื่อการศึกษาหลายอย่างมาสัมพันธ์กันและเป็นสื่อที่มีคุณค่าส่งเสริมซึ่งกันและกัน

1.7 ศึกษาหรือทดลองใช้สื่อการศึกษานั้นก่อน เพื่อได้ทราบขั้นตอนและรายละเอียดของกระบวนการ ตลอดจนทั้งอาจจะพบปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นได้ก่อนการใช้จริง

1.8 เตรียมตัวให้พร้อมทั้งทางด้านความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อการศึกษาชนิดนั้น ทราบข้อดี ประสิทธิภาพ จุดอ่อนของสื่อการศึกษา

1.9 เตรียมห้องเรียนให้พร้อม เช่น เตรียมที่แขวนภาพ แผนภูมิ สื่อการศึกษาอื่นๆ จัดเตรียมโต๊ะเก้าอี้ เตรียมอุปกรณ์อื่นๆ เช่น สายไฟฟ้า จอ เครื่องคอมพิวเตอร์ แสงสว่าง การระบายอากาศ เก้าอี้ เป็นต้น

1.10 เตรียมผู้เรียนให้พร้อมทั้งประสบการณ์ ความสนใจ อาจจะปูพื้นฐานเรื่องการใช้สื่อการศึกษาชนิดนั้นๆ เช่น การใช้สไลด์ เทป โปรแกรม ซึ่งผู้เรียนควรทราบว่าขณะชมสไลด์ อาจจะมีการหยุดฉายสไลด์เพื่อให้อ่านคำถาม หรือทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ฉะนั้นต้องตั้งใจฟัง และชมให้ดีหรือผู้เรียนอาจต้องเตรียมอุปกรณ์บางอย่าง เพื่อให้การใช้สื่อการศึกษานั้นสมบูรณ์ที่สุด

2. ขั้นตอนการใช้สื่อการศึกษา ผู้สอนควรปฏิบัติดังนี้

2.1 ก่อนการใช้สื่อจริงในห้องเรียน ครูได้รับการบรรยาย เช่นการชี้ให้เห็นจุดสำคัญ หรือควรยกประเด็นสำคัญที่ควรได้จากสื่อการศึกษานั้นๆ

2.2 ระวังระวังเกี่ยวกับกระบวนการเสนอเนื้อหาจากสื่อการศึกษา ไม่ควรกระทำซ้ำหรือเร็วเกินไป

2.3 ควรเสนอสื่อเมื่อถึงเวลาใช้ มีเทคนิคการบิดบังเข้าช่วยในการเสนอสื่อประเภทภาพ กล่าวคือถ้ายังไม่ถึงเวลาใช้สื่อควรเก็บไว้ก่อนค่อยนำออกมาใช้ เมื่อถึงขั้นตอนนั้น จะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น สนใจมากขึ้น

3. ชั้นประเมินผล สิ่งที่ครูควรประเมินประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

3.1 การประเมินผลการวางแผนการใช้สื่อ โดยประเมินว่าสิ่งที่ได้ดำเนินการวางแผนนั้นเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ หรือการวางแผนเป็นไปตามทฤษฎีแต่ไม่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง กรณีเช่นนี้ต้องเก็บรวบรวมข้อมูลไว้สำหรับเป็นบทเรียนในการวางแผนครั้งต่อไป

3.2 การประเมินกระบวนการใช้สื่อ โดยประเมินว่าการใช้สื่อ่นั้นมีปัญหาอุปสรรค ข้อขัดข้องอย่างไรบ้าง เหล่านี้มีสาเหตุมาจากอะไร ผู้สอนได้มีการเตรียมการป้องกันและแก้ไขหรือไม่อย่างไร ดำเนินกระบวนการตามขั้นตอนทางเทคนิคหรือไม่

3.3 การประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการใช้สื่อการศึกษา มักจะเกิดผลจากการเรียนโดยตรง ประเมินในประเด็นผลของการใช้สื่อตามแผนและกระบวนการที่วางไว้ นั่นก่อให้เกิดผลแก่ผู้เรียนได้เข้าใจบรรลุตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้หรือไม่

เฮนิชและรัสเซล (Heinich และ Russel 1982: 34-35) กล่าวถึง การวางแผนใช้สื่อการศึกษาว่า

1. วิเคราะห์ลักษณะผู้เรียนก่อนที่จะใช้การสอนชนิดใด ต้องศึกษาลักษณะผู้เรียน เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนซึ่งจะเป็นสิ่งที่จะช่วยในการเลือกสื่อการศึกษาและวิธีการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ซึ่งลักษณะของผู้เรียนแบ่งเป็น (1) ลักษณะทั่วไป ได้แก่ อายุ เพศ ระดับชั้น ความสามารถทางสติปัญญา ทักษะ และวัฒนธรรมส่วนตัวทางสังคม ทำให้ช่วยกำหนดความยากง่ายของบทเรียน (2) ลักษณะเฉพาะ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ทักษะเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน ซึ่งลักษณะเฉพาะจะมีผลกับคุณภาพของเนื้อหา มีผลโดยตรงกับการจัดสื่อการศึกษาและการเลือกวิธีการสอน

2. กำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนที่สุด อาจกำหนดจากแนวทางหลักสูตรการศึกษา หรือผู้สอนกำหนดเอง จุดมุ่งหมายที่กำหนดควรเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ประกอบด้วย (1) การกระทำหรือการปฏิบัติ (2) สภาวะหรือเงื่อนไข (Condition) เกณฑ์หรือมาตรฐาน (Criterion or Standard)

3. การเลือกปรับปรุงหรือออกแบบวัสดุ ในขั้นนี้เป็นขั้นเชื่อมโยงหรือขึ้นสร้างสะพานเชื่อมระหว่างจุดเริ่มต้นเมื่อทราบลักษณะผู้เรียนแล้วและจุดหมายปลายทาง เมื่อสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเชิงพฤติกรรมแล้ว การเชื่อมทำได้ 3 กรณีดังนี้ (1) เลือกวัสดุที่มีอยู่แล้ว (2) ปรับปรุงวัสดุเก่าให้สามารถนำมาใช้ได้ (3) ออกแบบทำขึ้นมาใหม่โดยคำนึงถึงผู้เรียนราคา ความชำนาญทางเทคนิคเครื่องมือ สถานที่ และเวลา

4. การใช้วัสดุต้องวางแผนว่าจะใช้วัสดุอะไร ใช้เวลานานเท่าไร จากนั้นต้องเตรียมชั้นเรียน เครื่องมือที่จำเป็นตลอดจนสถานที่ให้พร้อม ควรนำเทคนิคต่างๆเข้ามาใช้ด้วย เช่น ใช้สื่อที่เหมาะสมกับขนาดของกลุ่มผู้เรียนหรือการศึกษาด้วยตนเอง โดยเฉพาะการใช้สื่อประสมจะก่อให้เกิดความเร้าความสนใจได้สูง ผู้สอนควรควบคุมความสนใจในห้องเรียน สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง มีอารมณ์ขัน

5. การตอบสนองของผู้เรียนเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการเรียนรู้ ผู้เรียนควรฝึกปฏิบัติสิ่งที่ได้เรียนไป ควรได้รับการเสริมแรงเมื่อตอบถูก การอภิปรายหรือการทำแบบฝึกหัด เท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตอบสนองต่อสิ่งเร้าในขณะมีกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมติดตามผลอื่นๆ

6. การประเมินผล ภายหลังการสอนแล้ว จำเป็นต้องมีการประเมินทั้งตัวผู้เรียน สื่อการสอนและวิธีการ เพื่อหาประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นของกระบวนการสอน เช่น นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้หรือไม่ สื่อการสอนช่วยให้ผู้เรียนได้บรรลุการเรียนรู้หรือไม่ นักเรียนใช้สื่อการศึกษาและวัสดุการศึกษาต่างๆอย่างถูกต้องหรือไม่ สภาพแวดล้อมเป็นอย่างไร ผู้สอนได้ส่งเสริมการเรียนรู้โดยช่วยเหลือเป็นรายบุคคลอย่างเพียงพอหรือไม่

โดยสรุป หลักการใช้สื่อการศึกษาเพื่อให้ได้ผลดีนั้นควรดำเนินการตามขั้นตอนการเตรียมการในการใช้สื่อการศึกษา คือ เตรียมผู้สอน เตรียมผู้เรียนและเตรียมชั้นเรียน ควรใช้สื่อการศึกษาในเวลาที่กำหนด สรุปผลการใช้สื่อการศึกษา และการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องคือจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนทำหลังจากมีการใช้สื่อการศึกษา เช่น อภิปราย ค้นคว้าเพิ่มเติม การรายงาน การตอบคำถามหรือการทำศกษานอกสถานที่ เป็นต้น

1.5 การเลือกใช้สื่อการศึกษา

จรรยา เหนียนเฉลย (2546: 18) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. สื่อที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนหรือไม่
2. สื่อที่ใช้ช่วยให้นักเรียนได้ข้อสรุปจากเนื้อหาที่เรียนหรือไม่
3. สื่อนั้นช่วยให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผลและให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่นักเรียนหรือไม่
4. สื่อที่ใช้ช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์แก่นักเรียนหรือไม่
5. เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น จำนวนผู้เรียน ความสามารถ ความสนใจ ทักษะ และ

รูปแบบการเรียนของนักเรียนหรือไม่

6. เหมาะสมกับทัศนคติและทักษะของผู้สอนหรือไม่
7. สื่อนั้นใช้การได้ดี ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้
8. คู่มีค่ากับราคา ในการผลิตและการนำมาใช้
9. สื่อนั้นช่วยให้นักเรียน ได้ร่วมกิจกรรมตามที่ครูต้องการหรือไม่
10. ระยะเวลาในการใช้สื่อั้นเหมาะสมหรือไม่
11. สื่อนั้นช่วยเสนอแนะกิจกรรมอื่นๆที่นักเรียนอาจปฏิบัติเพิ่มเติมหรือไม่
12. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้สื่อั้นแค่ไหน เช่น สถานที่ แสงสว่าง สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ

อิริคสัน (Erickson 1971) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการเลือกสื่อการศึกษาดังนี้

1. สื่อการศึกษาผลิตขึ้นเหมาะแก่จุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายของผู้เรียนหรือไม่
2. ควรพิจารณาถึงความยากง่ายของจุดมุ่งหมายของการสอน เกี่ยวกับความเข้าใจ ความสามารถทัศนคติ และความนิยม
3. สื่อการศึกษานั้นให้ความสำคัญต่อประสบการณ์ทางความคิด การโต้ตอบ การอภิปรายและการศึกษาหรือไม่
4. เนื้อหาที่จะต้องใช้สื่อเพื่อสื่อความหมายด้วยสื่อการศึกษา เป็นประโยชน์และมีความสัมพันธ์ต่อกันระหว่างผู้เรียน ชุมชน และสังคมหรือไม่
5. สื่อการศึกษานั้นเป็นประโยชน์ต่อการสอนและ เป็นกิจกรรมในการแก้ปัญหาและเพิ่มพูนประสบการณ์เฉพาะด้านหรือไม่
6. เนื้อหาที่ ศึกษาอยู่ในรูปของปัญหาและกิจกรรมของผู้เรียนหรือไม่
7. สื่อการศึกษานั้นให้เนื้อหาความรู้เกี่ยวกับขนาด อุณหภูมิ น้ำหนัก ความลึก ระยะทาง กลิ่น สี เสียง ความมีชีวิตและอารมณ์หรือไม่
8. สื่อการศึกษานั้นให้ความแน่นอน ทันสมัยหรือไม่
9. สื่อการศึกษานั้นสามารถปรับให้เข้ากับจุดมุ่งหมายของการสอนที่พึงประสงค์หรือไม่
10. สื่อการศึกษานั้นน่าสนใจหรือไม่
11. สื่อการศึกษานั้นใช้ในห้องเรียนธรรมดาได้หรือไม่
12. เนื้อหาที่ได้จากสื่อการศึกษามีมากน้อยเพียงใด

เกอร์ลาชและอีลี (Gerlach and Ely 1980 อ้างถึงใน ไชยศ เรื่องสุวรรณ 2533 : 95) ได้เสนอหลักการเลือกสื่อการศึกษาดังนี้

1. ความเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายการศึกษา
2. ระดับความยากง่าย
3. ราคา
4. จัดหาได้ง่ายหรือมีอยู่แล้ว
5. มีคุณภาพด้านเทคนิค

เอ็มบารีคอาเฮลลา (M'barek Ahella 1990) ได้กล่าวถึงการเลือกใช้สื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษ

1. เลือกสื่อที่ให้ความชัดเจนและมีความเป็นจริงมากที่สุด
2. ใช้สื่อที่มีหัวข้อเรื่องต่างๆ ที่น่าสนใจ เช่น บทความในหนังสือพิมพ์ รายงาน

เหตุการณ์และข่าวที่นักเรียนคุ้นเคย

3. ใช้สื่อที่มีความหมาย เหมาะสมกับผู้เรียนทั้งในด้านเนื้อหา ประสบการณ์ วัยของผู้เรียน สื่ออาจจะประกอบด้วย สื่อที่มีลักษณะภาษาศาสตร์ (Non-Linguistics) เช่น รูปภาพ แผนภูมิ วัตถุจริง ของจำลอง เป็นต้น

4. ใช้สื่อที่ไม่ลำเอียงทางวัฒนธรรม หมายถึงครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ จะต้องนำเสนอสื่อที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ไม่นับวัฒนธรรมของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นพิเศษ สื่อมีความเป็นกลางเท่าเทียมกันทางวัฒนธรรมในการใช้ภาษา

แมนฮูด ชูดาลี (Manhood Cudahy 1991) ได้กล่าวถึงการเลือกใช้สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษดังนี้

1. ใช้สื่อการศึกษาที่มีความชัดเจนในการนำเสนอ ความคิดและจินตนาการที่สมบูรณ์ เพื่อช่วยประหยัดเวลาในการอธิบาย จากการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจของผู้เรียน โดยใช้เทคนิคการสอนที่เน้นการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

2. ใช้สื่อการศึกษาที่ทันสมัยข้อมูลทันเหตุการณ์ เช่น โปรแกรมโทรทัศน์ใหม่ๆ ข่าวสารปัจจุบันเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้คุ้นเคยและมีทักษะในการใช้ภาษาจากสื่อการศึกษาเหล่านี้

โดยสรุป การเลือกใช้สื่อการศึกษาของครูสอนวิชาภาษาอังกฤษควรเลือกสื่อการศึกษาที่เสนอแนวคิดที่ชัดเจนในหัวข้อเรื่องต่างๆ ที่น่าสนใจ ใช้สื่อการศึกษาที่มีความเหมาะสมกับนักเรียน สื่อการศึกษาไม่มีความลำเอียงทางวัฒนธรรมและใช้สื่อการศึกษาที่ทันสมัยต่อเหตุการณ์มีประสิทธิภาพ สามารถทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการสื่อสารตามไปด้วย

2. ศูนย์สื่อการศึกษา

2.1 ชื่อของศูนย์สื่อการศึกษา

มีคำที่ใช้ในลักษณะเดียวกันนี้หลายคำด้วยกัน เช่น ศูนย์วัสดุการสอน (Media Center) ศูนย์วัสดุการเรียน (Learning Materials Resource Center) ศูนย์วัสดุการศึกษา (Educational Media center) ศูนย์แหล่งวิทยาการ (Resource Center) ศูนย์แหล่งความรู้ (Knowledge Resource Center) ศูนย์หลักสูตร (Curriculum Center) ศูนย์วิทยบริการ (Educational Service Center) ศูนย์การศึกษา (Educational Center) ศูนย์โสตทัศนอุปกรณ์หรือศูนย์โสตทัศนอุปกรณ์ (Audio Visual Center) บางคนเรียกว่า ศูนย์โสตทัศนวัสดุการศึกษา (Educational Material Center) ศูนย์สื่อการสอน ศูนย์สื่อการศึกษา (Instructional Media Center) ศูนย์แหล่งการเรียนรู้ (Learning Resources Center) ศูนย์วัสดุการศึกษา ศูนย์ทรัพยากรการเรียนรู้ (Instructional Materials Center) ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา (กรมการศึกษานอกโรงเรียน) สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษา (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช) ศูนย์วิทยพัฒนา (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) สำนักวิทยบริการ (มหาวิทยาลัยขอนแก่น) ศูนย์คมนาคมทางการศึกษา หรือศูนย์สื่อสารทางภาษา ศูนย์นิเทศการศึกษา หรือศูนย์สันนิเวทการศึกษา (Educational Communication Center) (สุเวช ฌ หนองคาย 2516) (ประยูร เวชปาน 2528) (วนิดา จึงประสิทธิ์ 2533)

ศูนย์สื่อการศึกษาเหล่านี้มีหลักการดำเนินการที่คล้ายคลึงกัน คือการสนับสนุนการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่จะแตกต่างกันตามลักษณะและขอบข่ายการให้บริการของหน่วยงานนั้นๆ รายละเอียดของแต่ละศูนย์สื่อการศึกษาที่มีวิธีดำเนินงานไปตามสภาพความพร้อม สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและเป้าหมายการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงาน

โดยสรุป คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องมีการใช้แตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการขององค์กรหรือหน่วยงาน สถาบันที่จะเลือกใช้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะและขอบข่ายการให้บริการและจุดมุ่งหมายในแต่ละแห่ง แต่ในที่นี้ผู้วิจัยขอใช้คำว่า “ศูนย์สื่อการศึกษา”

2.2 ความหมายของศูนย์สื่อการศึกษา

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523: 260) ได้กล่าวไว้ในเอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาว่า “ศูนย์การศึกษา” (Educational Media Center) เป็นคำใหม่สำหรับวงการศึกษาด้วยแต่เดิมใช้ชื่ออื่นเป็น ศูนย์โสตทัศนศึกษาบ้าง หรือศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาบ้าง หมายถึง

องค์กรที่มีลักษณะเดียวกัน คือ เป็นหน่วยงานวางแผนผลิตและบริการสื่อการศึกษาให้แก่หน่วยงานการศึกษา และบุคลากรในระบบการศึกษาต่าง ศูนย์การศึกษานี้แต่เดิมทำหน้าที่ให้บริการเท่านั้น อาจมีขนาดเล็กเพียงห้องเก็บอุปกรณ์และวัสดุการศึกษาที่สถาบันการศึกษาจัดซื้อหรือครูผู้สอนจัดทำขึ้นแล้วนำมาเก็บรวบรวมไว้ แต่บางสถาบันอาจขยายงานของศูนย์ให้ใหญ่โต มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการจัดหา และผลิตสื่อการศึกษา บริการผู้ใช้ก็ได้

สุนันท์ ปัทมาคม (2523: 32) กล่าวถึงความหมายศูนย์วิทยบริการว่า คือที่รวมของแนวคิดและสื่อประสมในรูปแบบต่างๆ เป็นสถานที่สำหรับเก็บใช้ และแจกจ่ายสื่อการสอนให้แก่หน่วยงาน สถาบัน บุคคลซึ่งประกอบด้วยผู้สอน ผู้เรียน และรายบุคคล เป็นที่รวมของโสตทัศนูปกรณ์และวัสดุต่างๆ เช่น ภาพยนตร์ ฟิล์มสตริป แผ่นโปร่งใส สไลด์ เทปเสียง เทปบันทึกภาพ แผ่นเสียง ไมโครฟิล์ม แผ่นที่รูปภาพ แผ่นปลิว นิตยสาร และหนังสือ โดยเป็นสถานที่ที่ครูผู้สอนและผู้เรียนมาใช้บริการร่วมกันได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ

ไพบุลย์ สืบสาย (2532: 40) ได้สรุปความหมายศูนย์สื่อการศึกษาไว้ว่า เป็นแหล่งรวมแนวคิดและสื่อในรูปแบบต่างๆทั้งที่เป็นสิ่งตีพิมพ์และไม่ใช้สิ่งตีพิมพ์ คือ วัสดุอุปกรณ์และวิธีการเป็นสถานที่ที่มีการจัดวางแผนอย่างดีสำหรับวัสดุอุปกรณ์ภายใต้การดูแล และอำนวยความสะดวกของผู้ที่มีความรู้เป็นอย่างดีทางวัสดุการศึกษาทั่วไป

วนิดา จิงประสิทธิ์ (2533: 70) ให้ความหมายของศูนย์สื่อการศึกษาว่าหมายถึงศูนย์หรือ หน่วยงานที่ให้บริการเป็นส่วนกลาง เกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัสดุ เครื่องมือ แหล่งที่มาตลอดจนความเคลื่อนไหวต่างๆ เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนในสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และยังมีงานบริการอย่างหนึ่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาประสบการณ์การเรียนที่ดีให้แก่ผู้เรียน โดยเป็นแหล่งกลางของวัสดุเครื่องมือ และวิธีการเรียนการสอน นอกจากศูนย์สื่อการศึกษา จะเป็นที่รวมของประเภทวัสดุหนังสือ และโสตทัศนูปกรณ์ แล้ว ยังเป็นที่สำหรับวางแผน ผลิต ทดลองใช้ และประเมินผลวัสดุอุปกรณ์ต่างๆอีกด้วย

ดวงสุดา แสงสุดา (2542: 65) กล่าวถึง ความหมายของศูนย์วิทยบริการว่าหมายถึงห้องสมุดที่ขยายขอบเขตและหน้าที่ความรับผิดชอบออกไปในการให้บริการ จัดหา ผลิตที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับหลักสูตรของ โรงเรียนและมหาวิทยาลัยโดยให้ทุกฝ่ายใช้ทรัพยากรร่วมกัน

เดคิฟเฟอร์ (Dekieffer 1965) ได้ให้ความหมายของศูนย์สื่อการศึกษาว่า หมายถึง เป็นแหล่งเก็บรวบรวมวัสดุอุปกรณ์ต่างๆอย่างเป็นระบบระเบียบ เพื่อให้บริการแก่ผู้สอนในการแจกจ่าย ใ้ยืม-คืนตรวจตราดูและซ่อมแซม ให้ความสะดวกแก่ผู้สอนที่จะทำสื่อการสอนด้วยตนเอง ตลอดจนการผลิตวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น เพื่อใช้ในการเรียนการสอน ให้ข้อมูลในการพิจารณาจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งนิเทศ และประชุมหารือด้วย

โมกินนิส (Moginmiss 1972) ได้ให้ความหมายศูนย์สื่อการศึกษาว่า เปรียบเสมือนศูนย์การค้าที่ทันสมัย อำนาจความสะดวกมากมายให้ลูกค้าได้เลือกซื้อสิ่งของที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว มีการจัดระบบที่ง่าย และสะดวกแก่อาจารย์ที่จะใช้เครื่องมือช่วยในการสอน เป็นแหล่งรวบรวมสื่อมากมาย มีการให้บริการที่ดี มีที่ให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และมีสื่อการสอนอุปกรณ์เพียงพอ

โดยสรุป ศูนย์สื่อการศึกษา หมายถึง ศูนย์กลางการจัดการด้านสื่อการเรียนการสอนให้แก่ครูผู้สอน และผู้เรียนในด้านต่างๆ ตั้งแต่การวางแผน การจัดการ การผลิต การจัดหา การให้ข้อมูลสนเทศ การให้คำปรึกษา ตลอดจนการให้บริการและอื่นๆเพื่อผู้เรียน และผู้สอนได้ใช้ประโยชน์ เพื่อศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สนองความต้องการและความแตกต่างของแต่ละบุคคล เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยังเป็นแหล่งส่งเสริมสนับสนุนการให้ความรู้ ข่าวสารสื่อการศึกษา และเทคโนโลยีใหม่ๆ

2.3 ประเภทของศูนย์สื่อการศึกษา

ทรงชัย ลิ้มพถุกษ์ (2532: 13) กล่าวถึง ประเภทของศูนย์สื่อการศึกษา ไว้หลายประการดังนี้

1. ศูนย์โสตทัศนศึกษา (Audio-Visual Center) ศูนย์สื่อแบบนี้มีลักษณะเป็นเอกเทศ คือเป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านโสตทัศนศึกษาและวัสดุอุปกรณ์เป็นการเฉพาะโดยตรงโดยมีบุคลากร สถานที่ วัสดุ เครื่องมือ ตลอดจนมีการบริหาร การจัดให้บริการทางด้านโสตทัศนศึกษาเป็นของตนเองโดยเฉพาะ การจัดบริการของศูนย์โสตทัศนศึกษาจะต้องมีผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงานที่มีความรู้ความสามารถทางโสตทัศนศึกษาหรือทางเทคโนโลยีการศึกษาโดยเฉพาะ เหมาะกับระดับอุดมศึกษา

2. ศูนย์วัสดุการศึกษา (Instructional Material Center) ศูนย์แบบนี้จัดรวมเป็นหน่วยงานระหว่างห้องสมุดกับงานทางด้านโสตทัศนศึกษา ใ้ภายในศูนย์ มีวัสดุการศึกษา 2 ประเภท ได้แก่ หนังสือ (Book or Printed Media) กับโสตทัศนอุปกรณ์ (Audio-Visual Materials) การจัดดำเนินการบริหารต่างๆ จะใช้บุคลากรร่วมกัน หัวหน้าศูนย์หรือหัวหน้าห้องวัสดุการศึกษา (Educational Media

Specialists) ซึ่งอาจเป็นบรรณารักษ์หรือนักสื่อการศึกษาก็ได้ เหมาะกับสถาบันระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

3. ศูนย์สหการสื่อการศึกษา (Cooperative AV Center or Educational Media Center) ศูนย์แบบนี้มีแต่โสตทัศนอุปกรณ์ จัดรวมกับกลุ่มสถาบันการศึกษาที่อยู่ใกล้กัน อยู่ในทำเลที่การคมนาคมสะดวก อาจจะเป็นกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา หรือกลุ่มประถมศึกษา โดยมีอาคารสถานที่ปฏิบัติงานของกลุ่ม สื่อการสอนที่ใช้ร่วมกันกับกลุ่ม ศูนย์จะทำหน้าที่บริหารเครื่องมือ การจ่ายเครื่องมือ งานบริการทั้งอุปกรณ์(Hardware) และ โปรแกรม (Software) ตลอดจนการซ่อมเครื่องมือด้วย

เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์ (2548: 15-17) ได้จำแนกประเภทของศูนย์สื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. ศูนย์สื่อการศึกษาภายในสถาบันการศึกษา โดยศูนย์สื่อการศึกษาประเภทนี้ สถาบันการศึกษาได้จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์บริการสื่อที่เรียกว่า Unified Media Center นอกจากนี้ยังใช้เป็นแหล่งค้นคว้า ฝึกผลิตสื่อที่เตรียมการสอน การบริการภายในศูนย์มีบุคลากรที่มีความชำนาญในการให้บริการ เช่น หน่วยโสตทัศนศึกษา โรงเรียน/ศูนย์สื่อการศึกษาโรงเรียนประจำจังหวัด หน่วยบริการการศึกษา มหาวิทยาลัย/ศูนย์สื่อการศึกษานอกโรงเรียน สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน่วยบริการการศึกษาทางไกล กศน.

2. ศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับกลุ่มโรงเรียน ศูนย์สื่อการศึกษาประเภทนี้จะเป็นลักษณะการรวมกลุ่มของสถานศึกษาขึ้นมาที่โรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งที่เห็นว่าเหมาะสมและมีศักยภาพสูงทั้งในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยบุคลากรในศูนย์อาจจะมาจากโรงเรียนภายในกลุ่มหรือเป็นบุคลากรของโรงเรียนที่ศูนย์สื่อการศึกษาตั้งอยู่ก็ได้ การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาลักษณะนี้เป็นการประหยัดงบประมาณ ประหยัดค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ยังสามารถยกมาตรฐานคุณภาพทางการศึกษาให้ทัดเทียมกันได้

3. ศูนย์สื่อการศึกษาทั่วไป จัดตั้งขึ้นมีจุดหมายเพื่อให้บริการสื่อการศึกษาทั่วไปเรียกว่า ศูนย์บริการกลาง(System Media Center) แต่ยังไม่ให้บริการแก่บุคคลภายนอกได้ตามสมควร สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อทั่วไปเช่น สถาบันเทคโนโลยีแห่งชาติ ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นต้น

โดยสรุป ประเภทของศูนย์สื่อการศึกษามี 2 ประเภทคือ ศูนย์โสตทัศนศึกษา เป็นศูนย์สื่อที่ให้บริการเฉพาะสื่อโสตทัศนศึกษา เฉพาะ ไม่รวมสื่อวัสดุทางการศึกษา และ ศูนย์สื่อการศึกษา ให้บริการทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโสตทัศนศึกษา

2.4 จุดมุ่งหมายและหน้าที่หลักของศูนย์สื่อการศึกษา

จรรยา เหนียนเฉลย (2546: 42) ได้ระบุจุดมุ่งหมายและหน้าที่หลักของศูนย์สื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. เป็นการให้บริการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการผลิตสื่อการสอนสำหรับครูผู้สอน และผู้เรียน
2. ช่วยในการเลือกจัดหาและรวบรวมเนื้อหาการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตร
3. เตรียมการเพื่อการใช้อย่างมีประสิทธิภาพของเนื้อหาการเรียนการสอน
4. เพื่อแนะนำผู้เรียนต่อการใช้วัสดุอุปกรณ์และเนื้อหาไม่ว่าจะเป็นรายบุคคล หรือกลุ่ม
5. เป็นความร่วมมือในมือในการใช้วัสดุอุปกรณ์ระหว่างภาควิชาต่างๆภายในสถาบันและต่อสถาบัน
6. เพื่องานวิจัย และงานพัฒนาโครงการงาน และประเมินผล
7. เพื่อช่วยเหลือครูผู้สอนในด้านการวัดและประเมินผล การเลือกและการใช้สื่อที่มีประโยชน์ของสื่อที่เหมาะสมต่อความต้องการทางด้านการเรียนการสอนที่แตกต่างกันออกไป
8. เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนทางด้านพัฒนาความรู้ โดยการใช้สื่อในหลายรูปแบบ
9. เพื่อเปิดโอกาสแก่การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยตรง และเป็นอิสระ
10. เพื่อปรับให้เข้ากันสำหรับรูปแบบการเรียนที่แตกต่างกัน
11. เพื่อเป็นการจัดทางเลือกให้แก่การเรียนการสอน ที่ไม่เหมาะสมกับการสอนธรรมดาในชั้นเรียน
12. เพื่อช่วยประหยัดงบประมาณในแง่ของการจัดหา วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ ที่มีอยู่กระจัดกระจายอยู่ตามแต่ละหน่วยงาน ให้มีการจัดหาและบริการอยู่ที่ศูนย์กลาง อีกทั้งยังช่วยในด้านอาคารสถานที่ และ ประหยัดในด้านบุคลากรของหน่วยงาน เพราะงานหรือความต้องการของแต่ละหน่วยงานอาจมีไม่เท่ากันตลอดเวลา ส่วนกลางจะช่วยในด้านนี้ได้

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2533: 57) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายและหน้าที่หลักของศูนย์สื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา และวางแนวทางการวัดและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา
2. วางแผนกิจกรรมศูนย์สื่อการศึกษา
3. มีส่วนร่วมในการวางแผนงานด้านการจัดการเรียนการสอน การออกแบบระบบการสอนการพัฒนาหลักสูตร(รายวิชา) และสร้างสรรค์วิธีการสอนต่างๆ

4. วางแผนเรื่องงบประมาณเกี่ยวกับระบบสื่อของโรงเรียน ร่วมกับผู้บริหาร
5. จัดหารวบรวมสื่อการศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียน
6. จัดดำเนินงาน โครงการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของศูนย์สื่อการศึกษา
7. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้บริหาร ครูและนักเรียน ตลอดจนชุมชนทราบ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ศูนย์สื่อการศึกษา
8. จัดบริการผลิตสื่อตามความจำเป็น
9. จัดทำเอกสารข้อมูลและคู่มือเกี่ยวกับสื่อ เพื่อครูและนักเรียนที่สนใจจะได้ศึกษาและร่วมตัดสินใจในการจัดหาและจัดซื้อ
10. จัดกิจกรรมส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนการสอน
11. จัดให้มีการประเมินการดำเนินงาน และมีการปรับปรุงแก้ไข ถ้าจำเป็น
12. สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้ทราบบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

ณรงค์ มุกดาสว่าง (2540: 26-28) กล่าวว่า หน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. การให้ข้อเสนอแนะ ศูนย์สื่อการศึกษาต้องเตรียมหาข้อเสนอแนะต่างๆ ที่สำคัญ เพื่อแจ้งผู้ใช้บริการเป็นประจำให้ทราบถึงสื่อวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอนประเภทต่างๆ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ศูนย์จะเสนอบริการให้ได้ วิธีให้ข้อเสนอแนะอาจเป็นแบบทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ เช่น การปิดประกาศ การจัดแสดงนิทรรศการ การออกวารสารของศูนย์ การทำรายการสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น
2. หน้าที่ในการให้การศึกษ าอบรมพัฒนาความรู้ ซึ่งควรจะจัดการอบรมเมื่อใดนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการและปัญหาที่ต้องการการแก้ไข การให้การอบรมทางเทคโนโลยีทางการศึกษา จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนได้รับการปรับปรุงที่ดีขึ้น ซึ่งสามารถจัดทำได้หลายรูปแบบ เช่น จัดโปรแกรมอบรมเทคนิคในการใช้สื่อ การเลือกใช้สื่อเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น เป็นต้น
3. หน้าที่ในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ที่จำเป็นให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและผู้สอน
4. หน้าที่ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน เป็นหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา ที่ต้องช่วยแนะนำและแก้ปัญหาให้แก่ผู้สอนด้านการผลิต เพื่อให้ได้สื่อการศึกษาที่ตรงกับความต้องการในการจัดการเรียนการสอน
5. หน้าที่ในด้านการให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ให้รู้จักคิดวิเคราะห์สภาพปัญหา

ทางการเรียนการสอนช่วยแนะนำในเรื่องเทคนิคและวิธีการต่างๆเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนในด้านเทคโนโลยี

โดยสรุป จุดมุ่งหมายและหน้าที่หลักของศูนย์สื่อการศึกษา เป็นแหล่งรวบรวมผลิตวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือ ประสบการณ์ที่จะช่วยให้การจัดการศึกษามรรลุผล รวมถึงการจัดหา ผลิต ซ่อมแซม บำรุงรักษา สื่อการศึกษา ระดมทรัพยากรที่มีอยู่มาพัฒนาระบบการสอนให้มีประสิทธิภาพ มีหน้าที่ในการจัดบริการ และพัฒนาการบริการให้ตรงความต้องการของผู้สอนและผู้เรียน หน้าที่พิเศษสื่อการสอน ส่งเสริมการใช้สื่อการศึกษา ให้การฝึกอบรม และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับ สื่อการศึกษาต่างๆ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านต่างๆของศูนย์สื่อการศึกษา

2.5 แนวทางการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา

เวเบอร์ (Waber 966: 221) นักสังคมวิทยาชาวเยอรมัน ได้เสนอทฤษฎีระบบ Bureaucratic Model ซึ่งเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพสูงสุดโดยที่การจัดองค์กรหรือการจัดหน่วยงาน ตามแนวความคิดของเวเบอร์ มีอิทธิพลอย่างกว้างขวางทั่วไปและนำไปกล่าวอ้างอิงอยู่เสมอดังนี้

1. การแบ่งแยกงานถือหลักการความชำนาญเฉพาะด้าน โดยวัตถุประสงค์ของการจัด หน่วยงานแบบนี้มุ่งให้ได้ผลงานสูงสุดจากการทำงานเฉพาะด้านด้วยฝีมือและความชำนาญ ดังนั้น บุคลากรต้องได้รับการฝึกอบรมซ้ำแล้วซ้ำอีกเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญจริงๆ

2. การจัดลำดับชั้นการบังคับบัญชาให้ลดหลั่นลงไป มีหัวหน้าหน่วยงานผู้บังคับบัญชา และกำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละระดับชั้นไว้อย่างชัดเจน

3. การปฏิบัติงาน ต้องอยู่ภายใต้ระบบ ระเบียบและกฎหมายการทำงาน จะไม่สามารถ ยืดหยุ่นได้ตามลักษณะเฉพาะของงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานของรัฐต้องยึดถือและปฏิบัติตาม ระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัด

4. การจัดทำมีการบันทึกเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ การวินิจฉัย การสั่งการจะต้องมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรเก็บไว้เป็นหลักฐานสามารถตรวจสอบได้

ลีลา สีนานุเคราะห์ (2530: 15-16) ได้กล่าวถึงการจัดหน่วยงานไปในทำนองเดียวกันไว้ ดังนี้

1. การจัดหน่วยงาน ต้องกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย และแผนงาน ในการดำเนินงาน ไว้อย่างชัดเจน

2. มีศูนย์กลางในการอำนวยการ ที่มีสมรรถภาพ ประสิทธิภาพ และมีความรับผิดชอบ โดยตรง

3. ต้องระบุหน้าที่การงานและความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคนให้ชัดเจน

4. ต้องมีระบบในการทำงานที่เหมาะสม มีเทคนิคในการควบคุมงาน ประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆภายในหน่วยงานเป็นอย่างดี

5. ต้องจัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี และมีหลักการในการสามารถสนองตอบต่อสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างเหมาะสม

นายศิลป์ เชี่ยวชาญพิพัฒน์และคณะ (2527:120-121) ได้กล่าวถึง หลักการพื้นฐานในการจัดหน่วยงานไว้ดังนี้

1. หลักสายการบังคับบัญชา หน่วยงานจะบรรลุผลที่ดีที่สุดเมื่อมีการกำหนดและปฏิบัติตามการบังคับบัญชาที่ชัดเจน สายการบังคับบัญชาเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ เพื่อให้ทุกคนเข้าใจอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ สายการบังคับบัญชาที่เหมาะสม ควรจะตรงและสั้น เพราะจะช่วยให้การดำเนินงานสะดวกรวดเร็ว

2. หลักการมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน บุคลากรทุกคนในหน่วยงาน และฝ่ายต่างๆที่บุคคลสังกัดอยู่ควรมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหน่วยงานการศึกษาอย่างชัดเจน เพราะตัวของวัตถุประสงค์จะมีอิทธิพลต่อความสำเร็จ โดยวัตถุประสงค์จะเป็นสิ่งกำหนดมาตรฐานสำหรับการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

3. หลักการมีอำนาจหน้าที่พอเพียง โดยมีอำนาจการควบคุมหน่วยงาน มีสิทธิอยู่ที่บุคคลใดคนหนึ่งโดยเฉพาะหน่วยงานต่างๆ จะต้องระบุให้ชัดเจน ควรใช้อำนาจอย่างพอเพียงที่จะปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

4. หลักความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น แม้ว่าผู้บังคับบัญชา จะมอบหมายอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาแล้ว แต่ผู้บังคับบัญชา ก็ต้องรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นด้วยการที่ผู้บังคับบัญชาคนหนึ่งรับผิดชอบต่อผู้ใต้บังคับบัญชามากน้อยเพียงใดนั้นอาจไม่กำหนดตายตัวนัก แต่ถ้ารับผิดชอบจำนวนมาก การควบคุมจะยุ่งยากมากกว่าจำนวนน้อย

5. หลักการแบ่งงานกันทำ จำเป็นต้องระบุอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ ไว้อย่างชัดเจนด้วยเพื่อให้บุคลากรทุกคนในศูนย์สื่อการศึกษา จะได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระบุไว้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงระบบการติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ตลอดจนสภาพแวดล้อมต่างๆที่จะเข้ามามีผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานอีกด้วย การแบ่งงานจะทำให้มีกรอบหรือขอบเขตในการรับผิดชอบงานชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนและความสับสนเปลือง

โดยสรุป แนวทางการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษาควรมียึดหลักการเบื้องต้นในการจัด

หน่วยงานคือ กำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกัน กำหนดสายการบังคับบัญชา กำหนดส่วนงานและแบ่งงานในหน้าที่ มีเอกภาพในการบังคับบัญชา กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบหน้าที่บริหารงาน กำหนดนโยบาย รับผิดชอบงานของศูนย์ ตลอดจนติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ

2.6 ปัจจัยที่สำคัญของศูนย์สื่อการศึกษา

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาได้มีผู้กล่าวไว้มากมาย ส่วนใหญ่จะให้ความหมายในลักษณะของการบริหารงาน ดังนี้

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533: 30) ได้กล่าวถึง การวางแผนในกระบวนการศึกษา เพื่อให้การสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลว่าประกอบด้วยปัจจัย 4 ประการซึ่งมีผลต่อการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาดังนี้

1. บุคลากร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ เจ้าหน้าที่เทคนิค และผู้ช่วยด้านสื่อการศึกษา เพื่อจัดการระบบการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือผู้สอนและผู้เรียน ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน
2. สิ่งอำนวยความสะดวก ในระบบงานสื่อการศึกษาและเทคโนโลยีการศึกษา จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกด้วยการจัดพื้นที่ใช้งาน และการบริการให้เพียงพอ รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ต่างๆ ในพื้นที่บริการอีกด้วย
3. สื่อ ได้แก่ สื่อการศึกษา สื่อการสอน และสื่อการเรียนการสอน ตามหลักสูตร ได้แก่ สื่อ สิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ รวมทั้งเครื่องมือเทคโนโลยีที่จำเป็น สื่อที่เลือกมาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ควรมีจำนวนอย่างเพียงพอ ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ
4. งบประมาณ ได้แก่ เงินที่ใช้ในการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดำเนินงานที่กำหนดไว้

วนิดา จึงประสิทธิ์ (2535:13-14) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาสามารถจำแนกได้ดังนี้

1. บุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา ประกอบด้วย

1.1 ผู้บริหารศูนย์สื่อการศึกษา อาจเรียกว่า หัวหน้าศูนย์ หรือผู้อำนวยการศูนย์ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ทางเทคโนโลยีทางการศึกษาตลอดจนมีความรู้เกี่ยวกับงานบริการโสตทัศนูปกรณ์อันได้แก่ นักเทคโนโลยีทางการศึกษา มีหน้าที่จัดและดำเนินการบริการสื่อต่างๆ เป็นผู้ให้คำแนะนำแก่ผู้ให้บริการในด้านการเลือก การผลิตสื่อ การใช้สื่อการศึกษา วางแผนร่วมกับหัวหน้าศูนย์และช่างเทคนิค เช่น ช่างเขียน ช่างภาพ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ และมักมีชื่อเรียกตำแหน่งในอัตราการบริหารราชการว่า นักวิชาการโสตทัศนศึกษา Media Specialist (ปริญญาตรี) พนักงานโสตทัศนศึกษา(ประกาศนียบัตร)

1.2 คณะผู้ร่วมงาน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.2.1 Professional Staff ได้แก่ผู้ที่มีความสามารถ และมีประสบการณ์ทางเทคโนโลยีการศึกษาหรือโสตทัศนศึกษา ตลอดจนมีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับงานด้านโสตทัศนูปกรณ์ แบ่งได้ดังนี้ (1) Media specialist ได้แก่ ผู้ที่ศึกษาในสาขาเทคโนโลยีทางการศึกษาหรือโสตทัศนศึกษา ได้ชื่อว่า นักเทคโนโลยีการศึกษา (2) Media technicians ได้แก่ ผู้ทำหน้าที่เป็น ช่างเทคนิคเช่น ช่างภาพ ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างพิมพ์ เป็นต้น

1.2.2 Non-professional staff ได้แก่ ผู้ช่วยงานบริการ เช่น ผู้ทำหน้าที่ในงานบริการ นักการภารโรง พนักงานขับรถ เป็นต้น

2. วัสดุอุปกรณ์ ในการรวบรวมสื่อวัสดุอุปกรณ์ ถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสื่อในการดำเนินงาน เพื่อจัดหาให้มีจำนวนเพียงพอกับความจำเป็น และความต้องการของผู้ใช้บริการ แบ่งการดำเนินงานด้านวัสดุอุปกรณ์ได้ดังนี้

2.1 กำหนดนโยบายในการเลือกวัสดุอุปกรณ์ และการดำเนินงาน เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ โดยคำนึงถึงเรื่องหลักสูตร นวัตกรรมการสอน การวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ พัฒนาการของสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาและการสอน ลักษณะผู้เรียน จุดมุ่งหมายการนำไปใช้ของครูผู้สอนหรือผู้เรียน

2.2 มีการประเมินสื่อการศึกษา ก่อนการพิจารณาจัดหา หรือนำสื่อไปใช้ในการเรียนการสอนควรมีการวัดและประเมินสื่อก่อนและทำอย่างต่อเนื่อง และอย่างมีระบบ

2.3 กำหนดเกณฑ์การเลือกวัสดุอุปกรณ์

2.4 กำหนดผู้เลือกสื่อ

2.5 การผลิตสื่อ

2.6 การบำรุงรักษาสื่อและเครื่องมืออุปกรณ์

2.7 การเก็บรวบรวมสื่อและเครื่องมือให้เป็นระบบระเบียบเพื่อการใช้งาน

3. การจัดการ การดำเนินการโดยอาศัยความสัมพันธ์อันดี ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ภายในศูนย์สื่อการศึกษา เน้นในด้านต่างๆ เช่น การวางแผน การจัดองค์กร การจัดบุคลากร การอำนวยความสะดวก และการควบคุม ซึ่งการจัดการอาจให้ความหมายได้ 2 ลักษณะคือ

3.1 เป็นการอำนวยความสะดวกปฏิบัติงาน และการนำผู้ร่วมงานให้สามารถดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษาให้ได้ผลสูงสุด ด้วยการกำหนดภารกิจ การจัดหา การจัดองค์กร การบริหาร การนิเทศ และการประเมินเกี่ยวกับการใช้งบประมาณ บุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากร เพื่อสนับสนุนศูนย์สื่อการศึกษา ให้บริการบรรลุผลตามภารกิจ

3.2 เป็นการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา

บรรลุดูจดมุ่งหมาย

4. งบประมาณ หมายถึง การวางแผนงานด้านการเงินบัญชี ในการดำเนินงาน ของศูนย์ สื่อการศึกษาการจัดตั้งงบประมาณ จะขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของโครงการย่อยๆซึ่งจัดตามความจำเป็น และความสนใจของผู้ใช้บริการ เพื่อให้สามารถดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษาได้ตามจุดมุ่งหมาย ลักษณะการจัดงบประมาณ แบ่งงบประมาณออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ

4.1 งบดำเนินการ เป็นงบประมาณ ประเภทเงินเดือน ค่าใช้สอย ค่าตอบแทน และค่าวัสดุ

4.2 งบลงทุน เป็นงบประมาณประเภทค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

2.7 การบริหารงานศูนย์สื่อการศึกษา

กุกลิคและอูวิก (Gulick L. & Urwick L 1973) กล่าวไว้ว่า การบริหารงานของ หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ คือ คน (Man) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการจัดการ (Management) ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ก่อให้เกิดผลต่อกระบวนการบริหารงาน หลักและวิธีการบริหารงานที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ “POSDCORB” ซึ่งเป็นกระบวนการ บริหารที่วิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการ แบ่งเป็น 7 ขั้นตอนตามลำดับต่อไปนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึงการวางแผนหรือการวางโครงการ โดยการกำหนด วัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน แนวปฏิบัติ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และเวลาที่ใช้ในการ ดำเนินงาน

2. การจัดหน่วยงาน (Organizing) หมายถึง การจัดแบ่งส่วนงานเพื่อกำหนดหน้าที่ของ หน่วยงานย่อยและบุคคลในตำแหน่งต่างๆให้ชัดเจน

3. การจัดบุคลากร (Staffing) หมายถึง การจัดการ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล โดย จัดคนให้เหมาะสมกับงาน การบรรจุ แต่งตั้ง การฝึกอบรมต่างๆ ตลอดจนการพิจารณาให้พ้นจากงาน

4. การอำนวยการ (Directing) หมายถึง วิธีการอำนวยการ ติดตามดูแลการปฏิบัติงาน และการนิเทศงาน ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคต่างๆ ทั้งทางจิตวิทยา มนุษยสัมพันธ์ และองค์ประกอบอื่นๆ อีกมากมาย

5. การประสานงาน (Co-ordinating) หมายถึง การประสานงานเพื่อให้การดำเนินงาน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สำเร็จผลตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือใน การปฏิบัติงาน

6. การรายงาน (Reporting) หมายถึง การเสนอรายงานผลการปฏิบัติงาน ต่อผู้บังคับ

บัญชาให้ทราบความก้าวหน้าของงานเป็นระยะ และให้ผู้ร่วมงานได้มีโอกาสทราบด้วย เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีร่วมกัน และเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบด้วย

7. การจัดงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การดำเนินงานเรื่องการเงิน การวางแผน การใช้จ่ายเงิน การเสนอขออนุมัติและควบคุมการใช้จ่ายเงิน

8. การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน (Evaluating: E) ศูนย์สื่อการศึกษาควรมีระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านการผลิตและบริการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบข้อดีและข้อจำกัด เพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาและปรับปรุงสิ่งที่บกพร่องให้ดีขึ้น โดยประเมินจากการรายงานผลการปฏิบัติงานหรือวิธีการอื่นตามความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงานเพื่อให้แน่ใจว่าการผลิตและการบริการด้านสื่อการเรียนการสอนนั้นสนองความต้องการของผู้รับบริการได้ดีมากน้อยเพียงใด

นฤมล อินทรพงษ์ (2548: 26) กล่าวว่าไว้ว่า การบริหารงานศูนย์สื่อการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลักสำคัญ 4 ประการดังนี้

1. บุคลากร
2. งบประมาณ
3. สถานที่ตั้งและพื้นที่ของศูนย์สื่อการศึกษา
4. วัสดุอุปกรณ์

2.7.1 หลักการบริหารศูนย์สื่อศึกษาด้านบุคลากร

หลักการบริหารศูนย์สื่อศึกษาด้านบุคลากร นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารงานในองค์กร ดังนั้นควรต้องมีการกำหนดคุณสมบัติและหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรให้ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อจะได้มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับงาน ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานของศูนย์สื่อศึกษามีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้

สาธิต วิมลคุณารักษ์ (2541:171-179) กล่าวว่า การบริหารงานบุคคลในศูนย์สื่อการศึกษาเป็นกระบวนการที่ให้ได้ว่าซึ่งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการให้บริการผลิต การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสื่อการสอน ตลอดจนการพัฒนาและธำรงรักษาบุคลากรซึ่งจำแนกได้เป็น 4 ฝ่ายดังนี้

1. ฝ่ายบริหารสื่อการสอน มีหน้าที่ในด้านบริหารศูนย์สื่อการสอนทั้งในด้านงบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์และการจัดการ เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ได้แก่ หัวหน้าศูนย์สื่อการสอน พนักงานธุรการ เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล เป็นต้น

2. ฝ่ายบริการให้ยืมสื่อการสอน มีหน้าที่รับผิดชอบในการสำรวจและจัดหาสื่อจัดเก็บ แยกหมวดหมู่และจัดทำทะเบียนบัญชีสื่อ ซ่อมบำรุงสื่อและการบริการให้คำปรึกษา ได้แก่ พนักงานห้องสมุด นักวิชาการคอมพิวเตอร์ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

3. ฝ่ายผลิตสื่อการสอน มีหน้าที่ในการออกแบบผลิตสื่อตามความต้องการของผู้ใช้สื่อที่ผลิต ได้แก่ นักวิชาการโสตทัศนศึกษา ช่างศิลป์ วิศวกร เป็นต้น

4. ฝ่ายวิจัยและพัฒนาสื่อการสอน มีหน้าที่ในการวิจัยสื่อต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาสื่อการสอนให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน ได้แก่ นักวิชาการ นักวิชาการโสตทัศนศึกษา เป็นต้น

โดยสรุป ได้ว่าบุคลากรที่ควรมีในศูนย์สื่อการศึกษานั้นแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ บุคลากรด้านการบริหารประกอบด้วยหัวหน้าศูนย์ ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์ หัวหน้าฝ่ายต่างๆในศูนย์ที่ช่วยงานบริหารสู่การปฏิบัติและ บุคลากรด้านการปฏิบัติการ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่เฉพาะงานเช่นเจ้าหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่ด้านงานวิชาการ เจ้าหน้าที่เทคนิค

2.7.2 หลักการบริหารศูนย์สื่อการศึกษาด้านงบประมาณ

หลักการบริหารศูนย์สื่อการศึกษาด้านงบประมาณ เป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา การจัดงบประมาณที่เหมาะสมเป็นสิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้ศูนย์สื่อการศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ได้กำหนดไว้ การบริหารงานงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา เป็นกระบวนการที่จะทำให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยครอบคลุมการวางแผนจัดทำงบประมาณ การใช้ใช้งบประมาณ การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณและการรายงานการใช้งบประมาณ

ปลั่งศรี มุลศาสตร์ (2532: 17) ได้เสนอข้อพิจารณา เกี่ยวกับการจัดงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ศูนย์สื่อการศึกษาของโรงเรียนหรือสถาบันใดก็ตามควรมีฐานะทางการเงินที่เพียงพอและมั่นคง ตลอดจนถึงงบประมาณที่ได้รับเป็นเอกเทศ

2. งบประมาณที่ได้รับควรเกิดจากความต้องการของสถาบัน(นักเรียน ครู อาจารย์) อย่างแท้จริง

3. นโยบายของสถาบันเรื่องงบประมาณควรมีการตรวจสอบอย่างถูกต้องชัดเจน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการกำหนด การได้มาและการจ่าย

4. เพื่อให้การศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุด ควรจัดงบประมาณทั้งส่วนที่เป็นระยะยาวและความต้องการฉุกเฉิน

5. ควรได้รับงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอจากส่วนกลางโดยผู้บริหารศูนย์
สื่อการศึกษาจะต้องเตรียมแผนการไว้

6. ควรมีการวางแผนที่แน่นอนเพื่อการบริการที่เพิ่มขึ้นและแรงสนับสนุนจาก
ชุมชนต่อการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา การเตรียมการอาจทำได้ทั้งการจัดประเมินผล
ตรวจสอบความต้องการด้านวัสดุทั้งแผนระยะยาวและฉุกเฉิน

7. ควรจัดงบประมาณเพื่อสนับสนุนให้ครู อาจารย์และนักเรียนได้เข้าใช้วัสดุ
อุปกรณ์และสื่อในศูนย์สื่อการศึกษา

8. ศูนย์สื่อการศึกษาควรมีหน้าที่โดยตรงในการตรวจสอบ เลือกซื้อวัสดุ อุปกรณ์
และสื่อการศึกษา

9. การจัดงบประมาณต้องมีงบสำหรับวัสดุอุปกรณ์ที่มาแทนที่ของเดิมที่ชำรุด
เสียหายหรือล้าสมัย

10. การเตรียมเงินระยะยาว รวมถึงการเตรียมการเพื่อการขยายตัวของบริการ
วัสดุอุปกรณ์ สื่อการศึกษา โดยการเพิ่มคุณภาพและขอบเขตของเนื้อหาวิชาให้กว้างขวางขึ้น

วนิดา จึงประสิทธิ์ (2533: 33) กล่าวไว้ว่า การจำแนกประเภทของงบประมาณ
ในองค์กรศูนย์สื่อการศึกษา สามารถจำแนกได้ตามที่มาและวัตถุประสงค์ของแหล่งงบประมาณได้
ดังนี้

1. งบประมาณในองค์กรที่เป็นส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ โดยทั่วไปแบ่ง
ออกเป็น 2 ประเภทคือ

1.1 งบประมาณแผ่นดิน เป็นเงินที่รัฐบาลจัดสรรให้แก่ส่วนราชการหรือ
รัฐวิสาหกิจเป็นประจำทุกปี โดยถือกรอบจากแนวนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ซึ่งการแบ่งประเภทของงบประมาณของราชการและวิสาหกิจแบ่งออกเป็น 7 หมวดดังนี้

หมวดที่ 1 รายจ่ายหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ

หมวดที่ 2 รายจ่ายหมวดค่าจ้างชั่วคราว

หมวดที่ 3 รายจ่ายหมวดค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ

หมวดที่ 4 รายจ่ายหมวดสาธารณูปโภค

หมวดที่ 5 รายจ่ายหมวดครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

หมวดที่ 6 รายจ่ายหมวดเงินอุดหนุน

หมวดที่ 7 รายจ่ายหมวดอื่นๆ

1.2 งบพิเศษ เป็นงบประมาณที่ส่วนราชการแต่ละแห่งจัดหาได้เอง เช่น
เงินบำรุงการศึกษา เงินที่มีผู้บริจาค เงินค่าเช่า เงินจากการจัดรายการพิเศษ เป็นต้น

2. งบประมาณในองค์กรที่เป็นเอกชน โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

2.1 งบประมาณดำเนินการ คือ งบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกิจกรรมขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับรายได้และรายจ่าย

2.2 งบประมาณการเงินคือ งบประมาณที่จัดทำขึ้น เกี่ยวข้องการดำเนินงานแผนทางการเงินขององค์กร

โดยสรุป ศูนย์สื่อการศึกษาควรได้รับงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอทั้ง งบประมาณแผ่นดินและงบพิเศษ การจัดงบประมาณที่เหมาะสมเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนให้ศูนย์สื่อการศึกษาสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.7.3 สถานที่ตั้งและพื้นที่ของศูนย์สื่อการศึกษา

ในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา อาคารสถานที่ที่จัดได้ว่าเป็นปัจจัยหลักในการจัดดำเนินการการจัดอาคารสถานที่ของศูนย์สื่อการศึกษาแต่ละสถาบันย่อมแตกต่างกันไปตามความสามารถของแต่ละสถาบันในการจัดอาคารสถานที่ของศูนย์สื่อการศึกษา นักการศึกษาได้เสนอความคิดไว้หลายรูปแบบด้วยกันดังนี้

กรมสามัญศึกษา (2534: 60) ได้กล่าวถึงหลักการเลือกสถานที่ตั้งศูนย์สื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. อยู่ใกล้ชุมชนติดถนนใหญ่มีรถผ่านไปมา สะดวกในการรับส่งวัสดุอุปกรณ์ ผู้ใช้บริการมาถึงได้ง่าย ไม่ควรตั้งในที่การจราจรคับคั่งและควรอยู่ห่างจากเสี้ยวรถบวงทั้งหลาย

2. ควรพิจารณาถึงภูมิประเทศ เช่น อยู่ในที่สวยงาม มีอากาศดี

3. มีบริเวณกว้างขวาง สามารถขยายศูนย์สื่อการศึกษาได้ต่อไปในอนาคต

4. บริเวณใกล้ตัวอาคารไม่ควรปลูกต้นไม้ใหญ่ เพราะจำทำให้บังแสงสว่างและขัดขวางทางระบายอากาศ

5. ไม่ควรตั้งอยู่ชิดอาคารที่สูงกว่ามากเกินไป เพราะจะบังทิศทางลมและแสงสว่าง

6. ภายในอาคารควรมีการออกแบบให้ติดต่อกันได้สะดวก

7. อาคารศูนย์สื่อการศึกษาควรสร้างด้วยวัสดุที่ทนทาน ราคาไม่สูง สวยงามน่ามอง

8. กำหนดขนาดของห้องแต่ละห้องเท่าที่จำเป็น เพื่อเป็นการประหยัดและไม่เกิดการสูญเปล่าของพื้นที่ใช้สอย

สมบูรณ์ สงวนญาติ (2534: 23) ได้กล่าวถึง พื้นที่ใช้สอยของศูนย์สื่อการศึกษา
ดังนี้

1. พื้นที่สำหรับสำนักงานของหน่วยงาน เช่นห้องทำงานของหัวหน้าศูนย์สื่อ
และเจ้าหน้าที่ระดับต่างๆ รวมทั้งห้องต้อนรับผู้มาใช้บริการ
2. พื้นที่สำหรับห้องเก็บสื่อการเรียนการสอน โดยแยกตามประเภทของสื่อ
3. พื้นที่สำหรับห้องบริการสื่อการเรียนการสอน
4. พื้นที่สำหรับปฏิบัติงานกราฟิกและห้องมือ
5. พื้นที่สำหรับห้องตรวจซ่อมบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน
6. พื้นที่สำหรับห้องผลิตสื่อการเรียนการสอนราคาไม่แพง
7. พื้นที่สำหรับห้องเตรียมสื่อการศึกษาก่อนนำไปใช้
8. พื้นที่สำหรับห้องจัดแสดงสื่อการเรียนการสอน
9. พื้นที่สำหรับห้องบันทึกเสียงและห้องควบคุมการใช้เครื่องมือ
10. พื้นที่สำหรับห้องเรียน
11. พื้นที่สำหรับห้องถ่ายภาพและห้องส่งโทรทัศน์
12. พื้นที่สำหรับประชุม

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2526: 63) ได้ให้แนวการจัดอาคารสถานที่ไว้ว่า เพื่อ
อำนวยความสะดวกในการให้บริการและใช้บริการสื่อการสอนของโรงเรียน อันประกอบด้วย ครู
อาจารย์ นักเรียนและบุคลากรอื่น ศูนย์สื่อการศึกษาควรมีสถานที่ที่แน่นอนและเป็นแหล่งวิทยากร
โดยแท้ อาคารสถานที่ของศูนย์สื่อการศึกษาที่ให้บริการสื่อการศึกษาอาจทำได้ 2 ลักษณะดังนี้

1. ใช้สถานที่บางส่วนของอาคารเรียน เป็นสถานที่ตั้งศูนย์สื่อการศึกษา การจัด
สถานที่ในกรณีนี้ควรเลือกสถานที่ที่ติดต่อได้สะดวก เป็นศูนย์กลางที่ติดต่อได้ง่าย เหมาะสมทั้ง
ทางด้าน การถ่ายเทอากาศ ทิศทางของแสงแดดและองค์ประกอบอื่นๆ
2. เป็นอาคารเฉพาะ การจัดให้มีอาคารเฉพาะนั้นจะอำนวยความสะดวกให้แก่
ทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการอย่างมาก เพราะสามารถจัดได้เต็มที่และเต็มรูปแบบของศูนย์
สื่อการศึกษา การตัดสินใจให้มีอาคารเฉพาะของศูนย์สื่อการศึกษาควรพิจารณาโครงสร้างและ
รายละเอียดให้รอบคอบ โดยเฉพาะบริเวณที่ตั้งของอาคาร ควรอยู่บริเวณที่ติดต่อได้ง่าย และเป็น
ศูนย์กลางของอาคารทั้งหลาย

โดยสรุป ศูนย์สื่อการศึกษาควรตั้งอยู่แหล่งกลางของสถาบันการศึกษา เพื่อให้สามารถติดต่อขอใช้บริการได้สะดวกรวดเร็ว และควรคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ทิศทางลม แสงสว่าง การออกแบบและการตกแต่งที่สวยงามเหมาะสม การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาอาจจัดได้สองแบบคือ โครงการขนาดเล็กซึ่งอาจจัดรวมกับห้องสมุดของโรงเรียน และแบบแยกเป็นศูนย์ขนาดใหญ่ก็ควรอยู่ใกล้กับห้องสมุดเพื่อความสะดวกในการใช้หนังสือและวัสดุต่างๆ

2.7.4 หลักการบริการศูนย์สื่อศึกษาด้านวัสดุอุปกรณ์

กิดานันท์ มลิทอง (2540:10) ได้ให้ความหมายวัสดุอุปกรณ์ว่า วัสดุหมายถึง สื่อการศึกษาที่มีความสิ้นเปลือง สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ผู้เรียนได้เรียนด้วยตัวเอง ซึ่งอาจจะต้องใช้สื่ออุปกรณ์ช่วยเหลือหรือไม่ต้องใช้อุปกรณ์อื่นช่วยก็ได้เช่น ภาพ หุ่นจำลอง แผ่นซีดีวีดี แผ่นดีวีดี ส่วนอุปกรณ์หมายถึง สื่อการศึกษาที่เป็นเครื่องมือต่างๆทั้งที่ไม่ใช่อิเล็กทรอนิกส์ เช่น กระดานดำ ไวท์บอร์ด โสตทัศนอุปกรณ์ประเภทต่างๆ ทั้งวัสดุอุปกรณ์ ต่างๆในศูนย์สื่อการศึกษา เหล่านั้น ถือเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะต้องให้บริการว่า มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาคือ “การให้บริการ”

บุญเหลือ ทองเอี่ยม และสุขสวัสดิ์ ภาษิต (2531:16) ได้กล่าวเกี่ยวกับการให้บริการต่างๆของศูนย์สื่อการศึกษา ควรมีดังนี้

1. การจัดทำแคตตาล็อก
2. การให้บริการยืมโสตทัศนศึกษา
3. การให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา
4. การผลิตสื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน
5. การบริการรับจอง ยืม คืน โสตทัศนศึกษา
6. ประสานงานระหว่างศูนย์สื่อการศึกษา
7. เผยแพร่งานของศูนย์สื่อการศึกษา
8. การให้ความช่วยเหลือครูผู้สอนและนักเรียน
9. การจัดและเก็บรักษาโสตทัศนศึกษา
10. การจัดทำสถิติและรายงาน
11. การจัดกิจกรรม นิทรรศการทางวิชาการ

กำพล กระทบ (2531: ม.ป.น.) กล่าวว่า การบริหารงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีทรัพยากรการบริหารที่เพียงพอ และดำเนินไปตามขั้นตอนของ

กระบวนการบริหารด้วยความรอบคอบและมีประสิทธิภาพที่สุด แต่สำหรับการบริหารศูนย์
 สื่อการศึกษานั้นมีองค์ประกอบหลักของการบริหารที่สำคัญ 7 ประการคือ

1. การวางแผน มีขั้นตอนคือ มีการสำรวจปัญหา การหาข้อมูล เพื่อเป็นหลักฐาน
 ประกอบการวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงานหลายวิธีแล้วเลือกวิธีการที่ดีที่สุด
 2. บุคลากร เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการดำเนินงาน เพราะถ้าบุคคลมีความสามารถ
 งานทุกสิ่งทุกอย่างจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ดังนั้นการจัดบุคลากรที่ดีคือ การจัดบุคลากรที่มีคุณสมบัติ
 ที่เหมาะสมกับลักษณะงานและคุณภาพงาน ให้มีปริมาณเพียงพอที่จะปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์
 ได้ตามแนวทางการปฏิบัติงานที่วางไว้
 3. อาคารสถานที่ เพื่ออำนวยความสะดวก ในการให้บริการและการใช้บริการ
 สื่อการศึกษาของโรงเรียนอันประกอบด้วย ครู ผู้บริหาร นักเรียน และบุคคลอื่นๆ ศูนย์สื่อการศึกษา
 ควรมีสถานที่แน่นอนและเป็นแหล่งวิทยาการโดยแท้จริง
 4. การผลิตสื่อการสอนได้ตรงตามความต้องการของครูผู้สอน
 5. การแนะนำครูผู้สอน ให้สามารถผลิตสื่อและใช้สื่อการศึกษา ได้ตรงตามวัตถุประสงค์
 ประสงค์ของเนื้อหาในหลักสูตร
 6. การบริการสื่อการศึกษา จัดทำทะเบียนในให้บริการยืมคืนสื่อการศึกษา สื่อ
 โสตทัศนศึกษาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงาน โสตทัศนศึกษา การผลิตสื่อโสตทัศนูปกรณ์เพื่อการจัดการ
 เรียนการสอน การรับจองวัสดุอุปกรณ์ การบริการรับส่งโสตทัศนูปกรณ์ การเผยแพร่ผลงานของศูนย์
 สื่อการศึกษา การประสานงานระหว่างศูนย์สื่อการศึกษา การให้ความช่วยเหลือ การจัดและการเก็บ
 รักษาโสตทัศนูปกรณ์ การทำสถิติและรายงาน การจัดกิจกรรม
 7. งบประมาณ งบประมาณที่ได้รับควรก่อให้เกิดผลสะท้อนมาสู่ความต้องการ
 ของสถาบันอย่างแท้จริง ควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอทุกปี ควรมีทั้งส่วนที่
 เป็นไปในระยะยาว เป็นรายปี รายภาค และความต้องการที่เป็นกรณีฉุกเฉิน ควรมีแผนงานที่แน่นอน
 เพื่อการบริการที่เพิ่มขึ้น และแรงสนับสนุนจากชุมชนต่องานของศูนย์สื่อการศึกษา สมาชิกของศูนย์
 สามารถใช้วัสดุอุปกรณ์ของศูนย์ได้ โดยปราศจากขอบเขตจำกัดมากกว่าการตั้งข้อบังคับในการใช้
 เจ้าหน้าที่ของศูนย์ควรรับผิดชอบเป็นพิเศษต่อการตรวจสอบในการตรวจสอบการจัดซื้อวัสดุ และ
 อุปกรณ์ทุกชนิด ต้องมีงบประมาณสำหรับอุปกรณ์ที่ชำรุดสูญหาย หรือใช้การไม่ได้
- กรมสามัญศึกษา (2539:125-126) ได้กล่าวไว้ว่า การบริการของศูนย์
 สื่อการศึกษานั้นควรจัดให้มีการแนะนำ การสาธิตการใช้โสตทัศนูปกรณ์ จัดหา ผลิตสื่อการสอน จัด
 กิจกรรมที่ส่งเสริมการผลิตสื่อการสอน จัดสถานที่ให้เหมาะสมกับการให้บริการ จัดทำตารางการขอ

ใช้บริการสื่อ จัดบริการสื่อการสอนตามความสนใจของผู้เรียน และติดต่อประสานงานกับแหล่งหรือ ศูนย์สื่อการศึกษาภายนอก

โดยสรุป หลักการให้บริการภายในศูนย์สื่อการศึกษา จะต้องมีการจัดเก็บ จัดหา ผลิต รักษา จัดกิจกรรมส่งเสริมและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในการใช้สื่อการศึกษาอำนวยความสะดวกในการใช้บริการสื่อสำหรับผู้ใช้บริการตามความสนใจและความต้องการทุกด้าน รวมทั้งจัดทำสถิติ ประเมินผลการให้บริการและจัดทำรายงาน

3. การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

ภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น อาหรับ บาลี และภาษากลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน หรือภาษาอื่นๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะจัดทำรายวิชาและจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ 2551)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก

นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระพื้นฐาน กำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ (1) ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ตีความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม (2) ภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาความสัมพันธ์ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม (3) ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้และเปิดโลกทัศน์ของตน และ (4) ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก การใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

3.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

3.2.1 สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา เพื่อการแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

3.2.2 สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

และนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

3.2.3 สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

3.2.4 สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ ตลอดจน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

3.3 คุณภาพผู้เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. ปฏิบัติตามคำขอร้อง คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายที่ฟังและอ่าน สามารถอ่านออกเสียงข้อความข่าว โฆษณา นิทาน และบทร้อยกรองสั้นๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน ระบุ/เขียนสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่างๆ สัมพันธ์กับประโยคและข้อความที่ฟังหรืออ่าน เลือก/ระบุหัวข้อเรื่อง ใจความสำคัญ รายละเอียดสนับสนุน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

2. สนทนาและเขียนโต้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว สถานการณ์ข่าวเรื่องราวที่อยู่ในความสนใจของสังคมและสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม ใช้คำขอร้อง คำชี้แจง และคำอธิบาย ให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม พูดและเขียนแสดงความต้องการ เสนอและให้ความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล บรรยาย อธิบาย เปรียบเทียบ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรืออ่านอย่างเหมาะสม พูดและเขียนบรรยายความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ กิจกรรม ประสบการณ์ และข่าว/เหตุการณ์ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบอย่างเหมาะสม

3. พูดและเขียนบรรยายเกี่ยวกับตนเอง ประสบการณ์ ข่าว/เหตุการณ์ เรื่อง ประเด็น

ต่างๆ ที่อยู่อยู่ในความสนใจของตนและสังคม พุดและเขียนสรุปใจความสำคัญ แก่นสาระ หัวข้อ เรื่องที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง/ข่าว/เหตุการณ์/สถานการณ์ที่อยู่ในความสนใจของสังคม พุดและเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม ประสบการณ์ และเหตุการณ์ พร้อมให้เหตุผลประกอบ

4. เลือกใช้ภาษา น้ำเสียง กิริยาท่าทางเหมาะกับบุคคล และโอกาสต่างๆ ตามมารยาท สังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาอธิบายเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ นบธรรมเนียมและประเพณี ของเจ้าของภาษา เข้าร่วม/จัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ

5. เปรียบเทียบ และอธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการออกเสียง คำและ ประโยคชนิดต่างๆ และการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย เปรียบเทียบและ อธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างชีวิตความเป็นอยู่วัฒนธรรมของ เจ้าของภาษากับของไทยนำไปใช้ได้เหมาะสม

6. ค้นคว้า รวบรวม และสรุปข้อมูล ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จากสื่อแหล่งการเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพุดและการเขียน

7. ใช้ภาษาสื่อสารทั้งในสถานการณ์จริง และสถานการณ์จำลอง ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน สถานศึกษาชุมชน และสังคม

8. ใช้ภาษาต่างประเทศ ในการสืบค้น ค้นคว้า รวบรวม และสรุปความรู้ /ข้อมูลต่างๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น เป็นภาษาต่างประเทศ

9. มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พุด-อ่าน-เขียน)เพื่อสื่อสารตามหัว เรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การ บริการ สถานที่ ภาษา และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 2100-2250 คำ (คำศัพท์ที่เป็นนามธรรมมากขึ้น)

10. ใช้ประโยคผสมและประโยคซับซ้อน (Complex Sentences) สื่อความหมายตาม บริบทและสถานการณ์ต่างๆในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

3.4 คุณภาพผู้เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1. ปฏิบัติตามคำแนะนำในคู่มือการใช้งานต่างๆ คำชี้แจง คำอธิบาย และคำบรรยายที่ได้ ฟังและอ่านออกเสียงข้อความ ข่าว ประกาศ โฆษณา บทร้อยกรอง และบทละครสั้นถูกต้องตามหลักการ อ่าน อธิบายและเขียนประโยคและข้อความสัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่างๆ ที่อ่าน รวมทั้งระบุและเขียนสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงในรูปแบบที่หลากหลาย สัมพันธ์กับประโยคและข้อความ

ที่ฟังหรืออ่านจับใจความสำคัญ วิเคราะห์ความ สรุปความ ตีความ และแสดงความคิดเห็นจากการฟัง และอ่านเรื่องที่ป็นสารคดีและบันเทิงคดี พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

2. สนทนาและเขียนโต้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องต่างๆ ที่ใกล้ตัว

ประสบการณ์การเรียนรู้สถานการณ์ ข่าว/เหตุการณ์ ประเด็นที่อยู่ในความสนใจและสื่อสารอย่าง ต่อเนื่องและเหมาะสม เลือกและใช้คำขอร้อง คำชี้แจง คำอธิบาย และให้คำแนะนำ พูดและเขียน แสดงความต้องการ เสนอและให้ความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือใน สถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริงอย่างเหมาะสม พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล บรรยาย อธิบาย เปรียบเทียบ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง/ประเด็น/ข่าว/เหตุการณ์ที่ฟังและอ่านอย่าง เหมาะสม พูดและเขียนบรรยายความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ กิจกรรม ประสบการณ์ และข่าว/เหตุการณ์อย่างมีเหตุผล

3. พูดและเขียนนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง/ประสบการณ์ ข่าว/เหตุการณ์ เรื่องและ ประเด็นต่างๆ ตามความสนใจ พูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ แก่นสาระที่ได้จากการวิเคราะห์ เรื่อง กิจกรรม ข่าว เหตุการณ์ และสถานการณ์ตามความสนใจ พูดและเขียนแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับกิจกรรม ประสบการณ์ และเหตุการณ์ ทั้งในท้องถิ่น สังคม และโลก พร้อมทั้งให้เหตุผลและ ยกตัวอย่างประกอบ

4. เลือกใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางเหมาะกับระดับของบุคคล เวลา โอกาสและ สถานที่ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา อธิบาย/อภิปรายวิถีชีวิต ความคิด ความ เชื่อ และที่มาของขนบธรรมเนียมและประเพณีของเจ้าของภาษา เข้าร่วม แนะนำ และจัดกิจกรรม ทางภาษาและวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม

5. อธิบายและเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างโครงสร้างประโยค ข้อความ สำนวน คำ พังเพย สุภาษิต และบทกลอนของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย วิเคราะห์/อภิปรายความเหมือนและ ความแตกต่างระหว่างวิถีชีวิต ความเชื่อ และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทย และนำไปใช้อย่างมี เหตุผล

6. ค้นคว้า/สืบค้น บันทึก สรุป และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และนำเสนอด้วยการพูดและการเขียน

7. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริงและสถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียน สถานศึกษา ชุมชน และสังคม

8. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/ค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์ และสรุปความรู้/ข้อมูล ต่างๆจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสาร ของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น/ประเทศชาติ เป็นภาษาต่างประเทศ

9. มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวข้อเรื่องที่เกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 3600-3750 คำ (คำศัพท์ที่มีระดับการใช้แตกต่างกัน)

10. ใช้ประโยชน์ผสมและประโยชน์ซับซ้อนสื่อความหมายตามบริบทต่างๆ ในการสนทนา ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

3.5 การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนี้มุ่งให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายได้ โดยเฉพาะการใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมกับสภาพสังคม ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ในสถานการณ์จริง โดยครูผู้สอนเป็นผู้ช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงออกทั้งทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ศุมิตรา อังวัฒนกุล (2540: 32-34) ได้กล่าวถึงลักษณะการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารดังนี้

1. Know what you are doing ในการเรียนการสอนภาษาในแต่ละบทเรียน ผู้เรียนควรจรรู้และตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนว่าเขากำลังทำอะไร เพื่ออะไรหลังจากจบบทเรียน ผู้สอนควรทราบว่าเขาสามารถใช้ภาษาที่เรียนกับใคร หรือสถานการณ์ใดได้บ้าง เมื่อจบบทเรียนแล้วนักเรียนควรเห็นความสามารถในการใช้ภาษาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้

2. The whole is more than the sum of the parts การเรียนรู้เพื่อให้ใช้ได้จริงนั้น ผู้เรียนต้องสามารถเข้าใจความคิดอันเกิดขึ้นจากเนื้อหาทั้งหมด (Strings of Sentence) ไม่ใช่เข้าใจส่วนย่อยแต่ละประโยคแล้วจึงนำประโยคเหล่านั้นมารวมกันเป็นเนื้อความทั้งหมด

3. The processes are as importance as the forms ในการเรียนการสอนภาษา กระบวนการที่ใช้ในการฝึกมีความสำคัญเท่าเทียมกันกับรูปแบบของภาษาที่ฝึก ดังนั้นในการสอนภาษา ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ (1) Information Gap โดยหลักธรรมชาติการติดต่อสื่อสารคือการพูดคุยกันระหว่างคนสองคน โดยจะมีสิ่งที่ฝ่ายหนึ่งรู้และอีกฝ่ายหนึ่งไม่รู้ ฝ่ายที่ไม่รู้จะเป็นฝ่ายถาม การสื่อสารจึงเกิดขึ้น การเรียนการสอนภาษาในสมัยก่อนไม่ได้คำนึงถึงข้อนี้ ทั้งครูและนักเรียนต่างก็รู้ข้อมูลนี้เช่นกันแต่ทั้งสองฝ่ายก็ต้องถามเหมือนกัน จึงเป็นการแสดงมากกว่าการสื่อสารจริง หรืออาจกล่าวว่าเป็นการสื่อสารที่ไม่เป็นธรรมชาติ (2) Choice ในการสื่อสารจริง ผู้ตอบจะสามารถตอบได้หลายอย่างหลายความคิด ผู้สอนภาษาจึงไม่ควรกำหนดคำตอบที่แน่นอนไว้เพียงคำตอบเดียว (3)

Feedback ภายหลังการฝึกสนทนาโต้ตอบกันในชั้นเรียน ผู้เรียนต้องเห็นผลของการฝึกว่าเป็นอย่างไรและเขาจะสามารถใช้ผลการเรียนได้อย่างไรบ้าง To learn it, do it การเรียนการสอนภาษาที่นักเรียนนั่งฟังครูพูดตลอดเวลาถือว่าเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นอย่างยิ่ง ถ้าจะให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้ ผู้เรียนเท่านั้นที่จะเป็นผู้ฝึกทักษะในการใช้ภาษา และ Mistakes are not always a mistake ในการเรียนการสอนภาษา หากผู้เรียนใช้ไวยากรณ์ผิดแต่ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ ความผิดทางไวยากรณ์นั้นไม่มีความสำคัญแต่อย่างใด ความพยายามที่ผู้เรียนได้แสดงออกในทักษะการใช้ภาษาในด้านต่างๆ ถือว่ามีความสำคัญมากกว่าความผิดเล็กๆน้อยๆที่อาจเกิดขึ้น

ศุภมิตร อังวัฒนกุล (2540: 38-40) ได้สรุปขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยสรุปดังนี้

1. ขั้นเสนอเนื้อหา (Presentation or Introducing New Language) สำหรับการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามแนวภาษาเพื่อการสื่อสาร การเสนอเนื้อหาจะเน้นที่การให้นักเรียนได้เรียนรู้และทำความเข้าใจ เกี่ยวกับความหมายและการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาดังกล่าวด้วย ในการเสนอเนื้อหาอาจเสนอได้ดังนี้ ผู้สอนนำเข้าสู่เนื้อหา(Lead-In) โดยในขั้นเริ่มแรกนี้ผู้สอนเสนอบริบทหรือสถานการณ์แก่ผู้เรียนก่อนโดยอาจใช้สื่อคือ รูปภาพ เทปเสียง การเล่าเรื่องให้ฟัง จากนั้นจึงนำเสนอเนื้อหาทางภาษาแก่ผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้ฟังหรืออ่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาต่างประเทศหลายคนเห็นพ้องกันว่าควรเป็นเนื้อหาที่มีบริบทหรือสถานการณ์กำกับอยู่ด้วย อาจเป็นเรื่องราวหรือบทสนทนาแต่ไม่ควรเป็นประโยคเดี่ยวๆ และเนื้อหานอกจากจะมีคำศัพท์และรูปแบบภาษาที่ต้องการนำมาสอนแล้ว ควรมีคำศัพท์หรือรูปแบบภาษาที่ผู้เรียนได้เคยเรียนรู้มาบ้างแล้ว เพื่อช่วยให้สามารถเข้าใจเรื่องที่ฟังหรืออ่านได้บ้าง จากนั้นผู้สอนจะกระตุ้นการเรียนรู้ (Elicitation) โดยตรวจสอบว่า ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่ฟังหรืออ่านเพียงใด เช่นถามคำถามให้ตอบหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนพูด ถ้าผู้เรียนสามารถตอบคำถามได้หรือสามารถใช้ภาษาได้ ก็ไม่จำเป็นสำหรับการเสนอเนื้อหามากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนอาจเคยเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาดังกล่าวนี้มาบ้างแล้ว แต่ถ้าผู้เรียนตอบไม่ได้หรือตอบได้บ้างผู้สอนต้องตระหนักว่าจำเป็นต้องสอนหรืออธิบายเนื้อหาทางภาษาให้ผู้เรียนเข้าใจและในการสอนผู้สอนต้องอธิบาย(Explanation) และแสดงให้ผู้เรียนเห็นว่าภาษานั้นมีรูปแบบ วิธีการใช้และความหมายอย่างไร และถ้าจำเป็นอาจใช้ภาษาแม่ในการอธิบายก็ได้

2. ขั้นการฝึก (Practice / Controlled Practice) เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาที่เพิ่งเรียนรู้ใหม่ในลักษณะของการฝึกแบบควบคุม (Controlled Practice) โดยมีผู้สอนเป็นผู้นำในการฝึก โดยทั่วไปการฝึกในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้จดจำรูปแบบภาษาได้ จึงเน้นที่ถูกต้อง

ของรูปแบบภาษาเป็นหลัก แต่ก็มุ่งหมายให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีใช้รูปแบบภาษานั้นๆด้วยเช่นกัน การฝึกควบคุมนี้ ในขั้นเริ่มแรกมักใช้วิธีการฝึกแบบกลไก (Mechanical Drill) หรือบางครั้งเรียกว่า การฝึกซ้ำๆ (Repetition Drill) คือ เป็นการให้ผู้เรียนฝึกซ้ำๆ ตามตัวอย่าง จนกระทั่งสามารถจดจำและใช้รูปแบบภาษานั้นได้ แต่ยังไม่เน้นด้านความหมาย ดังนั้นในการฝึกแบบนี้ นักเรียนอาจจะเข้าใจหรือไม่เข้าใจความหมายของรูปแบบภาษาที่ใช้ในการฝึกก็ได้

สำหรับสื่อการศึกษาที่ใช้ในการฝึกนั้นมักจะเป็นการให้ผู้เรียนฟังภาษาตัวอย่างจากเทปเสียงหรือจากครูผู้สอนประมาณ 1-3 ครั้ง ในกรณีที่ผู้สอนเป็นผู้พูดให้ฟังจะต้องออกเสียงพูดอย่างเป็นธรรมชาติด้วยความเร็วปกติ จากนั้นให้ผู้เรียนฝึกพูดหรือออกเสียงพร้อมกันตามตัวอย่าง ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนฝึกพร้อมกันทั้งห้องหรือฝึกทีละครั้งห้อง หรือเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม การฝึกลักษณะนี้อาจทำให้ทุกคนมีโอกาสฝึกด้วยตนเองพร้อมๆกันได้เรียนรู้การออกเสียงหรือการพูดจากเพื่อนคนอื่นๆด้วย หลังจากฝึกพร้อมกันแล้วผู้สอนสุ่มเรียนผู้เรียนให้ฝึกทีละคน ในขณะที่เดียวกันให้ผู้เรียนคนอื่นๆที่เหลือมีส่วนร่วมช่วยเหลือผู้ที่ถูกเรียนให้ฝึกเดี่ยวได้ถ้าผู้เรียนคนนั้นมีปัญหาในการฝึก เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมแม้จะเป็นการฝึกทีละคนก็ตาม นอกจากนี้ผู้สอนต้องให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนแต่ละคนด้วย เพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าตนใช้ภาษาถูกต้องหรือไม่ นอกจากนี้ผู้สอนอาจตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนในด้านความหมายโดยคำถามง่ายๆให้ผู้เรียนตอบสั้นๆว่าใช่หรือไม่ใช่หรือถูกหรือผิด เป็นต้น การฝึกแบบควบคุมนี้ เน้นที่ความถูกต้องของรูปแบบภาษาเป็นสำคัญ ฉะนั้นการฝึกในขั้นตอนนี้ควรใช้เวลาเพียงเล็กน้อย

3. ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production/ Free Practice) การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารจัดเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดขั้นตอนหนึ่งของการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ทั้งนี้เพราะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเปรียบเสมือนตัวกลางที่เชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ภาษาในชั้นเรียนกับการนำภาษาไปใช้จริงนอกชั้นเรียน การฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารโดยทั่วไปจึงมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ทดลองใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆด้วยตนเอง โดยครูเป็นเพียงผู้แนะแนวทางเท่านั้น การฝึกใช้ภาษาในลักษณะนี้มีประโยชน์ในแง่ที่ว่า จะช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนได้รู้ว่า ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจภาษาไปได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งการที่ถือว่าผู้เรียนได้เรียนรู้แล้วอย่างแท้จริงคือการที่ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เองโดยอิสระ และนอกจากนี้ผู้เรียนจะได้มีโอกาสนำความรู้ทางภาษาที่ได้เรียนมาใช้ให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ ในการฝึกตามขั้นตอนนี้ก็ด้วยเพราะผู้เรียนไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาตามรูปแบบที่กำหนดมาให้เหมือนดังการฝึกแบบควบคุม ซึ่งการได้เลือกใช้ภาษาเองนี้จะช่วยสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้แก่ผู้เรียนเป็นอย่างดี วิธีการฝึกมักจะทำในรูปแบบกิจกรรมแบบต่างๆ โดยผู้สอนเป็นผู้ริเริ่มหรือจัดการขั้นเริ่มต้นของกิจกรรมให้ เช่น อธิบายวิธีทำกิจกรรม จัดกลุ่มผู้เรียน หลังจากนั้น

ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมทั้งหมด ผู้สอนจะเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาในการทำกิจกรรมและเป็นผู้ให้ข้อมูลป้อนกลับหรือประเมินผลการทำกิจกรรมในภายหลัง

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540: 42-43) ได้สรุปกลวิธีและสื่อการศึกษาต่างๆที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารดังนี้

1. การใช้สื่อที่เป็นของจริง (Authentic Materials) เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาที่ผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ในชั้นเรียนไปใช้ภายนอกห้องเรียนได้ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนภาษาอังกฤษอย่างเป็นธรรมชาติในสถานการณ์ต่างๆ วิธีการสอนเพื่อการสื่อสารมักจะใช้สื่อจริงในการเรียนการสอน ผู้สอนอาจคัดข้อความที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์จริงๆมาสอน และให้การบ้านโดยให้ผู้เรียนฟังการพูดจากวิทยุหรือโทรทัศน์จริงๆ เช่นการพยากรณ์อากาศ อย่างน้อยก็ควรเป็นสื่อที่นำมาจากภาษาที่ใช้จริง อีกวิธีหนึ่งซึ่งสามารถนำมาใช้ได้ก็คือ สื่อที่ไม่มีข้อความหรือไม่ต้องใช้ภาษามากนัก แต่สามารถนำมาอภิปรายได้อย่างกว้างขวาง เช่น เมนูอาหาร ตารางเวลาเดินรถ ตารางเรียน เป็นต้น

2. การเรียงประโยคที่จัดวางอย่างสับสน (Scrambled Sentences) ผู้เรียนได้อ่านข้อความซึ่งเป็นประโยคที่เรียงไว้อย่างสับสนไม่เป็นลำดับข้อความ อาจมาจากเรื่อง que ผู้เรียนได้เคยเรียนมาแล้ว ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนได้เรียบเรียงประโยคใหม่ให้ถูกต้องตามเนื้อเรื่องที่เคยได้เรียนมาแล้ว กิจกรรมนี้จะเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับ Cohesion และ Coherence โดยเรียนรู้ว่าประโยคต่างๆเชื่อมต่อกันได้อย่างไร ซึ่งเป็นการเรียนรู้อีกระดับหนึ่งทางภาษาศาสตร์ โดยเรียนรู้การอ้างอิงย้อนหลัง ซึ่งเป็นตัวสำคัญในการเชื่อมข้อความให้ต่อเนื่องกันในการเขียนข้อความ ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนเรียงประโยคในบทสนทนาใหม่ให้ถูกต้องหรืออาจให้จัดชุดรูปภาพให้เป็นเรื่องราวและเขียนประโยคประกอบเรื่องขึ้น เป็นต้น

3. เกมทางภาษา (Language Games) มีการนำเกมมาใช้เป็นจำนวนมากในการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร นอกจากผู้เรียนจะได้รับความสนุกสนานแล้วยังเป็นการฝึกฝนการใช้ภาษาที่ดีอีกด้วย เกมที่ดีมี 3 ลักษณะดังนี้ การหาข้อมูลที่ขาดหายไป (Information Gap) ตัวเลือก (Choice) และการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

3.1 การหาข้อมูลที่ขาดหายไป (Information Gap) เกิดจากผู้พูดไม่ทราบว่าเพื่อนในชั้นจะทำอะไรในสุดสัปดาห์นี้

3.2 ตัวเลือก (Choice) ผู้พูดมีทางเลือกว่าจะคาดการณ์ว่าเพื่อนน่าจะทำอะไรและจะใช้คำพูดว่าอะไร

3.3 การให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ผู้พูดจะได้รับข้อมูลย้อนกลับจากสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่ม ถ้าประโยคที่เขาใช้ไม่เป็นที่เข้าใจก็จะไม่ได้รับคำตอบ จากผู้อื่น ถ้าผู้พูดได้รับคำตอบก็แสดงว่า สิ่งที่เขาพูดนั้นผู้อื่นเข้าใจ

3.4 ภาพชุดเรื่องราว (Picture Strip Story) มีหลายกิจกรรมที่ใช้ภาพชุด กิจกรรมนี้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้รับภาพชุดกลุ่มละชุด คนหนึ่งในกลุ่มจะให้เพื่อนดูภาพแรก และให้ทายว่าภาพที่ 2 จะเป็นภาพอะไร เขามีทางเลือก (Choice) ที่จะทายภาพนั้นว่าจะใช้คำพูดในการทายอย่างไร และได้รับข้อมูลป้อนกลับ(Feedback) ซึ่งอาจจะไม่ใช่รูปประโยคแต่อาจจะเป็นรูปภาพก็ได้

3.5 บทบาทสมมติ (Role-Play) ผู้เรียนสามารถใช้บทบาทสมมติในการฝึกสนทนาเพื่อการสื่อสารในสภาพแวดล้อมต่างๆ ในฐานะต่างๆ โดยครูกำหนดบทบาท สถานะของแต่ละคนว่าจะแสดงเป็นใคร พูดว่าอะไร หรืออีกนัยหนึ่งอาจกำหนด ให้อยู่ในสถานการณ์อะไร พูดเรื่องเกี่ยวกับอะไร แล้วให้นักเรียนพูดเอง ซึ่งแบบหลังจะเข้าถึงหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมากกว่า บทบาทสมมติจะมีข้อมูลที่ขาดหายไป เมื่อผู้เรียนไม่แน่ใจว่าคนอื่นจะพูดว่าอย่างไร ผู้เรียนจะได้ข้อมูลย้อนกลับ ให้ทราบว่สิ่งที่เขาพูดสื่อสารนั้นเป็นอย่างไรด้วย

โดยสรุป การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมุ่งให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ โดยเฉพาะการที่ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างเหมาะสมกับ โดยครูผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกทั้งทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

4.1.1 งานวิจัยระดับมัธยมศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยในประเทศ ผู้วิจัยสามารถสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับศูนย์สื่อการศึกษาได้ดังนี้

เฉลิมศรี มูลโพธิ์ (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัญหาความต้องการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ประชากรคือ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผู้บริหารมีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญในการดำเนินงานด้านการศึกษาคือ การจัดสรรงบประมาณและบุคลากรที่จะมาปฏิบัติหน้าที่ ส่วนครูอาจารย์มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมากคือ การผลิตและการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เกี่ยวกับความต้องการในการดำเนินงานศูนย์

สื่อการศึกษา ผู้บริหารต้องการศูนย์สื่อการศึกษาเป็นศูนย์รวมสรรพวิทยาทุกรูปแบบ มีเจ้าหน้าที่คอยช่วยเหลือ แนะนำ มีงบประมาณเพียงพอ ครู อาจารย์มีความต้องการให้ศูนย์สื่อการศึกษา จัดอบรมการผลิต และการใช้สื่อการศึกษาและให้บริการแหล่งที่ยืมสื่อการศึกษา

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการนำเสนอรูปแบบศูนย์วิทยบริการสำหรับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการสื่อการสอนของครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เพื่อนำเสนอรูปแบบศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 300 คน ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 28 ท่านจาก 3 สาขา เก็บข้อมูลโดยเทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ และให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านรับรองรูปแบบที่ได้ผลการวิจัยพบว่าด้านสภาพการใช้สื่อการสอนของครูมีในระดับน้อย สื่อการสอนส่วนใหญ่ได้แก่เอกสารตำราและหนังสืออ่านประกอบ ภาพถ่าย รูปภาพ วิดิทัศน์หรือเทป โทรทัศน์ กระดานดำ เครื่องบันทึกเสียง ด้านปัญหาจากครูผู้สอนพบว่า ครูผู้สอนขาดความรู้และทักษะในการผลิต การใช้และการนำเสนอสื่อการสอน สื่อการสอนมีไม่เพียงพอต่อความต้องการขาดงบประมาณในการจัดซื้อ สื่อการสอนชำรุด สื่อมีอายุการใช้งานไม่นาน ด้านของสถานที่พบว่าสภาพของห้องเรียนมีสภาพไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อ เช่นปัญหาเรื่องกระแสไฟฟ้า และสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้ฝึกอบรมการผลิตสื่อการสอน ด้านความต้องการสื่อการสอนพบว่า ครูมีความต้องการสื่อการสอนทุกประเภทในระดับมาก โดยเฉพาะในรายวิชาที่สอน โดยเฉพาะสื่อที่ต้องการมากที่สุดคือเอกสารตำราและหนังสือที่ได้รับรางวัล เครื่องคอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ เครื่องเล่นวิดิทัศน์ สื่อมัลติมีเดีย

4.1.2 งานวิจัยระดับประถมศึกษา

ลัดดาวัลย์ คงสมบูรณ์ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อหาแนวทางในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานเขตบางแค สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษานั้น ต้องคำนึงถึงการบริหาร การดำเนินการจัดตั้งอย่างเป็นรูปธรรม สถานที่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ เพราะสภาพปัจจุบัน การบริหารงานด้าน โสตทัศนศึกษา ยังมีรูปแบบที่ไม่ชัดเจน บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ โสตทัศนศึกษามีภาระงานสอนมากเกินไป จน ไม่มีเวลาปฏิบัติงานด้านนี้ อีกทั้งยังขาดความรู้และประสบการณ์ด้านวัสดุอุปกรณ์ มีไม่เพียงพอต่อการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอและสื่อที่มีไม่ตรงกับความต้องการ

สามารถ กงศิริ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบศูนย์สื่อการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตอำเภอเมืองนครปฐม ประชากรคือ ผู้บริหาร ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตอำเภอเมืองนครปฐม พบว่า สภาพปัจจุบัน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตอำเภอเมืองนครปฐมทุกแห่ง มีการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาเพื่อบริการสื่อการเรียนการสอนแก่ครูและได้รับการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงาน แต่ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และสื่อที่มีอยู่ให้ครูรับทราบ สื่อที่มีอยู่ไม่ตรงกับความต้องการ ไม่เพียงพอ ไม่มีครูที่จบการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษาเข้ามาทำหน้าที่โดยเฉพาะ ส่วนรูปแบบศูนย์สื่อการศึกษา ต้องเป็นหน่วยงานกลางทำหน้าที่ให้บริการเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน โดยแบ่งงานออกเป็นฝ่ายต่างๆ ได้แก่ งานประชาสัมพันธ์ ฝ่ายงานเทคนิค ฝ่ายงานบริการ ฝ่ายงานซ่อมบำรุงและฝ่ายงานวิชาการ อาคารเป็นเอกเทศไม่รวมกับห้องสมุด สามารถขยายได้ในอนาคต งบประมาณในการบริหารงานได้มาจากรายรับประมาณและเงินนอกงบประมาณ ผู้เป็นหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษาต้องสำเร็จการศึกษาสาขาเทคโนโลยีการศึกษาหรือโสตทัศนศึกษาโดยเฉพาะ

นฤมล อินทรพงษ์ (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาโครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนเมืองพัทยา 7 สำนักการศึกษาเมืองพัทยา กระทรวงมหาดไทย โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพการใช้ ความต้องการใช้ ปัญหาในการใช้สื่อการสอนของครู ความต้องการในการจัดตั้งและความคิดเห็นในการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอนมีความต้องการที่จะจัดตั้ง ศูนย์สื่อการศึกษาขึ้นภายในโรงเรียน เนื่องจากต้องการให้โรงเรียนเป็นแหล่งกลางในการผลิต จัดหา บริการและเผยแพร่ข้อมูลด้านสื่อการสอนและแก้ปัญหาสื่อการสอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ท และครูไม่มีเวลาเพียงพอในการผลิตสื่อการสอน ด้านการบริการ ควรมีการจัดทำทะเบียนสื่อการสอนเพื่อให้ง่ายต่อการค้นหา มีในทะเบียนประวัติประจำสื่อแต่ละชิ้นเพื่อทราบอายุการใช้งานและการซ่อมแซมแต่ละครั้ง ควรมีการจัดวางกฎระเบียบการยืม คืน มีตารางการใช้บริการสื่อชัดเจนมีการทำสถิติในการดำเนินงานเสนอต่อผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ มีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสื่อการสอนให้เหมาะสมกับวิชาที่สอน ให้บริการสื่อการสอนที่ตรงกับเนื้อหาวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการจัดหา ผลิตเพื่อจะได้สื่อที่ตรงตามวัตถุประสงค์ ส่งเสริมให้ครูได้ใช้สื่อการสอนอย่างถูกต้องและเหมาะสม

ปิยะดา ทองประสิทธิ์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า ครูสอนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 มีความต้องการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้านดังนี้ ด้านประเภทของสื่อการศึกษาควรเน้นการจัดหาสื่อเสียง ด้านการบริการผลิต

สื่อการสอนควรเน้นการให้บริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการผลิตสื่อ ด้านการให้บริการวิชาการควรเน้นการจัดฝึกอบรมการใช้งานสื่อการสอน ด้านการให้บริการคำแนะนำปรึกษาควรเน้นการใช้สื่อเพื่อการเรียนการสอน ด้านระเบียบการยืมสื่อการสอนควรเน้นการชี้แจงเกี่ยวกับวิธียืม ของสื่อการสอน ด้านมาตรฐานการจัดหาสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษาควรกำหนดวิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการศึกษาที่ชัดเจน ด้านการเชื่อมโยงเครือข่ายของศูนย์สื่อการศึกษาควรกำหนดรูปแบบและวิธีการเชื่อมโยงที่ชัดเจน และด้านการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของผู้สอนควรหาทางแก้ปัญหาและอุปสรรคด้านการใช้สื่อการสอนสำหรับการเรียนการสอน

มนตรี มีสูงเนิน (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการของพนักงานครูเทศบาลและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนสำหรับโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสกลนคร พบว่าด้านนโยบายของศูนย์สื่อการสอนควรกำหนดปรัชญาคือการพัฒนาสื่อให้ทันสมัยพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาการศึกษา ปณิธานคือ มุ่งเน้นการพัฒนาสื่อการสอนให้ทันสมัยสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา พันธกิจคือ เป็นแหล่งกลางในการรวบรวม จัดเก็บ การให้บริการ การจัดหา ซ่อมแซมสื่อการสอน ด้านโครงสร้างการบริหารและบทบาทของศูนย์สื่อการสอนควรกำหนดโครงสร้างของศูนย์สื่อออกเป็น 4 งานคือ งานบริหาร งานธุรการ งานบริการและงานพัสดุ ด้านการจัดหน่วยบุคลากร ควรมีการบรรจุบุคลากรในตำแหน่งหัวหน้าและบุคลากรประจำศูนย์สื่อการสอนโดยต้องการผู้ที่จบการศึกษาด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาโดยตรง ด้านสถานที่ควรจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนในบริเวณโรงเรียนในสังกัดและตั้งอยู่เป็นเอกเทศโดยใช้งบประมาณในการดำเนินงานจากงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณจากเทศบาล ด้านวิธีจัดหาสื่อควรมีการจัดทำทะเบียนสื่อ ให้บริการสื่อการสอนให้ตรงกับเนื้อหาวิชาแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และควรให้ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการเลือกและการจัดหา มีสื่อการสอนประเภทวัสดุอุปกรณ์ตามที่ได้สำรวจความต้องการใช้สื่อ และด้านการให้บริการวัสดุ อุปกรณ์และกิจกรรมและระบบเครือข่ายสำหรับคอมพิวเตอร์

โดยสรุป จากการศึกษางานวิจัยของการศึกษาในประเทศเกี่ยวกับศูนย์สื่อการศึกษาพบว่า การดำเนินงานด้านศูนย์สื่อการศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาหลายประการ ได้แก่ การขาดงบประมาณ สื่อการศึกษามีจำนวนและประเภทที่จำกัด ครูผู้สอนไม่สามารถใช้สื่อการสอนได้เต็มที่ซึ่งเกิดจากการขาดความรู้และความชำนาญด้านการใช้สื่อ นอกจากนี้ยังพบว่า สถาบันการศึกษาทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษามีความต้องการให้มีการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาเพื่อเป็นศูนย์กลางในการให้บริการสื่อการศึกษาที่ทันสมัย มีระบบ มีการจัดการที่ดี

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องจากผลงานวิจัยต่างประเทศ ผู้วิจัยสามารถสรุปสาระสำคัญการวิจัยที่เกี่ยวกับศูนย์สื่อการศึกษาดังนี้

เดอคิฟเฟอร์ (De Kieffer 1965 :86) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้โสตทัศนวัสดุของครู ผลการวิจัยพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคดังนี้

1. ขาดแคลนโสตทัศนวัสดุประเภทเครื่องมือ
2. ขาดแคลนเงินในการจัดซื้อโสตทัศนวัสดุ
3. ขาดความรู้และความชำนาญในการผลิตและการใช้โสตทัศนวัสดุ
4. ขาดห้องเรียนที่เหมาะสมกับการใช้โสตทัศนวัสดุ

วิลคินสัน (Wilkinson 1980:12-A) ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบันของศูนย์โสตทัศนศึกษาในวิทยาลัยครู วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยต่างๆในประเทศเกาหลี พบว่า เทคโนโลยีทางการสอนของประเทศเกาหลียังล้ำสมัยกว่าประเทศในตะวันตก สถาบันการศึกษาร้อยละ 50 มีศูนย์โสตทัศนศึกษา และร้อยละ 48 เสนอให้มีการจัดตั้งแผนกโสตทัศนศึกษา และอีกในหลายสถาบันไม่มีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของศูนย์ไว้ชัดเจน ผู้เชี่ยวชาญการผลิตมีไม่เพียงพอ ผู้ใช้บริการส่วนมากไม่ทราบรายละเอียดและนโยบายของศูนย์ และทางศูนย์โสตทัศนศึกษาไม่มีการพัฒนาระบบการจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ที่ดีพอ

ยางกวางจา (Yang Kwang Ja 1986: 3328A) ได้ศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงโซล ประเทศเกาหลี เกี่ยวกับวิธีระบบที่ใช้ในโครงการสื่อและการพัฒนาสื่อ จุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจสื่อที่มีอยู่ การใช้สื่อและการพัฒนาสื่อในอนาคต เพื่อเป็นแนวทางในการสนับสนุนโครงการสื่อการสอนมหาวิทยาลัยนานาชาติกรุงโซล ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีแผนเฉพาะในการพัฒนาโครงการสื่อการสอนในอนาคต ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัยในศูนย์สื่อการสอน สื่อการศึกษาที่มีอยู่ส่วนมากใช้ประกอบการสอนบรรยาย เช่น กระดานดำ ฝ้่ามันทึบ สื่อที่ใช้กันมากคือกระดานดำ สื่อที่ต้องการมากที่สุดคือ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายแผ่นใส ห้องเรียนขนาด 1-50 คน การระบายอากาศที่ดี เครื่องปรับอากาศ

เอาเฮโบและนุบีคอสแมส (Aohebo, Nubi Kosmas 1990: abstract) ทำการวิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบศูนย์วิทยบริการสำหรับมหาวิทยาลัย Lagos Nigerian University ประเทศไนจีเรีย โดยทำการวิจัยเพื่อหาข้อสรุปทั้งผลดีและผลเสียของการดำเนินงานของศูนย์วิทยบริการของมหาวิทยาลัย โดยจะทำการพัฒนารูปแบบศูนย์วิทยบริการ จากการศึกษานโยบาย ปรัชญาของสถาบัน และคณะที่เปิดสอน และความต้องการของคณาจารย์และนักศึกษา ทำการเก็บข้อมูลด้วย

แบบสอบถามจากนักศึกษา การสัมภาษณ์ผู้บริหาร การสังเกตและศึกษาจากเอกสารเพื่อพัฒนา รูปแบบศูนย์วิทยบริการที่เหมาะสมสำหรับสถาบัน ผลการวิจัยพบว่า

1. แหล่งบริการสื่อการสอนในปัจจุบัน ไม่สอดคล้องกับภาพรวมของหลักสูตรของแต่ละคณะที่เปิดสอน เนื่องจากไม่ได้รับงบประมาณและการสนับสนุนจากผู้บริหาร
2. โครงสร้างของศูนย์วิทยบริการ ขาดความเหมาะสมในเรื่องของประเภทของสื่อการสอนและการให้บริการ ทำให้มีผู้เข้ามาใช้บริการน้อยกว่าที่คาดไว้
3. ศูนย์วิทยบริการควรมีการพัฒนาการบริหารและ โครงสร้างองค์กรที่เป็นระบบมากขึ้น
4. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรปรับปรุงการทำงานเพื่อพัฒนาการบริหารและคำนึงถึงทัศนคติของผู้ใช้บริการด้วย

แอบ โดเลอร์ ชรอเยอร์และแคทเทอร์รีน (Abdoler-Shroyer, Katherine 1999: Abstract) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาตารางการใช้งานห้องสมุดสื่อการสอน (Library Media Centers) ที่เหมาะสมของ Missouri Combined K-12 Schools กลุ่มตัวอย่างคือครูผู้สอนของโรงเรียนในท้องถิ่น โดยนำเสนอรูปแบบตารางการใช้งานเป็น 2 รูปแบบ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ห้องสมุดสื่อการสอนสามารถให้บริการนักเรียนได้ถึง 88% ของพื้นที่ที่รับผิดชอบ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าตารางการใช้บริการห้องสมุดสื่อการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ไม่ควรกำหนดระยะเวลาของการเข้ามาใช้บริการ ควรให้นักเรียนเข้ามาเรียนรู้สิ่งต่างๆ เพื่อเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น จากการสำรวจพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาควรมีตารางการเข้ามาใช้สื่อการเรียนการสอนทุกสัปดาห์ 83% ของกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ตารางการใช้บริการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรมีการยืดหยุ่น โดยอาจจะไม่ต้องมีการจัดตารางให้นักเรียนเข้ามาใช้ห้องสมุดสื่อการสอนทุกสัปดาห์ก็ได้

เนลเอฟโทเปอร์สกี (Neil F. Toporski 1999: Abstract) ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของศูนย์วิทยบริการและสื่อมัลติมีเดียนานาชาติ The International Multimedia Resource center (IMRC) แห่งมหาวิทยาลัยLehigh จุดประสงค์ของศูนย์นี้เพื่อให้บริการทางด้านเทคโนโลยีการศึกษาและสื่อมัลติมีเดียเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนด้านวัฒนธรรมต่างประเทศ การเรียนภาษา ทั้งทักษะการฟัง พูดและอ่าน วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อศึกษาว่า ศูนย์ IMRCสามารถสนับสนุนให้ภาควิชาต่างๆ มีการนำเอาวัฒนธรรมการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอนหรือไม่ การทำงานของ IMRC มีการนำเอาวัฒนธรรมการศึกษามาใช้เพื่อให้นักศึกษามีความเข้าใจบทเรียนมากขึ้นหรือไม่ ผลการวิจัยพบว่า ศูนย์ IMRC มีการประยุกต์เอาหลักการ Constructivism และการเรียนรู้แบบร่วมมือกันมาใช้ในการให้บริการ บุคลากรในศูนย์มีการให้คำแนะนำและพัฒนาสิ่งแวดล้อมในศูนย์เพื่อส่งเสริมให้

เกิดการเรียนรู้ตลอด ผู้วิจัยสรุปว่า การนำเอาหลักการ Constructivism มาใช้ จะทำให้การเรียนรู้ นวัตกรรมการศึกษาของนักศึกษาง่ายขึ้น

ออลเมนไนไฟและเจเบอร์ โมฮัมเหม็ด (Almenaiifi, Jaber Mohamme 1999: Abstract) ทำการวิจัยเรื่อง การจัดโปรแกรมสื่อการสอนของศูนย์เทคโนโลยีการศึกษา (ETC) ของคณะศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัย Kuwait โดยทำการวิจัยวิเคราะห์นโยบายและการดำเนินงานของศูนย์เทคโนโลยีการศึกษา โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้ (1) ภาระหน้าที่ของศูนย์ (2) โครงสร้างองค์กรของศูนย์ (3) ภาระหน้าที่และคุณสมบัติของบุคลากร (4) ภาระหน้าที่และการกำหนดนโยบายของผู้บริหารศูนย์ (5) ประเภทของสื่อการศึกษาที่ให้บริการในศูนย์ (6) ประเภทและลักษณะของโครงการฝึกอบรมของศูนย์ (7) งบประมาณ (8) บริการและกิจกรรมของศูนย์ การวิจัยนี้ใช้แบบประเมินของ Stake Countenance Model เพื่อประเมินการดำเนินงานของศูนย์เทคโนโลยีการศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างการดำเนินงาน โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม จากผู้บริหารและอาจารย์ในภาควิชาต่างๆของคณะศึกษาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัย Kuwait ผลการวิจัยสรุปว่า (1) กลุ่มตัวอย่างอยากเข้าไปใช้บริการของศูนย์เทคโนโลยีการศึกษาในระดับปานกลาง (2) ผู้บริหารและบุคลากรของศูนย์เทคโนโลยีการศึกษามีความต้องการที่จะพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (3) อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่า ควรมีการจัดฝึกอบรมเผยแพร่วิธีใช้สื่อการสอน การประเมินผลการใช้สื่อการสอนและการเรียนรู้ข่าวสารข้อมูล เพราะอาจารย์ผู้สอนขาดทักษะการใช้และการประเมินสื่อ ขาดทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ภาครัฐควรให้การสนับสนุนในด้านการใช้สื่อการสอนให้มากขึ้นและมีการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีการศึกษาในทุกสถาบันการศึกษาด้วย

โดยสรุป จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศูนย์สื่อการศึกษาจากต่างประเทศพบว่าการศึกษา ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาซึ่งกระบวนการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษา ปัญหาและความต้องการทั้ง ด้านนโยบาย โครงสร้างการบริหารงาน ด้านบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา ด้านบุคลากรของศูนย์ สื่อการศึกษา ด้านประเภทของสื่อการศึกษา ด้านการให้บริการของศูนย์สื่อการศึกษา โดยผลการวิจัย เน้นการศึกษาความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษาด้านการเป็นแหล่งกลางในการให้บริการ จัดหา และผลิตสื่อการศึกษา ของศูนย์สื่อการศึกษา ปัญหาที่พบในการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา ส่วนใหญ่ คือขาดงบประมาณ สื่อการศึกษามีจำนวนและประเภทที่จำกัด ครูผู้สอนไม่สามารถใช้สื่อ การสอนได้เต็มที่ ซึ่งเกิดจากการขาดความรู้และความชำนาญด้านการใช้สื่อ นอกจากนี้ยังพบว่า ใน สถาบันการศึกษาทุกระดับ ศูนย์สื่อการศึกษาเป็นที่ต้องการของครูและนักเรียน เพื่อเป็นศูนย์กลางใน การให้บริการสื่อการศึกษาที่ทันสมัย มีการดำเนินงานที่เป็นระบบ มีการบริหารจัดการที่ดีมี ประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและสถาบันการศึกษา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำประเด็นดังกล่าวมาใช้ในการสำรวจในงานวิจัยในครั้งนี้ โดยคาดว่าจะ เป็นประโยชน์ในการวิจัยและก่อประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูสอน ภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้คือ กำหนดประชากร สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสอนภาษาอังกฤษ ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 412 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 3 ตอน คือ **ตอนที่ 1** ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อความจำนวน 6 ข้อ **ตอนที่ 2** แบบสอบถามความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 123 ข้อ และ **ตอนที่ 3** ข้อเสนอแนะทั่วไป เป็นคำถามปลายเปิด มีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

ขั้น 1 กำหนดสิ่งต้องประเมิน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริการและกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์สื่อการศึกษาภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 5 ด้าน คือ **ด้านที่ 1** ความต้องการด้านนโยบาย โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา ปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา ประกอบด้วยงานธุรการ งานวิชาการ และงานบริการ **ด้านที่ 2** ความต้องการด้านบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา ประกอบด้วยงานธุรการ งานวิชาการ และงานบริการ **ด้านที่ 3** ความต้องการด้านบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา ประกอบด้วย คุณวุฒิของหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษา ที่มาของหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษา คุณวุฒิของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษาและที่มาของเจ้าหน้าที่ศูนย์สื่อการศึกษา **ด้านที่ 4** ความต้องการด้านประเภทและวิธีการจัดหาสื่อของศูนย์สื่อการศึกษา ประกอบด้วยความต้องการ

สื่อการศึกษาประเภทสิ่งพิมพ์ ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทสื่อโสตทัศน ความต้องการสื่อการศึกษามวลชน ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทชุดการสอน เครื่องมือ อุปกรณ์สื่อโสตทัศน วิธีการพิจารณาคัดเลือกและจัดหาสื่อการศึกษา และวิธีการจัดหาสื่อการศึกษา และด้านที่ 5 ความต้องการด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา

ขั้น 2 ศึกษาทฤษฎีหลักการต่างๆ จากตำรา แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศูนย์สื่อการศึกษาภาษาอังกฤษ

ขั้น 3 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม ประกอบด้วย (1) แบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	แปลความหมาย
5	มีความต้องการในระดับมากที่สุด
4	มีความต้องการในระดับมาก
3	มีความต้องการในระดับปานกลาง
2	มีความต้องการในระดับน้อย
1	มีความต้องการในระดับน้อยที่สุด

และ (2) แบบสอบถามปลายเปิด

ขั้น 4 สร้างแบบสอบถาม โดยการประมวลเนื้อหาสาระให้ครอบคลุมขอบข่ายที่เกี่ยวข้องกับศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ความต้องการด้านนโยบาย โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา มีข้อคำถาม จำนวน 29 ข้อ ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 3 ข้อ ปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 3 ข้อ พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 5 ข้อ โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 18 ข้อ ประกอบด้วยงานธุรการ จำนวน 5 ข้อ งานวิชาการ จำนวน 6 ข้อ และงานบริการ จำนวน 7 ข้อ ด้านที่ 2 ความต้องการด้านบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา มีข้อคำถาม จำนวน 24 ข้อ ประกอบด้วยงานธุรการ จำนวน 8 ข้อ งานวิชาการ จำนวน 6 ข้อ และงานบริการ จำนวน 10 ข้อ ด้านที่ 3 ความต้องการด้านบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา มีข้อคำถาม 12 ข้อ ประกอบด้วย คุณวุฒิของหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 3 ข้อ ที่มาของหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 3 ข้อ คุณวุฒิของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 3 ข้อ และที่มาของเจ้าหน้าที่ศูนย์สื่อการศึกษา

จำนวน 3 ข้อ **ด้านที่ 4** ความต้องการด้านประเภทและวิธีการจัดหาสื่อของศูนย์สื่อการศึกษา มีข้อคำถาม 44 ข้อ ประกอบด้วยความต้องการสื่อการศึกษาประเภทสิ่งพิมพ์ จำนวน 9 ข้อ ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทสื่อโสตทัศน์ จำนวน 7 ข้อ ความต้องการสื่อการศึกษามวลชน จำนวน 2 ข้อ ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 4 ข้อ ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทชุดการสอน จำนวน 3 ข้อ เครื่องมือ อุปกรณ์สื่อโสตทัศน์ จำนวน 10 ข้อ วิธีการพิจารณาคัดเลือกและจัดหาสื่อการศึกษา จำนวน 6 ข้อ และวิธีการจัดหาสื่อการศึกษา จำนวน 3 ข้อ และ **ด้านที่ 5** ความต้องการด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา มีข้อคำถาม 14 ข้อ รวมจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 123 ข้อ โดยจัดทำเป็นแบบสอบถามมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ **ตอนที่ 3** ข้อเสนอแนะทั่วไป เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมนอกเหนือจากข้อคำถามที่กำหนดไว้

ขั้น 5 ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิท่านตรวจสอบ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) (รายนามผู้ทรงคุณวุฒิแสดงในภาคผนวก ก หน้า 100) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจะทำการทดสอบความถูกต้องรวมทั้งครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ต้องการวัด และตรวจสอบข้อคำถามทุกข้อให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ ภาษาที่ใช้ชัดเจนแจ่มแจ้ง เข้าใจตรงกัน (ผลการประเมินคุณภาพแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญแสดงในภาคผนวก ก หน้า 113)

เกณฑ์การให้คะแนนการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ผู้วิจัยนำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) แล้วหาค่าเฉลี่ยซึ่งกำหนดค่าคะแนนดังนี้

+ 1	ถ้าแน่ใจว่า	รายการสอบถามมีความเหมาะสม
0	ถ้าไม่แน่ใจว่า	รายการสอบถามมีความเหมาะสม
- 1	ถ้าแน่ใจว่า	รายการสอบถามไม่มีความเหมาะสม

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อคำถามจากการพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า $IOC \leq .50$ แสดงว่าเป็นข้อคำถามที่สอดคล้องเชิงเนื้อหาทั้ง 5 ด้าน ซึ่งผลพบว่าข้อคำถามรายข้อมีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.60 – 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ทุกข้อ (ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม แสดงในภาคผนวก ง หน้า 117)

ขั้น 6 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบข้อคำถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ข้อคำถามมีความชัดเจนและภาษาที่ใช้ในข้อคำถาม โดยมีการปรับปรุงแบบสอบถามดังนี้

- 1) ได้ปรับปรุงข้อคำถามให้กระชับ ชัดเจน
- 2) จัดรูปแบบตารางของแบบสอบถามให้สวยงาม

ขั้น 7 ทดลองใช้แบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถาม ไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .97 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในงานวิจัย ในช่วงระหว่างวันที่ 1-5 มกราคม 2555 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .97 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเข้าใจข้อคำถามทั้งหมด

ขั้น 8 หลังจากการปรับปรุงแบบสอบถาม ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ จึงดำเนินการ จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำมาใช้สอบถามความต้องการกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย หน้า 101) แบบสอบถามสมบูรณ์ มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25 เป็นแบบสอบถามมาตราวัดประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 ความต้องการด้านนโยบาย โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา ประกอบด้วย

1. ปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา	มีข้อคำถามย่อย 3 ข้อ
2. ปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา	มีข้อคำถามย่อย 3 ข้อ
3. พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา	มีข้อคำถามย่อย 5 ข้อ
4. โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา ประกอบด้วย	
4.1 งานธุรการ	มีข้อคำถามย่อย 5 ข้อ
4.2 งานวิชาการ	มีข้อคำถามย่อย 6 ข้อ
4.3 งานบริการ	มีข้อคำถามย่อย 7 ข้อ

ด้านที่ 2 ความต้องการด้านบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา ประกอบด้วย

1. งานธุรการ	มีข้อคำถามย่อย 8 ข้อ
2. งานวิชาการ	มีข้อคำถามย่อย 6 ข้อ
3. งานบริการ	มีข้อคำถามย่อย 10 ข้อ

ด้านที่ 3 ความต้องการด้านบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา ประกอบด้วย

1. คุณวุฒิของหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษา	มีข้อคำถามย่อย 3 ข้อ
2. ที่มาของหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษา	มีข้อคำถามย่อย 3 ข้อ
3. คุณวุฒิของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา	มีข้อคำถามย่อย 3 ข้อ
4. ที่มาของเจ้าหน้าที่ศูนย์สื่อการศึกษา	มีข้อคำถามย่อย 3 ข้อ

ด้านที่ 4 ความต้องการด้านประเภทและวิธีการจัดหาสื่อของศูนย์สื่อการศึกษา ประกอบด้วย

1. ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทสิ่งพิมพ์	มีข้อคำถามย่อย 9 ข้อ
2. ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทสื่อ โสตทัศน	มีข้อคำถามย่อย 7 ข้อ
3. ความต้องการสื่อศึกษามวลชน	มีข้อคำถามย่อย 2 ข้อ
4. ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์	มีข้อคำถามย่อย 4 ข้อ
5. ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทชุดการสอน	มีข้อคำถามย่อย 3 ข้อ
6. เครื่องมือ และอุปกรณ์สื่อโสตทัศน	มีข้อคำถามย่อย 10 ข้อ
7. วิธีการพิจารณาคัดเลือกและจัดหาสื่อการศึกษา	มีข้อคำถามย่อย 6 ข้อ
8. วิธีการจัดหาสื่อการศึกษา	มีข้อคำถามย่อย 3 ข้อ

ด้านที่ 5 ความต้องการด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา มีข้อคำถามย่อย 14 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาภาษาอังกฤษ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

3. การรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25
- 3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง จำนวน 412 ฉบับ
- 3.3 วัน เวลา ในการแจกและรับแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม 2555 – เดือนเมษายน 2555

3.4 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน พบว่า แบบสอบถามจำนวน 412 ฉบับ ได้รับคืน 378 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.75 และมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติหาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตรดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}} \times 100$$

4.2 วิเคราะห์ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 25 โดยใช้สูตรค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อกำหนดให้ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
 N แทน จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม

การวิเคราะห์แบบสอบถาม กำหนดช่วงของค่าเฉลี่ยตามแนวของ จอห์น ดับบลิว เบสท์ และเจมส์ วี คาห์น (Best John W. and Kahn James V. 1993 : 181-182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 - 5.00	ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	ความคิดเห็นในระดับมาก
2.50 - 3.49	ความคิดเห็นในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	ความคิดเห็นในระดับน้อย
1.00 - 1.49	ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

4.3 สูตรค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation – S.D.) (Lafferty Petter and Rowe Julain 1995 : 561-562)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อกำหนดให้ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $N\sum x^2$ แทน ผลรวมยกกำลังสองของคะแนนทุกจำนวน
 $(\sum x^2)$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกจำนวนยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไป ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามครอบคลุม เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด จำนวนปีที่สอนวิชาภาษาอังกฤษ ปัจจุบันปฏิบัติการสอนกี่ชั่วโมง/สัปดาห์ การมีความรู้และประสบการณ์ด้านงานเทคโนโลยีการศึกษา โสตทัศนศึกษาและสื่อการศึกษา และมีความรู้จากวิธีใด

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (N=378)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1 เพศ		
ชาย	86	22.8
หญิง	292	77.2
2 อายุ		
20-30 ปี	12	3.2
31-40 ปี	78	20.6
41-50 ปี	71	18.8
51-60 ปี	217	57.4
3 วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	244	64.6
ปริญญาโท	133	35.2
ปริญญาเอก	1	.3

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
4 จำนวนปีที่สอนวิชาภาษาอังกฤษ		
1-5 ปี	20	5.3
6-10 ปี	33	8.7
11-15 ปี	25	6.6
16-20 ปี	64	16.9
21-25 ปี	56	14.8
26 ปีขึ้นไป	180	47.6
5 ปัจจุบันท่านปฏิบัติการสอนกี่ชั่วโมง/สัปดาห์		
1-5 ชั่วโมง/สัปดาห์	7	1.9
6-10 ชั่วโมง/สัปดาห์	17	4.5
11-15 ชั่วโมง/สัปดาห์	208	55.0
16-20 ชั่วโมง/สัปดาห์	128	33.9
6 ท่านมีความรู้และประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา		
มีความรู้	334	88.4
ไม่มีความรู้	44	11.6
7 มีความรู้จากวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
สำเร็จการศึกษาด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	7	1.9
เคยได้ศึกษาเรื่องเทคโนโลยีและสื่อสารศึกษามานานบ้าง	130	34.4
จากสถาบันที่สำเร็จการศึกษา		
เคยได้รับการฝึกอบรมทางด้านเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา	216	57.1
ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝนด้วยตนเอง จากตำรา เอกสารและ	201	53.2
ขอคำแนะนำจากผู้รู้		
ศึกษาด้วยตนเองผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์	6	1.6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.2 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 22.8
2. อายุ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ 51-60 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.4 รองลงมาคือ อายุ 31-41 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.6 และอายุ 41-50 ปี คิดร้อยละ 18.8
3. วุฒิการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.6 รองลงมาคือ ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 35.2 และปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 0.3
4. จำนวนปีที่สอนวิชาภาษาอังกฤษ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามสอนวิชาภาษาอังกฤษ 26 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.6 รองลงมาคือ 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.9 และ 21-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.8
5. จำนวนชั่วโมงปฏิบัติการสอน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนชั่วโมงปฏิบัติการสอนจำนวน 11-15 ชั่วโมง/สัปดาห์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมาคือ 16-20 ชั่วโมง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 33.9 และ 21 ชั่วโมงขึ้นไป/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 4.8
6. ความรู้และประสบการณ์ ด้านงานเทคโนโลยีการศึกษา โสตทัศนศึกษาและสื่อการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้และประสบการณ์ด้านงานเทคโนโลยีการศึกษา โสตทัศนศึกษาและสื่อการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 88.4 และไม่มีความรู้และประสบการณ์ด้านงานเทคโนโลยีการศึกษา โสตทัศนศึกษาและสื่อการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 11.6
7. วิธีการได้ความรู้ด้านงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้จากการเคยได้รับการฝึกอบรมทางด้านเทคโนโลยีและสื่อการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.1 รองลงมาคือ การศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝนด้วยตนเองจากตำรา เอกสารและขอคำแนะนำจากผู้รู้ คิดเป็นร้อยละ 53.2 เคยได้ศึกษาเรื่องเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามาบ้างจากสถาบันที่สำเร็จการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 34.4 สำเร็จการศึกษาด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 1.9 ศึกษาด้วยตนเองผ่านระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์ คิดเป็นร้อยละ 1.6

**ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษ
ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25**

ผลการวิเคราะห์ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวม

ตารางที่ 4.2 ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวม

ด้านที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ด้านนโยบาย และ โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา	4.39	.40	มาก
2	ด้านบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา	4.30	.47	มาก
3	ด้านบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา	4.29	.40	มาก
4	ด้านประเภทและวิธีการจัดหาสื่อของศูนย์สื่อการศึกษา	4.42	.36	มาก
5	ด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา	4.48	.48	มาก
	รวม	4.38	.32	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$, S.D =.32) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.48$, S.D=.48)

ผลการวิเคราะห์ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เป็นรายชื่อ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.3-4.29

1. ด้านนโยบาย โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.3 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษต่อนโยบาย โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์
สื่อการศึกษา

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา	4.43	.52	มาก
2	ปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา	4.41	.52	มาก
3	พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา	4.40	.52	มาก
4	โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา	4.38	.45	มาก
รวม		4.39	.40	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการต่อนโยบาย
โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$, S.D =.40) เมื่อพิจารณา
รายชื่อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา
($\bar{X}=4.43$, S.D =.52)

1.1 ปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.4 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	พัฒนาสื่อการสอนพัฒนาครูเพื่อพัฒนาการสอน ภาษาอังกฤษ	4.44	.56	มาก
2	สื่อการสอนทันสมัย ก้าวไกลการสอนภาษาอังกฤษ	4.48	.60	มาก
3	เร่งพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษ ต้องเน้นพัฒนาสื่อ	4.37	.75	มาก
รวม		4.43	.52	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับปรัชญาของ
ศูนย์สื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$, S.D =.52) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า อยู่ในระดับมาก

ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สื่อการสอนทันสมัย ก้าวไกลการสอนภาษาอังกฤษ ($\bar{X}=4.48$, S.D=.60)

1.2 ปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.5 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	มุ่งเน้นการจัดหา ผลิต บริการและเผยแพร่สื่อการศึกษา	4.51	.55	มากที่สุด
2	มุ่งเน้นการจัดเก็บ ทำทะเบียนเพื่อเตรียมพร้อมบริการ	4.26	.72	มาก
3	มุ่งพัฒนาสื่อให้ทันสมัยสอดคล้องกับวิชาภาษาอังกฤษ	4.46	.63	มาก
รวม		4.41	.52	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$, S.D =.52) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มุ่งเน้นการจัดหา ผลิต บริการ และเผยแพร่สื่อการศึกษา ($\bar{X}=4.51$, S.D =.55)

1.3 พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.6 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับพันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	เป็นแหล่งกลางในการรวบรวม จัดหา ผลิต จัดเก็บ ให้บริการซ่อมแซมสื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษ	4.50	.59	มากที่สุด
2	เป็นศูนย์กลางการให้คำปรึกษาเรื่องสื่อ และเผยแพร่ ข้อมูลแก่บุคลากร	4.40	.61	มาก
3	เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชา ภาษาอังกฤษ	4.38	.61	มาก
4	เป็นศูนย์กลางการจัดฝึกอบรมและเผยแพร่ด้าน สื่อการศึกษา	4.35	.63	มาก
5	เป็นศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนาสื่อการศึกษา ภาษาอังกฤษ	4.35	.61	มาก
รวม		4.40	.52	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับพันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D =.52) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้ออยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เป็นแหล่งกลางในการรวบรวม จัดหาผลิต จัดเก็บให้บริการซ่อมแซมสื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษ ($\bar{X}=4.50$, S.D =.59)

1.4 โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.7 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	งานธุรการ	4.27	.58	มาก
2	งานวิชาการ	4.46	.52	มาก
3	งานบริการ	4.38	.52	มาก
	รวม	4.38	.45	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$, S.D =.45) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ งานวิชาการ ($\bar{X}=4.46$, S.D =.52)

1.4.1 งานธุรการ

ตารางที่ 4.8 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับงานธุรการ

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	งานสารบรรณ	4.24	.68	มาก
2	งานการเงินและงบประมาณ	4.27	.73	มาก
3	งานพัสดุ ครุภัณฑ์	4.27	.71	มาก
4	งานประชาสัมพันธ์	4.30	.67	มาก
5	งานประกันคุณภาพ	4.26	.65	มาก
	รวม	4.27	.58	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับงานธุรการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$, S.D =.58) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ งานประชาสัมพันธ์ ($\bar{X}=4.30$, S.D =.67)

1.4.2 งานวิชาการ

ตารางที่ 4.9 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับงานวิชาการ

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	งานออกแบบและผลิตสื่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ	4.57	.56	มากที่สุด
2	งานฝึกอบรม สัมมนาครูสอนภาษาอังกฤษ	4.56	.52	มากที่สุด
3	งานวิจัยและพัฒนาสื่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ	4.49	.57	มาก
4	งานจัดแหล่งสืบค้นทางวิชาการ	4.45	.60	มาก
5	งานเผยแพร่ข้อมูลสื่อการเรียน	4.38	.64	มาก
6	งานประเมินสื่อการเรียน	4.30	.67	มาก
	รวม	4.46	.52	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.46$, S.D =.52) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ งานออกแบบและผลิตสื่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ($\bar{X}=4.57$, S.D =.56)

1.4.3 งานบริการ

ตารางที่ 4.10 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับงานบริการ

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	งานบริการยืม-คืน	4.37	.68	มาก
2	งานจัดหมวดหมู่สื่อการเรียน	4.40	.62	มาก
3	งานจัดหาและผลิตสื่อการเรียน	4.48	.57	มาก
4	งานบริการสืบค้นข้อมูลการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ	4.44	.58	มาก
5	งานให้คำปรึกษาแนะนำการผลิตและการใช้สื่อในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ	4.42	.59	มาก

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
6	งานจัดทำคู่มือการใช้สื่อการศึกษา	4.35	.58	มาก
7	งานประเมินการใช้บริการ	4.24	.67	มาก
รวม		4.38	.52	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับงานบริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$, S.D =.52) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ งานจัดหาและผลิตสื่อการศึกษา ($\bar{X}=4.48$, S.D =.57)

2. ด้านบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.11 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษต่อบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	งานธุรการ	4.21	.53	มาก
2	งานวิชาการ	4.40	.48	มาก
3	งานบริการ	4.31	.53	มาก
รวม		4.30	.47	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการต่อบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$, S.D =.47) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ งานวิชาการ ($\bar{X}=4.40$, S.D =.48)

2.1 งานธุรการ

ตารางที่ 4.12 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับงานธุรการ

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	จัดการหนังสือรับ-ส่งของศูนย์สื่อการศึกษา	4.23	.56	มาก
2	จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายประจำเดือนและรายปี	4.21	.59	มาก
3	บริหารและการจัดสรรงบประมาณประจำปี	4.22	.60	มาก
4	จัดการ ควบคุมดูแลเอกสารประกันคุณภาพ	4.21	.59	มาก
5	จัดทำทะเบียนบุคลากรในศูนย์สื่อการศึกษา	4.18	.61	มาก
6	จัดทำรายงานพัสดุ ครุภัณฑ์ของศูนย์สื่อการศึกษา	4.20	.62	มาก
7	จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานของศูนย์สื่อการศึกษา	4.24	.64	มาก
8	ประชาสัมพันธ์งานทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน	4.22	.68	มาก
รวม		4.21	.53	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับงานธุรการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$, S.D =.53) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานของศูนย์สื่อการศึกษา ($\bar{X}=4.24$, S.D =.64)

2.2 งานวิชาการ

ตารางที่ 4.13 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับงานวิชาการ

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ออกแบบและผลิตสื่อเพื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ	4.55	.53	มากที่สุด
2	วิจัยและพัฒนาสื่อเพื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ	4.47	.54	มาก
3	จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตการใช้ ช้อมูลบำรุงสื่อการศึกษา	4.43	.58	มาก
4	จัดแหล่งสืบค้นทางวิชาการเชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกศูนย์สื่อการศึกษา	4.42	.58	มาก
5	เผยแพร่ข้อมูลสื่อการศึกษาที่มีในศูนย์สื่อการศึกษาแก่ครูสอนภาษาอังกฤษ	4.38	.67	มาก
6	ประเมินสื่อการศึกษา	4.18	.63	มาก
รวม		4.40	.48	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D =.48) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ออกแบบและผลิตสื่อเพื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ($\bar{X}=4.55$, S.D =.53)

2.3 งานบริการ

ตารางที่ 4.14 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับงานบริการ

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	บริการยืม-คืนสื่อการศึกษา	4.34	.67	มาก
2	จัดเก็บสื่อการศึกษาอย่างเป็นระบบระเบียบแยกเป็นหมวดหมู่สำหรับการสืบค้น	4.34	.70	มาก
3	ซ่อมแซมบำรุงรักษาสื่อการศึกษาให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน	4.29	.70	มาก
4	สำรวจปัญหาและความต้องการของผู้ใช้อย่างสม่ำเสมอ	4.27	.68	มาก
5	จัดหา ผลิต สื่อการศึกษาอย่างเพียงพอและตรงกับความต้องการ	4.42	.63	มาก
6	ให้คำแนะนำและจัดทำคู่มือในการสื่อการศึกษา	4.31	.63	มาก
7	ให้คำปรึกษา แนะนำและจัดฝึกอบรมการผลิตและการใช้สื่อในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ	4.35	.61	มาก
8	บริการสืบค้นและให้ความรู้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเครือข่าย	4.24	.59	มาก
9	ให้คำปรึกษาด้านการค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับสื่อการศึกษา	4.20	.63	มาก
10	เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษแก่ครูผู้สอน	4.31	.62	มาก
	รวม	4.31	.53	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับงานบริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$, S.D =.53) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ จัดหา ผลิต สื่อการศึกษาอย่างเพียงพอและตรงกับความต้องการ ($\bar{X}=4.42$, S.D =.63)

3. ด้านบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.15 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษต่อบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	คุณวุฒิของหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษา	4.56	.54	มากที่สุด
2	ที่มาของหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษา	3.95	.66	มาก
3	คุณวุฒิของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา	4.62	.50	มากที่สุด
4	ที่มาของเจ้าหน้าที่ศูนย์สื่อการศึกษา	4.03	.60	มาก
รวม		4.29	.40	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการต่อบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.29$, S.D =.40) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ คุณวุฒิของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา ($\bar{X}=4.62$, S.D =.50)

3.1 คุณวุฒิของหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.16 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับคุณวุฒิของหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษา

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	จบการศึกษาด้านเทคโนโลยีการศึกษาโดยตรง	4.55	.63	มากที่สุด
2	เคยได้รับการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีการศึกษา	4.47	.64	มาก
3	มีประสบการณ์และมีความสนใจด้านเทคโนโลยีการศึกษา	4.65	.58	มากที่สุด
รวม		4.56	.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.16 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับคุณวุฒิของหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$, S.D =.54) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีประสบการณ์และมีความสนใจด้านเทคโนโลยีการศึกษา ($\bar{X}=4.65$, S.D =.58)

3.2 ที่มาของหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.17 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับที่มาของหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษา

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	เป็นบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25	3.73	.98	มาก
2	เป็นครูจากโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25	3.80	.97	มาก
3	ควรเปิดรับสมัครใหม่ บรรจุผู้มีความรู้ความสามารถ โดยตรง	4.30	.99	มาก
รวม		3.95	.66	มาก

จากตารางที่ 4.17 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับที่มาของหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.95$, S.D =.66) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ควรเปิดรับสมัครใหม่ บรรจุผู้มีความรู้ความสามารถ โดยตรง($\bar{X}=4.30$, S.D =.99)

3.3 คุณวุฒิของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.18 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับคุณวุฒิของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	จบการศึกษาด้านเทคโนโลยีการศึกษาโดยตรง	4.64	.63	มากที่สุด
2	เคยได้รับการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีการศึกษา	4.56	.60	มากที่สุด
3	มีประสบการณ์และมีความสนใจด้านเทคโนโลยีการศึกษา	4.66	.56	มากที่สุด
รวม		4.62	.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.18 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.62$, S.D =.50) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีประสบการณ์และมีความสนใจด้านเทคโนโลยีการศึกษา ($\bar{X}=4.66$, S.D =.56)

3.4 ที่มาของเจ้าหน้าที่ศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.19 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับที่มาของเจ้าหน้าที่ศูนย์สื่อการศึกษา

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	เป็นบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา	3.78	.90	มาก
2	เป็นครูจากโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25	3.80	.87	มาก
3	ควรเปิดรับสมัครใหม่ บรรจุผู้มีความรู้ความสามารถโดยตรง	4.51	.74	มากที่สุด
รวม		4.03	.60	มาก

จากตารางที่ 4.19 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับที่มาของเจ้าหน้าที่ศูนย์สื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.03$, S.D =.60) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ควรเปิดรับสมัครใหม่ บรรจุผู้มีความรู้ความสามารถโดยตรง ($\bar{X}=4.51$, S.D =.74)

4. ด้านประเภทและวิธีการจัดหาสื่อของศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.20 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษต่อประเภทและวิธีการจัดหาสื่อของศูนย์สื่อการศึกษา

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	สื่อการศึกษาประเภทสิ่งพิมพ์	4.45	.48	มาก
2	สื่อการศึกษาประเภทสื่อโสตทัศน	4.42	.51	มาก
3	สื่อการศึกษาประเภทมวลชน	3.99	.72	มาก
4	สื่อการศึกษาประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4.48	.56	มาก
5	สื่อการศึกษาประเภทชุดการสอน	4.24	.70	มาก
6	เครื่องมือ อุปกรณ์ และสื่อโสตทัศน	4.54	.49	มากที่สุด
7	การพิจารณาคัดเลือกและจัดหาสื่อการศึกษา	4.47	.48	มาก
8	การจัดหาสื่อการศึกษา	4.22	.53	มาก
รวม		4.42	.36	มาก

จากตารางที่ 4.19 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการต่อประเภทและวิธีการจัดหาสื่อของศูนย์สื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$, S.D =.36) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เครื่องมือ อุปกรณ์ และสื่อโสตทัศน ($\bar{X}=4.54$, S.D =.48)

4.1 ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทสิ่งพิมพ์

ตารางที่ 4.21 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสื่อการศึกษาประเภทสิ่งพิมพ์

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ตำรา แบบเรียน	4.54	.57	มากที่สุด
2	วารสาร	4.58	.54	มากที่สุด
3	หนังสือพิมพ์	4.56	.55	มากที่สุด
4	จุลสาร	4.26	.69	มาก
5	สารานุกรม	4.28	.71	มาก
6	พจนานุกรม	4.35	.67	มาก
7	รายงานการวิจัย	4.46	.61	มาก
8	คู่มือหลักสูตร	4.49	.58	มาก
9	คู่มือครู	4.50	.58	มากที่สุด
รวม		4.45	.48	มาก

จากตารางที่ 4.21 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับสื่อการศึกษาประเภทสิ่งพิมพ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$, S.D =.48) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วารสาร ($\bar{X}=4.58$, S.D =.54)

4.2 ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทสื่อโสตทัศน

ตารางที่ 4.22 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสื่อการศึกษาประเภทสื่อโสตทัศน

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	สไลด์คอมพิวเตอร์	4.60	.57	มากที่สุด
2	วีดิทัศน์	4.68	.52	มากที่สุด
3	ซีดีเสียง	4.63	.56	มากที่สุด
4	แผนที่ แผนที่ภูมิ แผนที่สถิติ	4.18	.75	มาก
5	ภาพถ่าย ภาพวาด ภาพชุด	4.26	.69	มาก
6	หุ่นจำลอง	4.18	.73	มาก
7	สื่อของจริง	4.39	.69	มาก
รวม		4.42	.51	มาก

จากตารางที่ 4.22 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับสื่อการศึกษาประเภทสื่อโสตทัศน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$, S.D =.51) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วีดิทัศน์ ($\bar{X}=4.68$, S.D =.52)

4.3 ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทมวลงาน

ตารางที่ 4.23 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสื่อการศึกษาประเภทมวลงาน

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	รายการวิทยุกระจายเสียง	3.98	.77	มาก
2	รายการโทรทัศน์ (ไกลกังวล)	3.99	.76	มาก
	รวม	3.99	.72	มาก

จากตารางที่ 4.23 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับสื่อการศึกษาประเภทมวลงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$, S.D =.72) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือรายการโทรทัศน์(ไกลกังวล) ($\bar{X}=3.99$, S.D =.76)

4.4 ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 4.24 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสื่อการศึกษาประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	4.52	.59	มากที่สุด
2	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	4.44	.63	มาก
3	บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	4.47	.61	มาก
4	สื่อมัลติมีเดีย	4.50	.59	มากที่สุด
	รวม	4.48	.56	มาก

จากตารางที่ 4.24 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับสื่อการศึกษาประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$, S.D =.56) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ($\bar{X}=4.52$, S.D =.59)

4.5 ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทชุดการสอน

ตารางที่ 4.25 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสื่อการศึกษาประเภทชุดการสอน

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ชุดการสอนประกอบการบรรยาย	4.25	.71	มาก
2	ชุดการสอนรายบุคคล	4.21	.72	มาก
3	ชุดการสอนแบบกิจกรรม	4.27	.73	มาก
รวม		4.24	.70	มาก

จากตารางที่ 4.25 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับสื่อการศึกษาประเภทชุดการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.24$, S.D =.70) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ชุดการสอนแบบกิจกรรม ($\bar{X}=4.27$, S.D =.73)

4.6 เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้กับสื่อ

ตารางที่ 4.26 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเครื่องมือ และอุปกรณ์สื่อการสอน

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	เครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ	4.73	.49	มากที่สุด
2	โน้ตบุ๊ก	4.78	.47	มากที่สุด
3	เครื่องฉายโปรเจกเตอร์	4.80	.46	มากที่สุด
4	ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์	4.63	.61	มากที่สุด
5	เครื่องฉายภาพทึบแสง	4.37	.74	มาก
6	เครื่องรับโทรทัศน์	4.40	.69	มาก
7	เครื่องสแกนเนอร์	4.36	.67	มาก
8	กล้องถ่ายรูปดิจิทัล	4.45	.69	มาก
9	กล้องถ่ายวิดีโอ	4.43	.68	มาก
10	เครื่องเล่นดีวีดี	4.46	.68	มาก
รวม		4.54	.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.26 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับเครื่องมืออุปกรณ์สื่อการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.54$, S.D =.49) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับ

มากที่สุด 4 ข้อ อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เครื่องฉายโปรเจกเตอร์ ($\bar{X}=4.80, S.D=.46$)

4.7 วิธีการพิจารณาคัดเลือกและจัดหาสื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.27 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับวิธีการพิจารณาคัดเลือกและจัดหาสื่อการศึกษา

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	จากความต้องการของผู้สอน	4.58	.52	มากที่สุด
2	คุณภาพและประสิทธิภาพของสื่อ	4.51	.58	มากที่สุด
3	ความสอดคล้องกับหลักสูตรและวัตถุประสงค์	4.59	.56	มากที่สุด
4	ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ	4.37	.56	มาก
5	การออกแบบเหมาะสมกับการใช้งาน	4.39	.56	มาก
6	มีความปลอดภัยในการใช้งาน	4.40	.59	มาก
รวม		4.47	.48	มาก

จากตารางที่ 4.27 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับวิธีการพิจารณาคัดเลือกและจัดหาสื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.47, S.D=.48$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความสอดคล้องกับหลักสูตรและวัตถุประสงค์ ($\bar{X}=4.59, S.D=.56$)

4.8 วิธีการจัดหาสื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.28 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับวิธีการจัดหาสื่อการศึกษา

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ผลิตสื่อโดยครูผู้สอนและบุคลากรในศูนย์สื่อการศึกษา	4.32	.69	มาก
2	จัดซื้อจากบริษัท ร้านที่น่าเชื่อถือ	4.34	.64	มาก
3	ขอรับบริจาคหรือแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานอื่น	3.98	.81	มาก
รวม		4.22	.53	มาก

จากตารางที่ 4.28 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับวิธีการจัดหาสื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.22$, S.D =.53) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ จัดซื้อจากบริษัท ร้านที่น่าเชื่อถือ ($\bar{X}=4.34$, S.D =.64)

5. ด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.29 ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษต่อการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	มีการจัดทำทะเบียนสื่อเพื่อให้ง่ายต่อการค้นหา	4.52	.67	มากที่สุด
2	มีใบทะเบียนประวัติประจำสื่อแต่ละชิ้นเพื่อทราบอายุการใช้งาน	4.45	.60	มาก
3	มีการจัดวางกฎระเบียบการยืม-คืนชัดเจน	4.52	.54	มากที่สุด
4	มีตารางเวลาในการให้บริการสื่อที่ชัดเจน	4.54	.53	มากที่สุด
5	มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้ใช้ อย่างสม่ำเสมอ	4.47	.58	มาก
6	จัดให้มีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเลือกใช้สื่อ ที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	4.44	.55	มาก
7	มีการจัดหาผลิตให้บริการสื่อที่ตรงตามเนื้อหาวิชา	4.52	.52	มากที่สุด
8	จัดทำคู่มือการใช้สื่อ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ครูผู้สอน	4.54	.58	มากที่สุด
9	มีส่วนร่วมในการผลิต และจัดหาสื่อได้ตรงตามความ ต้องการของครูผู้สอน	4.52	.58	มากที่สุด
10	จัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อมให้ เหมาะสมกับการใช้สื่อแต่ละชนิด	4.46	.59	มาก
11	จัดกิจกรรมสาธิต ส่งเสริมให้ครูได้ใช้สื่ออย่างถูกต้อง	4.49	.56	มาก
12	จัดการฝึกอบรมการผลิต การใช้ การบำรุงรักษา และ การซ่อมแซมสื่อการศึกษา	4.46	.56	มาก
13	จัดทำสถิติในการดำเนินงานบริการเสนอผู้บริหาร	4.35	.59	มาก
14	การประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา โดยครุมีส่วนร่วม	4.48	.61	มาก
	รวม	4.48	.48	มาก

จากตารางที่ 4.29 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการต่อการบริการของ ศูนย์สื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$, S.D =.48) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ อยู่ในระดับมาก 8 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีตารางเวลาในการให้บริการสื่อที่ชัดเจน และ จัดทำคู่มือการใช้สื่อ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ครูผู้สอน ($\bar{X}=4.54$, S.D =.58)

**ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไปในการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษาของ
ครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25**

สรุปข้อเสนอแนะทั่วไปในการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านนโยบาย

- 1.1 ผู้บริหารควรจัดให้มีงบประมาณในการดำเนินงานที่เพียงพอ
- 1.2 ผู้บริหารควรเห็นความสำคัญของสื่อการสอนภาษาอังกฤษ
- 1.3 ผู้บริหารมีนโยบายที่ชัดเจน ทำเร่งด่วน
- 1.4 ผู้บริหารควรเน้นให้โรงเรียนมีสื่อการศึกษาที่ทันสมัย
- 1.5 ผู้บริหารจัดหาและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีให้ทั่วถึง โดยเฉพาะ โรงเรียนห่างไกลเมือง
- 1.6 ผู้บริหารสนับสนุนการใช้สื่อการศึกษา ปรับตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- 1.7 ผู้บริหารควรเน้นนโยบายผลิต จัดหา จัดเก็บ และเผยแพร่ สื่อการสอนสู่ครูในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 และในเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง

2. ด้านบุคลากร

- 2.1 ควรรับบุคลากรใหม่ที่จบด้านเทคโนโลยีการศึกษาโดยตรง ไม่ควรใช้ครูประจำการ เพราะครูมีภาระงานในหน้าที่มากอยู่แล้ว
- 2.2 มีบุคลากรและเจ้าหน้าที่จำนวนที่เพียงพอในการให้บริการ
- 2.3 ควรจบการศึกษาในสาขาเทคโนโลยีการศึกษาโดยตรงหรือสาขาคอมพิวเตอร์
- 2.4 ไม่ควรใช้ครูประจำการ ควรเป็นนักเทคโนโลยีโดยตรง
- 2.5 ควรมีครูที่จบด้านศูนย์สื่อการศึกษาอังกฤษหรือโสตทัศนศึกษามาโดยตรง
- 2.6 จัดบุคลากรบริการประจำให้แต่ละโรงเรียน
- 2.7 มีครูหรือบุคลากรที่มีความรู้และมีความรับผิดชอบดูแลได้ทั้งระบบ

3. ด้านประเภทสื่อการศึกษา

- 3.1 เน้นสื่อคอมพิวเตอร์
- 3.2 จัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย
- 3.3 มีสื่อการศึกษาทุกประเภทและหลากหลายที่น่าสนใจและไม่น่าเบื่อหน่าย
- 3.4 มีสื่อการศึกษาที่ทันสมัย เนื้อหาเรื่องที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน
- 3.5 เป็นสื่อการศึกษาที่เข้ากับบทเรียน สามารถนำมาใช้งานได้จริง
- 3.6 มีทั้งสื่อมัลติมีเดีย และสื่อการศึกษาที่ผลิตเอง

4. ด้านวิชาการ

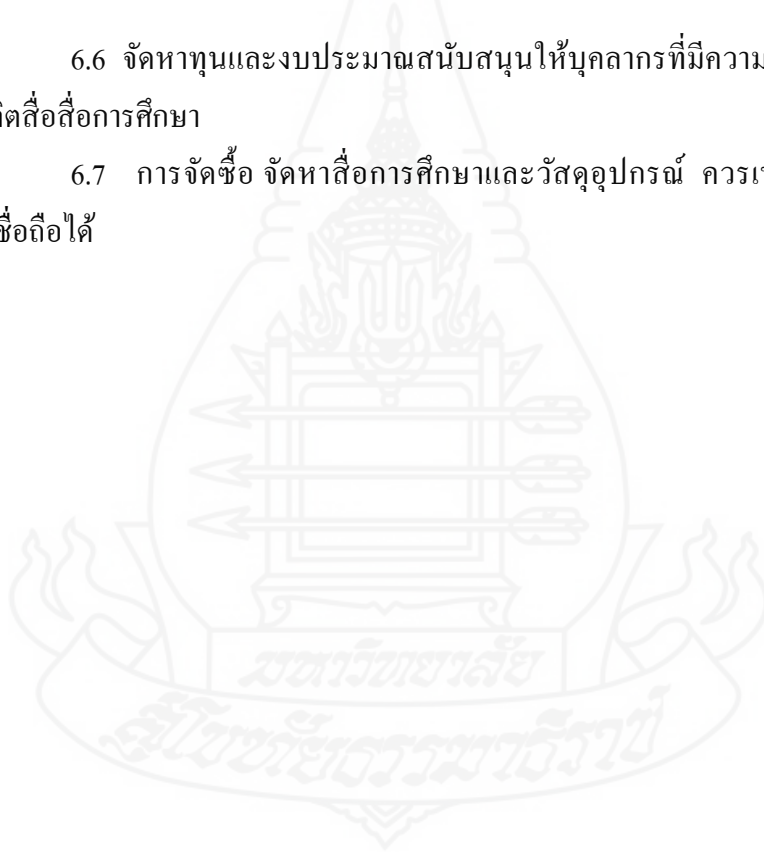
- 4.1 จัดอบรมครูสอนภาษาอังกฤษเรื่องการผลิตและการใช้สื่อการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสาร
- 4.2 ควรมีการจัดอบรมครูเพื่อใช้สื่อแต่ละประเภทได้อย่างถูกต้อง
- 4.3 ควรมีสื่อการสอนครบทุกวิชา
- 4.4 ครูสอนอังกฤษมีความรู้ด้านสื่อเทียบเท่าประเทศสิงคโปร์
- 4.5 เน้นจุดประสงค์ของศูนย์สื่อการศึกษาเพื่อการบริการเฉพาะสื่อการศึกษา
- 4.6 จัดหาสื่อและอบรมบุคลากรเป็นประจำ ให้ตรงกับหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ
- 4.7 จัดอบรมการใช้และเลือกสื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ
- 4.8 เนื้อหาครอบคลุมทุกทักษะในการสื่อสารทางภาษาทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน

5. ด้านการบริการ

- 5.1 ได้รับความสำคัญและรับการส่งเสริมด้านการให้บริการจากผู้บริหาร
- 5.2 ควรมีเจ้าหน้าที่บริการ ให้คำแนะนำโดยเฉพาะ
- 5.3 บริการให้ครบทุกโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
- 5.4 การบริการสื่อการศึกษา ความรู้ต่าง ๆ โดย ศูนย์สื่อการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเน้นทางระบบเครือข่าย สามารถอ่าน และศึกษาผ่านทางเว็บไซต์ ไม่ต้องออกนอกโรงเรียนเมื่อว่างจากการสอนหรือเลิกงานจะได้ศึกษาค้นคว้า หรือยืมสื่อได้ตามที่ต้องการและไม่ต้องกังวลเรื่อง ยืม-คืน ส่ง หรือ สื่อไม่เพียงพอ
- 5.5 ให้บริการอย่างเสมอภาคและทั่วถึงทุกโรงเรียน ทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็ก
- 5.6 ได้รับการบริการในงานของศูนย์ตลอดเวลาหรือช่วงนอกเวลา กรณีจำเป็น
- 5.7 ให้บริการ ยืม-คืน จัดหาสื่อ รวบรวมสื่อในวันหยุดราชการด้วย
- 5.8 ให้บริการสื่อการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จในจุดเดียว

6. ด้านอื่น ๆ

- 6.1 สถานที่ตั้งศูนย์สื่อการศึกษา ควรตั้งที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เพื่อให้เป็นศูนย์กลางจริง ๆ
- 6.2 อาคารศูนย์สื่อการศึกษาเป็นเอกเทศ ทันสมัยพร้อมให้บริการสื่อการศึกษาแก่ครูจากเขตการศึกษาอื่นด้วย
- 6.3 บริการงานวิจัยของครูสอนภาษาอังกฤษ
- 6.4 ขอให้จริงจัง จริงใจ และแน่วแน่ในการให้ความรู้ด้านสื่อการศึกษา การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 6.5 จัดอบรมครูสอนภาษาอังกฤษอย่างสม่ำเสมอ กระตุ้นให้กระตือรือร้น เข้มแข็ง ตลอดเวลา
- 6.6 จัดหาทุนและงบประมาณสนับสนุนให้บุคลากรที่มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ด้านการผลิตสื่อการศึกษา
- 6.7 การจัดซื้อ จัดหาสื่อการศึกษาและวัสดุอุปกรณ์ ควรเน้นที่มีคุณภาพ และมาตรฐานเชื่อถือได้

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยเชิงสำรวจ

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1.2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

1.2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

- 1) เพื่อศึกษาความต้องการด้านนโยบาย โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา
- 2) เพื่อศึกษาความต้องการด้านบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา
- 3) เพื่อศึกษาความต้องการด้านบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา
- 4) เพื่อศึกษาความต้องการด้านประเภทและวิธีการจัดหาสื่อของศูนย์สื่อการศึกษา
- 5) เพื่อศึกษาความต้องการด้านการให้บริการของศูนย์สื่อการศึกษา

1.3 การดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 412 คน

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เป็นแบบสอบถามมาตราวัดประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ความต้องการด้าน

นโยบาย โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 29 ข้อ ด้านที่ 2 ความต้องการด้านบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 24 ข้อ ด้านที่ 3 ความต้องการด้านบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา ประกอบด้วย จำนวน 12 ข้อ ด้านที่ 4 ความต้องการด้านประเภทและวิธีการจัดหาสื่อของศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 44 ข้อ ด้านที่ 5 ความต้องการด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา จำนวน 14 ข้อ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับความต้องการศูนย์สื่อศึกษาภาษาอังกฤษ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเองไปยังประชากรและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง แบบสอบถามจำนวน 412 ฉบับ ได้รับคืน 378 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.75 และมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ช่วงเวลาการเก็บข้อมูลระหว่าง มกราคม 2555 ถึงเดือนเมษายน 2555

1.3.4 วิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติห่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.4 สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.4.1 ข้อมูลทั่วไปของครูสอนภาษาอังกฤษ ข้อมูลทั่วไปของครูสอนภาษาอังกฤษ พบว่า ครูสอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 51-60 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี สอนวิชาภาษาอังกฤษ 26 ปีขึ้นไป ปฏิบัติการสอน 11-15 ชั่วโมง/สัปดาห์ มีความรู้และประสบการณ์ด้านงานเทคโนโลยีการศึกษา โสตทัศนศึกษาและสื่อการศึกษา และมีความรู้จากการเคยได้รับการฝึกอบรมทางด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

1.4.2 ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา รองลงมาคือ ด้านประเภทและวิธีการจัดหาสื่อของศูนย์สื่อการศึกษา ด้านนโยบาย โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา ด้านบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา และด้านบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา รายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

1) ด้านนโยบาย โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา ควรกำหนดปรัชญาคือ สื่อการสอนทันสมัยก้าวไกลการสอนภาษาอังกฤษ ปณิธาน คือมุ่งเน้นการจัดการ ผลิตบริการและเผยแพร่สื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษ โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อศึกษามีความต้องการงานธุรการด้านงานประชาสัมพันธ์ งานวิชาการด้านงานออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา และงานบริการด้านงานจัดหาและบริการสื่อการศึกษา

2) **ด้านบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา** มีความต้องการงานวิชาการด้านงานออกแบบและผลิตสื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษ

3) **ด้านบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา** หัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษาควรจบการศึกษาด้านเทคโนโลยีโดยตรง ส่วนคุณวุฒิของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษาควรมีประสบการณ์และมีความสนใจด้านเทคโนโลยีการศึกษา โดยที่มาของบุคลากรควรเปิดรับสมัครใหม่บรรจุผู้มีความรู้ความสามารถโดยตรง

4) **ด้านประเภทและวิธีการจัดหาสื่อของศูนย์สื่อการศึกษา** มีความต้องการวารสาร วิทยุทัศน์ รายการวิทยุกระจายเสียง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชุดการสอนแบบกิจกรรม เครื่องฉายโปรเจกเตอร์ โดยวิธีการพิจารณาคัดเลือกควรพิจารณาความสอดคล้องกับหลักสูตรและวัตถุประสงค์ วิธีการจัดหาควรซื้อจากบริษัทที่น่าเชื่อถือ

5) **ด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา** ควรมีตารางเวลาในการให้บริการสื่อที่ชัดเจนและจัดทำคู่มือการใช้สื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ครูผู้สอน

2. อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 25 มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ด้านนโยบาย โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา พบว่าครูสอนภาษาอังกฤษมีความต้องการเกี่ยวกับปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษาคือ มุ่งเน้นการจัดหา ผลิต บริการ และเผยแพร่สื่อการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากในการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาภาษาอังกฤษควรมีการกำหนดปณิธานเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ และกระตุ้นให้ครูผู้สอนเกิดความตระหนัก มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานตามปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับความหมายการบริการในศูนย์ผลิตและพัฒนาสื่อการศึกษาของวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2541: 41) กล่าวว่า การให้บริการขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คือ การช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการให้ได้สำเร็จในสิ่งที่พึงประสงค์ตามขอบข่ายที่หน่วยงานบริการสื่อการศึกษาได้กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของมนตรี มีสูงเนิน (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการของพนักงานครูเทศบาลและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนสำหรับโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสกลนคร พบว่าด้านนโยบายของศูนย์สื่อการสอนควรกำหนดปณิธานคือ มุ่งเน้นการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัยสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน

2.2 ด้านบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา พบว่าครูสอนภาษาอังกฤษมีความต้องการเกี่ยวกับงานวิชาการ โดยเฉพาะงานออกแบบและผลิตสื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เนื่องจากครูผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความชำนาญในการผลิตสื่อการศึกษา ซึ่งสื่อการศึกษาที่ใช้ส่วนใหญ่ จะเป็นสื่อการศึกษาที่สั่งซื้อมาจากบริษัทเอกชน สื่อการศึกษางานอย่างไม่สอดคล้องกับบทเรียนทำให้ไม่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ ประเด็นนี้สอดคล้องกับทวิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการสื่อการสอนของครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์เพื่อนำเสนอรูปแบบศูนย์วิทยบริการสำหรับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ พบว่าครูผู้สอนขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้ความรู้ ขาดการฝึกอบรมผลิตสื่อการศึกษาและไม่ทราบข่าวสารด้านสื่อการศึกษา ดังนั้นจึงมีความต้องการด้านบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษาในงานวิชาการ โดยเฉพาะการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษ ประเด็นนี้สอดคล้องกับวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2541: 141-142) กล่าวถึงความสำคัญของศูนย์ผลิตและพัฒนาสื่อการศึกษาว่าเป็นหน่วยบริการสื่อการศึกษา ให้บริการผลิตสื่อ ทำให้เกิดความรู้ความชำนาญและสั่งสมองค์ความรู้ในด้านสื่อการศึกษา รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของจริยา เหนียนเฉลย (2546: 48) ได้กล่าวว่หน้าที่หลักของศูนย์สื่อการศึกษา ได้แก่ การให้บริการอำนวยความสะดวกในการผลิตสื่อการศึกษาสำหรับทั้งครูผู้สอนและผู้เรียน ช่วยในการเลือกและรวบรวมเนื้อหาการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตร อบรมและให้ความรู้ตลอดจนช่วยเหลือครูผู้สอนในด้าน การเลือก การใช้ประโยชน์ของสื่อที่เหมาะสมต่อความต้องการทางการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน และช่วยเหลือผู้เรียนทางด้านพัฒนาความรู้ โดยการใช้สื่อในหลายรูปแบบ

2.3 ด้านบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา พบว่าครูสอนภาษาอังกฤษมีความต้องการด้านบุคลากรเกี่ยวกับคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่ทำหน้าที่ในการดูแลศูนย์สื่อการศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการศึกษาโดยตรงและต้องมีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีการศึกษา เพื่อจะได้ให้คำแนะนำในการใช้สื่อ การออกแบบ ผลิตสื่อการสอนให้กับครูสอนภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเด็นนี้สอดคล้องกับแนวคิดของวนิดา จิงประสิทธิ์ (2535:33) กล่าวไว้ว่า บุคลากรที่ทำหน้าที่ในศูนย์สื่อการศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ทางเทคโนโลยีทางการศึกษาและมีคุณวุฒิทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยตรง ประเด็นนี้สอดคล้องกับแนวคิดของสาธิต วิมลคุณารักษ์ (2541:171-179) กล่าวไว้ว่า การบริหารงานบุคคลในศูนย์สื่อการศึกษาเป็นกระบวนการที่ให้ได้ว่าซึ่งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการให้บริการการผลิต การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสื่อการสอน ตลอดจนการพัฒนาและธำรงรักษาบุคลากรซึ่งจำแนกได้เป็น 4 ฝ่ายดังนี้ (1) ฝ่ายบริหารสื่อการสอน มีหน้าที่ในด้านบริหารศูนย์สื่อการสอนทั้งในด้านงบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์และ การจัดการ เพื่อให้องค์กร

บรรลุป่าหมายที่วางไว้ ได้แก่ หัวหน้าศูนย์สื่อการสอน พนักงานธุรการ เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล เป็นต้น (2) ฝ่ายบริการให้ยืมสื่อการสอน มีหน้าที่รับผิดชอบในการสำรวจและจัดหาสื่อจัดเก็บ แยกหมวดหมู่และจัดทำทะเบียนบัญชีสื่อ ซ่อมบำรุงสื่อและการบริการให้คำปรึกษา ได้แก่ พนักงานห้องสมุด นักวิชาการคอมพิวเตอร์ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น (3) ฝ่ายผลิตสื่อการสอน มีหน้าที่ในการออกแบบผลิตสื่อตามความต้องการของผู้ใช้สื่อที่ผลิต ได้แก่ นักวิชาการโสตทัศนศึกษา ช่างศิลป์ วิศวกร เป็นต้น (4) ฝ่ายวิจัยและพัฒนาสื่อการสอน มีหน้าที่ในการวิจัยสื่อต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาสื่อการสอนให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน ได้แก่ นักวิชาการ นักวิชาการโสตทัศนศึกษา เป็นต้น

2.4 ด้านประเภทและวิธีการจัดหาสื่อการศึกษาของศูนย์สื่อการศึกษาพบว่า ครูผู้สอน วิชาภาษาอังกฤษ มีความต้องการเกี่ยวกับเครื่องมือ อุปกรณ์สื่อโสตทัศนฯ ทั้งนี้เนื่องจากเครื่องมือ อุปกรณ์สื่อ โสตทัศนฯ มีราคาค่อนข้างแพง หากจะให้ครูสอนภาษาอังกฤษจัดหาให้ครบ ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ถ้าศูนย์สื่อการศึกษามีการจัดหาไว้ให้ครบและเพียงพอ จะทำให้ครูผู้สอน ภาษาอังกฤษมีโอกาสได้ใช้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะทำให้เกิดผลดีต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ประเด็นนี้ สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของสุมิตรา อังวัฒนกุล (2540) ซึ่งได้สรุปกลวิธีและสื่อการศึกษาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ได้แก่ การใช้สื่อที่เป็นของจริง (Authentic Materials) เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาที่ผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ในชั้นเรียนไปใช้ภายนอกห้องเรียนได้ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียน เรียน ภาษาอังกฤษอย่างเป็นธรรมชาติในสถานการณ์ต่างๆ วิธีการสอนเพื่อการสื่อสารมักจะใช้สื่อจริงในการเรียนการสอน นอกจากนี้อาจมีเกมทางภาษา ภาพชุดเรื่องราว และบทบาทสมมติ รวมทั้ง ประเด็นนี้สอดคล้องกับแนวคิดของไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533) ได้กล่าวถึง ปัจจัยในการจัดตั้งศูนย์ สื่อการศึกษา ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกในระบบงานสื่อการศึกษาและเทคโนโลยีการศึกษา นอกจากการจัดตั้งอำนวยความสะดวกด้านการจัดพื้นที่ใช้งาน และการบริการให้เพียงพอแล้ว การจัดหา วัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ต่างๆ สื่อการศึกษา สื่อการสอน และการเรียนการสอนตามหลักสูตร สื่อ สิ่งพิมพ์ สื่อ โสตทัศนฯ รวมทั้งเครื่องมือเทคโนโลยีที่จำเป็น สื่อที่เลือกมาเพื่อใช้ในการจัดการเรียน การสอน ควรมีจำนวนอย่างเพียงพอ ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ประเด็นนี้สอดคล้องงานวิจัยของ มนตรี มีสูงเนิน(2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการของพนักงานครูเทศบาลและบุคลากร ทางการศึกษาในการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนสำหรับโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสกลนคร พบว่า ด้านวิธีจัดหาสื่อควรมีการจัดทำทะเบียนสื่อการศึกษา ให้บริการสื่อการศึกษาให้ตรงกับเนื้อหาวิชา แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และควรให้ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการเลือกและการ จัดหา มีสื่อการศึกษา ประเภทวัสดุอุปกรณ์ตามที่ได้สำรวจความต้องการใช้สื่อการศึกษา และด้าน การให้บริการวัสดุ อุปกรณ์และกิจกรรมและระบบเครือข่ายสำหรับคอมพิวเตอร์

2.5 ด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา พบว่า ครูสอนภาษาอังกฤษมีความต้องการเกี่ยวกับการมีตารางเวลาในการให้บริการสื่อที่ชัดเจนและจัดทำคู่มือการใช้สื่อ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ครูผู้สอน ทั้งนี้เนื่องจากครูผู้สอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 บางโรงเรียนจะอยู่ห่างไกลจากที่ตั้งศูนย์สื่อการศึกษามาก หากมีการกำหนดตารางเวลาในการให้บริการสื่อที่ชัดเจน จะทำให้ครูสอนภาษาอังกฤษมาใช้บริการศูนย์สื่อการศึกษาได้อย่างเหมาะสมตามเวลา และมีการจัดทำคู่มือการใช้สื่อ เพื่อให้มีการใช้สื่อได้อย่างถูกต้อง และทันเร่งเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ในการที่จะต้องมาคอยให้คำแนะนำ สอดคล้องกับแนวคิดของ ณรงค์ มุกดาสว่าง(2540:26-28) กล่าวไว้ว่า หน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา ได้แก่การให้ข้อเสนอแนะ ศูนย์สื่อการศึกษาต้องเตรียมหาข้อเสนอแนะต่างๆ แก่ผู้ใช้บริการเป็นประจำให้ทราบถึงสื่อวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอนประเภทต่างๆ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ศูนย์จะเสนอบริการให้ได้ วิธีให้ข้อเสนอแนะอาจเป็นแบบทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ เช่น การปิดประกาศ การจัดแสดงนิทรรศการ การออกวารสารของศูนย์ การทำรายการสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ กรมสามัญศึกษา (2539:125-126) ได้กล่าวไว้ว่า การบริการของศูนย์สื่อการศึกษานั้นควรจัดให้มีการแนะนำ การสาธิตการใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ จัดหาผลิตสื่อการสอน จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการผลิตสื่อการสอน จัดสถานที่ให้เหมาะสมกับการให้บริการ จัดทำตารางการขอใช้บริการสื่อ จัดบริการสื่อการสอนตามความสนใจของผู้เรียน และติดต่อประสานงานกับแหล่งหรือศูนย์สื่อการศึกษาภายนอก

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาในระดับมาก ดังนั้นจึงควรมีการวิจัยเพื่อสร้างแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการด้านการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษามากที่สุด ดังนั้นจึงควรมีการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับบทบาทและภารกิจของศูนย์

สื่อการศึกษา เกี่ยวกับการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการ
ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ (2539) *คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา : สุขภาพจิตและความมั่นคงทางอารมณ์* กรุงเทพมหานคร โครงการประกันคุณภาพทางการศึกษา สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
- กรมสามัญศึกษา *เอกสารการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา* กรุงเทพมหานคร มปป.
(อัดสำเนา)
- _____ (2544) *คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้อ* กรุงเทพมหานคร ศูนย์พัฒนาหนังสือ
- กระทรวงศึกษา (2551) *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ* กรุงเทพมหานคร ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์ (2536) *เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา Technical education technology* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- กำพล กระมล (2531) “การศึกษาสถานภาพและปัญหาการบริหารศูนย์วิชาการกลุ่มประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาบุรีรัมย์” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- กิดานันท์ มลิทอง (2540) *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จริยา เหนียนเฉลย (2535) *การจัดการสื่อการศึกษา* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- _____. (2546) *เทคโนโลยีการศึกษา* กรุงเทพมหานคร สหมิตรออฟเซต
- จันทร์ฉาย เตมียาการ (2533) *การเลือกใช้สื่อทางการศึกษา* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- ฉายศิลป์ เชี่ยวชาญพิพัฒน์ (2527) *การบริหาร* กรุงเทพมหานคร มปป.
- เฉลิมศรี มูลโพธิ์ (2541) “สภาพ ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ชัยรงค์ พรหมวงศ์ (2523) *เทคโนโลยีการศึกษา ในประมวลสาระชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หน่วยที่ 1 หน้า 9-11* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชัยรงค์ พรหมวงศ์ นิคม ทาแดง สำเร็จ *เวชสุนทรและเกมส์* จันทร์เกษ (2525) *สื่อการสอนระดับมัธยมศึกษา* ในเอกสารการสอนชุดวิชาพื้นฐานการศึกษานำหน่วยที่ 1-5 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2544) หน่วยที่ 1 องค์การเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ในเอกสารการสอน
 ชุดวิชาการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เชิขรศรี วิวิธสิริ (2535) การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน: เทคโนโลยีทางการศึกษา
Adult & non formal education : educational technology กรุงเทพมหานคร
 ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสาน
 มิตร
- ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2533) การบริหารสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร
 วัฒนาพานิช
- ณรงค์ มุกดาแสงสว่าง (2540) “ศูนย์สื่อการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนในโครงการขยาย
 โอกาสทางการศึกษา” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี
 ทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- คณีย์ ไชโยธธา (2534) แนวทางการเขียนผลงานทางวิชาการและงานวิจัย กรุงเทพมหานคร
 โอเดียนสโตร์
- ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2543) “การนำเสนอรูปแบบศูนย์วิทยบริการสำหรับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา
 วันอาทิตย์” ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทรงชัย ลิ้มปพฤกษ์ (2532) “โครงการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาของสำนักงานเขต
 บางเขน” ปริญญานิพนธ์เทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร
- นฤมล อินทรพงษ์ (2548) “โครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนพญา 7 สำนัก
 การศึกษาเมืองพญา กระทรวงมหาดไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
 มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา
- บุญเหลือ ทองเอี่ยม และสุขสวัสดิ์ ภาสิต (2531) การบริหารและการนิเทศงาน โสตทัศนศึกษา
 (พิมพ์ครั้งที่ 5) กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ประสพโชค คงนาลึก (2542) “ศึกษาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา
 ขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัย
 ธรรมาธิราช

- ปิยะดา ทองประสิทธิ์ (2551) “ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนระดับประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- มนตรี มีสูงเนิน (2551) “ความต้องการของพนักงานครูเทศบาลและบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนสำหรับโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสกลนคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ลีลา สิ้นธุเคราะห์ (2530) *องค์กรและการจัดการ* กรุงเทพฯ พลับบิกเลขัน
- ลัดดาวัลย์ คงสมบูรณ์ (2544) “การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานเขตบางแค สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วนิดา จึงประสิทธิ์ (2533) *การบริหารและบริการงานโสตทัศนศึกษา นครปฐม* มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
- วัฒนาวรรณ จันทระกุล (2536) “ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดขอนแก่น” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สมบูรณ์ สงวนญาติ (2534) *เทคโนโลยีทางการเรียนการสอน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์*
- สาธิต มั่งคั่ง (2542) “ปัญหาและความต้องการในการผลิตสื่อและการใช้สื่อการสอนของอาจารย์คณะทันตแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สาธิต วิมลคุณารักษ์ (2541) หน้าที่ 6 *การบริหารบุคลากรในองค์กรเทคโนโลยีและการสื่อสาร การศึกษา* ในเอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารศูนย์สื่อการศึกษา นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สามารถ คงศรี (2545) “การศึกษารูปแบบศูนย์สื่อการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

Neil F. Toporski. (1999). "The role of type International Multimedia Center in the Adoption of Instructional Technology at Lehigh University (Pennsylvania) Dissertation Abstract International."

Wilkinson G.L.(1980). *Media in instruction: 60 years of research*. Washington D.C.: The Brooking Institution.

Yang Kwang Ja Wa. (1986). "*Need Assessment of the Instructional Media Center at Seoul National University : A Systems Approach for a Unified Media Program and Development* Dissertation Abstracts International Seoul National University 46(11) May 1986:3328-a

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบราชสันตติวงศ์

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่
 - ด้านที่ 1 ความต้องการด้านนโยบาย โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา
 - ด้านที่ 2 ความต้องการด้านบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา
 - ด้านที่ 3 ความต้องการด้านบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา
 - ด้านที่ 4 ความต้องการด้านประเภทและวิธีการจัดหาสื่อของศูนย์สื่อการศึกษา
 - ด้านที่ 5 ความต้องการด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไป
3. ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามทุกข้อ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นางขวัญพิศ ทองคำวงศ์

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □ ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

20-30 ปี 31-40 ปี

41-50ปี 51-60 ปี

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

4. จำนวนปีที่สอนวิชาภาษาอังกฤษ

1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี

16-20 ปี 21-25 ปี 26 ปีขึ้นไป

5. ปัจจุบันท่านปฏิบัติการสอนกี่ชั่วโมง/สัปดาห์

1-5 ชั่วโมง/สัปดาห์ 6-10 ชั่วโมง/สัปดาห์

11-15 ชั่วโมง/สัปดาห์ 16-20 ชั่วโมง/สัปดาห์

21 ชั่วโมงขึ้นไป

6. ท่านมีความรู้และประสบการณ์ด้านงานเทคโนโลยีการศึกษา ใตทัศนศึกษาและสื่อการศึกษา

มีความรู้ จากวิธีใด (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สำเร็จการศึกษาด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

เคยได้ศึกษาเรื่องเทคโนโลยีและสื่อสารศึกษามาบ้างจากสถาบันที่สำเร็จ

การศึกษา

เคยได้รับการฝึกอบรมทางด้านเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา

ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝนด้วยตนเองจากตำรา เอกสารและขอคำแนะนำจากผู้รู้

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ไม่มีความรู้

ตอนที่ 2 ความต้องการด้านนโยบาย โครงสร้างการบริหารงาน ของศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนวิชาภาษาอังกฤษ

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายระดับความต้องการใช้ค่าน้ำหนักดังนี้

5	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
4	หมายถึง	ต้องการมาก
3	หมายถึง	ต้องการปานกลาง
2	หมายถึง	ต้องการน้อย
1	หมายถึง	ต้องการน้อยที่สุด

ด้านที่ 1 ความต้องการด้านนโยบาย โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
1.1 ปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา					
1.1.1 พัฒนาสื่อการสอนพัฒนาครูเพื่อพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษ					
1.1.2 สื่อการสอนทันสมัย ก้าวไกลการสอนภาษาอังกฤษ					
1.1.3 เร่งพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษ ต้องเน้นพัฒนาสื่อ					
1.2 ปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา					
1.2.1 มุ่งเน้นการจัดการ ผลิต บริการและเผยแพร่สื่อการศึกษา					
1.2.2 มุ่งเน้นการจัดเก็บ ทำทะเบียนเพื่อเตรียมพร้อมบริการ					
1.2.3 มุ่งพัฒนาสื่อให้ทันสมัยสอดคล้องกับวิชาภาษาอังกฤษ					
1.3 พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา					
1.3.1 เป็นแหล่งกลางในการรวบรวม จัดทำ ผลิต จัดเก็บให้บริการ ซ่อมแซมสื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษ					
1.3.2 เป็นศูนย์กลางการให้คำปรึกษาเรื่องสื่อ และเผยแพร่ข้อมูลแก่บุคลากร					
1.3.3 เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ					
1.3.4 เป็นศูนย์กลางการจัดฝึกอบรมและเผยแพร่ด้านสื่อการศึกษา					
1.3.5 เป็นศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนาสื่อการศึกษาภาษาอังกฤษ					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
1.4 โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา					
1.4.1 งานธุรการ ได้แก่					
1) งานสารบรรณ					
2) งานการเงินและงบประมาณ					
3) งานพัสดุ ครุภัณฑ์					
4) งานประชาสัมพันธ์					
5) งานประกันคุณภาพ					
1.4.2 งานวิชาการ					
1) งานออกแบบและผลิตสื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษ					
2) งานฝึกอบรม สัมมนาครูสอนภาษาอังกฤษ					
3) งานวิจัยและพัฒนาสื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษ					
4) งานจัดแหล่งสืบค้นทางวิชาการ					
5) งานเผยแพร่ข้อมูลสื่อการศึกษา					
6) งานประเมินสื่อการศึกษา					
1.4.3 งานบริการ					
1) งานบริการยืม-คืน					
2) งานจัดหมวดหมู่สื่อการศึกษา					
3) งานจัดหาและผลิตสื่อการศึกษา					
4) งานบริการสืบค้นข้อมูลการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ					
5) งานให้คำปรึกษาแนะนำการผลิตและการใช้สื่อในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ					
6) งานจัดทำคู่มือการใช้สื่อการศึกษา					
7) งานสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้ใช้บริการ					

ด้านที่ 2 ความต้องการด้านบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
2.1 งานธุรการ					
2.1.1 การจัดการหนังสือรับ-ส่งของศูนย์สื่อการศึกษา					
2.1.2 จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายประจำเดือนและรายปี					
2.1.3 การบริหารและการจัดสรรงบประมาณประจำปี					
2.1.4 จัดการ ควบคุมดูแลเอกสารประกันคุณภาพ					
2.1.5 จัดทำทะเบียนบุคลากรในศูนย์สื่อการศึกษา					
2.1.6 จัดทำรายงานพัสดุ ครุภัณฑ์ของศูนย์สื่อการศึกษา					
2.1.7 จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานของศูนย์สื่อการศึกษา					
2.1.8 ประชาสัมพันธ์งานทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน					
2.2 งานวิชาการ					
2.2.1 ออกแบบและผลิตสื่อเพื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ					
2.2.2 วิจัยและพัฒนาสื่อเพื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ					
2.2.3 จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตการใช้ ซ่อมบำรุงสื่อการศึกษา					
2.2.4 จัดแหล่งสืบค้นทางวิชาการเชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกศูนย์สื่อการศึกษา					
2.2.5 เผยแพร่ข้อมูลสื่อการศึกษาที่มีในศูนย์สื่อการศึกษาแก่ครูสอนภาษาอังกฤษ					
2.2.6 ประเมินสื่อการศึกษา					
2.3 งานบริการ					
2.3.1 บริการยืม-คืนสื่อการศึกษา					
2.3.2 จัดเก็บสื่อการศึกษาอย่างเป็นระบบระเบียบแยกเป็นหมวดหมู่สำหรับการสืบค้น					
2.3.3 ซ่อมแซมบำรุงรักษาสื่อการศึกษาให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน					
2.3.4 สำรวจปัญหาและความต้องการของผู้ใช้อย่างสม่ำเสมอ					
2.3.5 จัดหา ผลิต สื่อการศึกษาอย่างเพียงพอและตรงกับความต้องการ					
2.3.6 ให้คำแนะนำและจัดทำคู่มือในการใช้สื่อการศึกษา					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
2.3.7 ให้คำปรึกษา แนะนำและจัดฝึกอบรมการผลิตและการใช้สื่อในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ					
2.3.8 บริการสืบค้นและให้ความรู้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศเครือข่าย					
2.3.9 ให้คำปรึกษาด้านการค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับสื่อการศึกษา					
2.3.10 เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษแก่ครูผู้สอน					

ด้านที่ 3 ความต้องการด้านบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
3.1 คุณวุฒิของหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษา					
3.1.1 จบการศึกษาด้านเทคโนโลยีการศึกษาโดยตรง					
3.1.2 เคยได้รับการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีการศึกษา					
3.1.3 มีประสบการณ์และมีความสนใจด้านเทคโนโลยีการศึกษา					
3.2 ที่มาของหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษา					
3.2.1 เป็นบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25					
3.2.2 เป็นครูจากโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25					
3.2.3 ควรเปิดรับสมัครใหม่ บรรจุผู้มีความรู้ความสามารถโดยตรง					
3.3 คุณวุฒิของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา					
3.3.1 จบการศึกษาด้านเทคโนโลยีการศึกษาโดยตรง					
3.3.2 เคยได้รับการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีการศึกษา					
3.3.3 มีประสบการณ์และมีความสนใจด้านเทคโนโลยีการศึกษา					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
3.4 ที่มาของเจ้าหน้าที่ศูนย์สื่อการศึกษา					
3.4.1 เป็นบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา					
3.4.2 เป็นครูจากโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25					
3.4.3 ควรเปิดรับสมัครใหม่ บรรจุผู้มีความรู้ความสามารถโดยตรง					

ด้านที่ 4 ความต้องการด้านประเภทและวิธีการจัดหาสื่อของศูนย์สื่อการศึกษา

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
4.1 ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทสิ่งพิมพ์					
4.1.1 ตำรา แบบเรียน					
4.1.2 วารสาร					
4.1.3 หนังสือพิมพ์					
4.1.4 จุลสาร					
4.1.5 สารานุกรม					
4.1.6 พจนานุกรม					
4.1.7 รายงานการวิจัย					
4.1.8 คู่มือหลักสูตร					
4.1.9 คู่มือครู					
4.2 ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทสื่อโสตทัศน					
4.2.1 สไลด์คอมพิวเตอร์					
4.2.2 วีดิทัศน์					
4.2.3 ซีดีเสียง					
4.2.4 แผนที่ แผนที่ภูมิ แผนที่สถิติ					
4.2.5 ภาพถ่าย ภาพวาด ภาพชุด					
4.2.6 หุ่นจำลอง					
4.2.7 สื่อของจริง					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
4.3 ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทมวลชน					
4.3.1 รายการวิทยุกระจายเสียง					
4.3.2 รายการโทรทัศน์(ไกลกังวล)					
4.4 ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
4.4.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน					
4.4.2 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์					
4.4.3 บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์					
4.4.4 สื่อมัลติมีเดีย					
4.5 ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทชุดการสอน					
4.5.1 ชุดการสอนประกอบคำบรรยาย					
4.5.2 ชุดการสอนรายบุคคล					
4.5.3 ชุดการสอนแบบกิจกรรม					
4.6 เครื่องมือ อุปกรณ์สื่อทัศน					
4.6.1 เครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ					
4.6.2 โน้ตบุ๊ก					
4.6.3 เครื่องฉายโปรเจ็กเตอร์					
4.6.4 ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์					
4.6.5 เครื่องฉายภาพทึบแสง					
4.6.6 เครื่องรับโทรทัศน์					
4.6.7 เครื่องสแกนเนอร์					
4.6.8 กล้องถ่ายภาพดิจิทัล					
4.6.9 กล้องถ่ายวิดีโอ					
4.6.10 เครื่องเล่นดีวีดี					
4.7 วิธีการพิจารณาคัดเลือกและจัดหาสื่อการศึกษา					
4.7.1 จากความต้องการของผู้สอน					
4.7.2 คุณภาพและประสิทธิภาพของสื่อ					
4.7.3 ความสอดคล้องกับหลักสูตรและวัตถุประสงค์					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
4.74 ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ					
4.7.5 การออกแบบเหมาะสมกับการใช้งาน					
4.7.6 มีความปลอดภัยในการใช้งาน					
4.8 วิธีการจัดหาสื่อการศึกษา					
4.8.1 ผลิตสื่อโดยครูผู้สอนและบุคลากรในศูนย์สื่อการศึกษา					
4.8.2 จัดซื้อจากบริษัท ร้านที่น่าเชื่อถือ					
4.8.3 ขอรับบริจาคหรือแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานอื่น					

ด้านที่ 5 ความต้องการด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
5.1 มีการจัดทำทะเบียนสื่อเพื่อให้ง่ายต่อการค้นหา					
5.2 มีใบทะเบียนประวัติประจำสื่อแต่ละชิ้นเพื่อทราบอายุการใช้งาน					
5.3 มีการจัดวางกฎระเบียบการยืม-คืนชัดเจน					
5.4 มีตารางเวลาในการให้บริการสื่อที่ชัดเจน					
5.5 มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้ใช้อย่างสม่ำเสมอ					
5.6 จัดให้มีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา					
5.7 มีการจัดหา ผลิต ให้บริการสื่อที่ตรงตามเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ					
5.8 จัดทำคู่มือการใช้สื่อ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ครูผู้สอน					
5.9 ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการผลิต และจัดหาสื่อได้ตรงความต้องการ					
5.10 จัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการใช้สื่อแต่ละชนิด					
5.11 จัดกิจกรรมสาธิต ส่งเสริมให้ครูได้ใช้สื่ออย่างถูกต้อง					
5.12 จัดการฝึกอบรมการผลิต การใช้ การบำรุงรักษา และการซ่อมแซมสื่อการศึกษา					
5.13 จัดทำสถิติในการดำเนินงานบริการเสนอผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ					
5.14 ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไปในการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ด้านนโยบาย

.....

.....

ด้านบุคลากร

.....

.....

ด้านประเภทสื่อการศึกษา

.....

.....

ด้านวิชาการ

.....

.....

ด้านการบริการ

.....

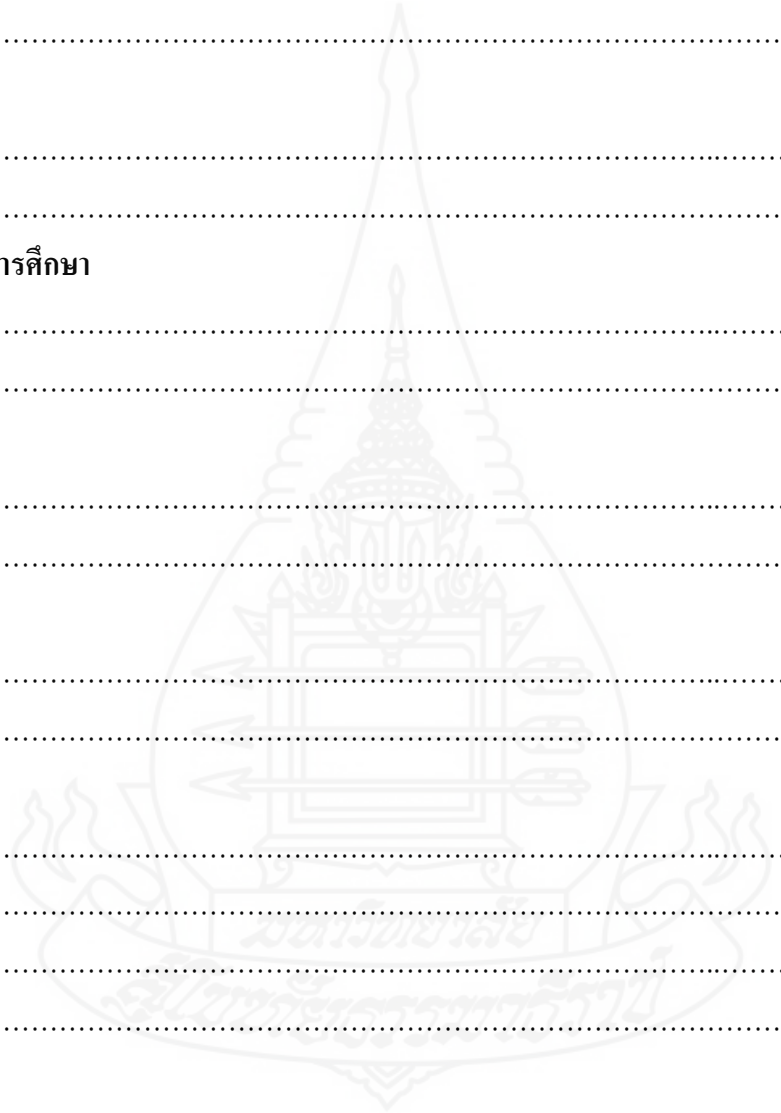
.....

ด้านอื่นๆ

.....

.....

.....

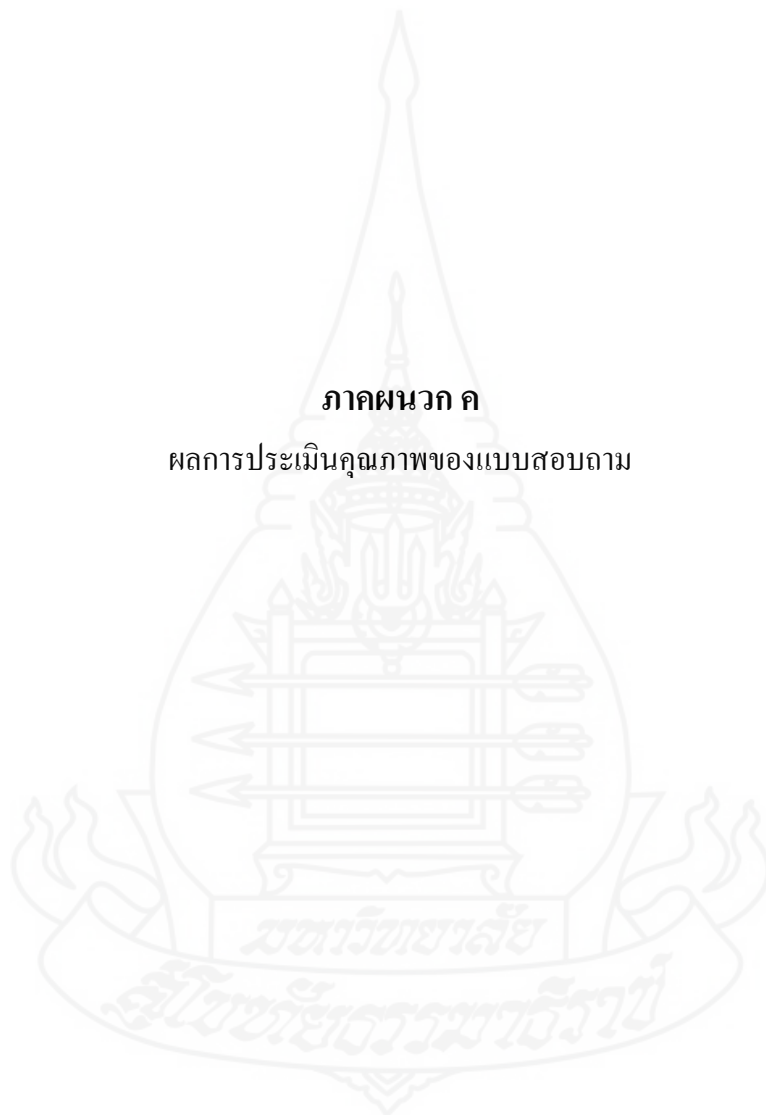
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นางขวัญพิศ ทองคำวงศ์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาคผนวก ค
ผลการประเมินคุณภาพของแบบสอบถาม

แบบประเมินคุณภาพของแบบสอบถาม

เรื่อง ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

คำชี้แจง โปรดตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของแบบสอบถามฉบับนี้ในภาพรวม
มีคุณภาพอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง ดังนี้

- ดีมาก
 - ดี
 - ปานกลาง เพราะ.....
 - ปรับปรุง เพราะ.....
-
-
-

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. เนื้อหา กลุ่มคำศัพท์ เช่น 1.1 ควรใส่ศัพท์เปิด เพื่อให้นักเรียนสามารถ
เห็นว่า ธรรมชาติของคำอื่นๆ มากกว่าที่ กำหนดไว้ในแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัย อาจจัดพิมพ์แบบประเมินไว้ล่วงหน้า เพื่อตรวจรับว่า ศัพท์ต่างๆ ที่ต้องการ
ได้ครอบคลุมครบถ้วนของงานวิจัยตาม ค้นหาลมบรรณโทนี (หรือ หนังสือกลุ่มคำศัพท์)

 ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สมจิตร อาจอินทร์)
 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา

แบบประเมินคุณภาพของแบบสอบถาม

เรื่อง ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

คำชี้แจง โปรดตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของแบบสอบถามฉบับนี้ในภาพรวม
มีคุณภาพอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง ดังนี้

- () ดีมาก
- (✓) ดี
- () ปานกลาง เพราะ.....
- () ปรับปรุง เพราะ.....
-
-
-

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
(รองศาสตราจารย์ สาธิต วิมลคุณารักษ์)
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา

แบบประเมินคุณภาพของแบบสอบถาม
เรื่อง ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษ
ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

คำชี้แจง โปรดตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของแบบสอบถามฉบับนี้ในภาพรวม
มีคุณภาพอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง ดังนี้

() ดีมาก
() ดี
() ปานกลาง เพราะ
() ปรับปรุง เพราะ.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประกอบ กรณิกิจ)
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา

ภาคผนวก ง

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

แบบประเมินความสอดคล้อง

เรื่อง ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของครูสอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตผู้วิจัย

นางขวัญพิศ ทองคำวงศ์

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้ทรงคุณวุฒิได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบสอบถามฉบับนี้ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน และเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติม(ถ้ามี)

ระดับความคิดเห็น	1	เหมาะสม
	0	ไม่แน่ใจ
	-1	ควรปรับปรุง

ด้านที่ 1 ความต้องการด้านนโยบาย โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
	+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1.1 ประสิทธิภาพของศูนย์สื่อการศึกษา				
1.1.1 พัฒนาสื่อการสอนพัฒนาครูเพื่อพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษ				1
1.1.2 สื่อการสอนทันสมัย ก้าวไกลการสอนภาษาอังกฤษ				1
1.1.3 เร่งพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษ ต้องเน้นพัฒนาสื่อ				1
1.2 ภาระงานของศูนย์สื่อการศึกษา				
1.2.1 มุ่งเน้นการจัดหา บริการและเผยแพร่สื่อการศึกษา				1
1.2.2 มุ่งเน้นการจัดเก็บ ทำทะเบียนเพื่อเตรียมพร้อมบริการ				1
1.2.3 มุ่งพัฒนาสื่อให้ทันสมัยสอดคล้องกับวิชาภาษาอังกฤษ				1
1.3 พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา				
1.3.1 เป็นแหล่งกลางในการรวบรวม จัดเก็บให้บริการ จัดหา ซ่อมแซมสื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษ				1
1.3.2 เป็นศูนย์กลางการให้คำปรึกษาเรื่องสื่อ และเผยแพร่ข้อมูลแก่ บุคลากร				1
1.3.3 เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ				1
1.3.4 เป็นศูนย์กลางการจัดฝึกอบรมและเผยแพร่ด้านสื่อการศึกษา				1
1.3.5 เป็นศูนย์ประสานงานและรวบรวมงานวิจัยด้านสื่อการสอน				0.66

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
	+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1.5 โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์สื่อการศึกษา				
1.4.1 งานธุรการ ได้แก่				
6) งานสารบรรณ				1
7) งานการเงินและงบประมาณ				1
8) งานพัสดุ ครุภัณฑ์				1
9) งานประชาสัมพันธ์				1
10) งานประกันคุณภาพ				0.66
1.4.2 งานวิชาการ				
7) งานออกแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ				1
8) งานฝึกอบรมครูสอนภาษาอังกฤษ				1
9) งานจัดแหล่งสืบค้นทางวิชาการ				1
10) งานเผยแพร่ข้อมูลสื่อการศึกษา				1
11) งานประเมินสื่อการศึกษา				1
1.4.3 งานบริการ				
8) งานบริการยืม-คืน				1
9) งานจัดหมวดหมู่สื่อการศึกษา				1
10) งานจัดหาและผลิตสื่อการศึกษา				1
11) งานบริการสืบค้นข้อมูลการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ				1
12) งานให้คำปรึกษาแนะนำการผลิตและการใช้สื่อในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ				1
13) งานจัดทำคู่มือการใช้สื่อการศึกษา				1
14) งานสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้ใช้บริการศูนย์สื่อการศึกษา				0.66

ด้านที่ 2 ความต้องการด้านบทบาทของศูนย์สื่อการศึกษา

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
	+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
2.1 งานธุรการ				
2.1.1 การจัดการหนังสือรับ-ส่งของศูนย์สื่อการศึกษา				1
2.1.2 จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายประจำเดือนและรายปี				0.66
2.1.3 การบริหารและการจัดสรรงบประมาณประจำปี				1
2.1.4 จัดการ ควบคุมดูแลเอกสารประกันคุณภาพ				1
2.1.5 จัดทำทะเบียนบุคลากรในศูนย์สื่อการศึกษา				1
2.1.6 จัดทำรายงานพัสดุ ครุภัณฑ์ของศูนย์สื่อการศึกษา				1
2.1.7 จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานของศูนย์สื่อการศึกษา				1
2.1.8 ประชาสัมพันธ์งานทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน				1
2.2 งานวิชาการ				
2.2.1 ออกแบบและพัฒนาสื่อเพื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ				1
2.2.2 จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตการใช้ ซ่อมบำรุงสื่อการศึกษา				1
2.2.3 จัดแหล่งสืบค้นทางวิชาการเชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกศูนย์สื่อการศึกษา				0.33
2.2.4 เผยแพร่ข้อมูลสื่อการศึกษาที่มีในศูนย์สื่อการศึกษาแก่ครู				1
2.2.5 ประเมินสื่อการศึกษา				1
2.3 งานบริการ				
2.3.1 บริการยืม-คืนสื่อการศึกษา				1
2.3.2 จัดเก็บสื่อการศึกษาอย่างเป็นระบบระเบียบเป็นหมวดหมู่				1
2.3.3 ซ่อมแซม บำรุงรักษาสื่อการศึกษาให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้				1
2.3.4 สำรวจปัญหาและความต้องการของผู้ใช้อย่างสม่ำเสมอ				1
2.3.5 จัดหา ผลิต สื่อการศึกษาอย่างเพียงพอและตรงกับความต้องการ				1
2.3.6 ให้คำแนะนำและจัดทำคู่มือในการใช้สื่อการศึกษา				1

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			
	+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
2.3.7 ให้คำปรึกษา แนะนำและจัดฝึกอบรมการผลิตและการใช้ สื่อในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ				1
2.3.8 บริการสืบค้นและให้ความรู้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศเครือข่าย				1
2.3.9 ให้คำปรึกษาด้านการค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับเกี่ยวกับ สื่อการศึกษา				0.66
2.3.10 เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสื่อการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษ				1

ด้านที่ 3 ความต้องการด้านบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษา

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			
	+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
3.1 คุณวุฒิของหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษา				
3.1.1 จบการศึกษาด้านเทคโนโลยีการศึกษาโดยตรง				1
3.1.2 เคยได้รับการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีการศึกษา				0.66
3.1.3 มีประสบการณ์และมีความสนใจด้านเทคโนโลยีการศึกษา				1
3.2 ที่มาของหัวหน้าศูนย์สื่อการศึกษา				
3.2.1 เป็นบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25				1
3.2.2 เป็นครูโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต25				1
3.2.3 ควรเปิดรับสมัครใหม่ บรรจุผู้มีความรู้ความสามารถ โดยตรง				1
3.3 คุณวุฒิของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษา				
3.3.1 จบการศึกษาด้านเทคโนโลยีการศึกษาโดยตรง				1
3.3.2 เคยได้รับการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีการศึกษา				1
3.3.3 มีประสบการณ์และมีความสนใจด้านเทคโนโลยีการศึกษา				1

รายการขอความคิดเห็น	+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
3.4 ที่มาของเจ้าหน้าที่ศูนย์สื่อการศึกษา				
3.4.1 เป็นบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา				1
3.4.2 เป็นครูจากโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25				0.66
3.4.3 ควรเปิดรับสมัครใหม่บรรจุผู้มีความรู้ความสามารถ โดยตรง				1

ด้านที่ 4 ความต้องการด้านประเภทและวิธีการจัดหาสื่อของศูนย์สื่อการศึกษา

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			
	+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
4.1 ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทสิ่งพิมพ์				
4.1.1 ตำรา แบบเรียน				1
4.1.2 วารสาร				1
4.1.3 จุลสาร				0.66
4.1.4 สารานุกรม				0.66
4.1.5 พจนานุกรม				1
4.1.6 รายงานการวิจัย				1
4.1.7 คู่มือหลักสูตร				1
4.1.8 คู่มือครู				1
4.2 ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทสื่อทัศน				
4.2.1 สไลด์คอมพิวเตอร์				1
4.2.2 แผนภูมิ แผนสถิติ				1
4.2.3 แผนที่				1
4.2.4 หุ่นจำลอง				0.66
4.2.5 สื่อของจริง				1

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			
	+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
4.3 ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทสื่อเสียง				
4.3.1 ซีดีเสียง				1
4.3.2 เทปเสียง				1
4.4 ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทสื่อภาพ				
4.4.1 ภาพถ่าย				1
4.4.2 ภาพวาด				0.66
4.4.4 ภาพชุด				1
4.4.4 ภาพเคลื่อนไหว				1
4.5 ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์				
4.5.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน				1
4.5.2 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์				1
4.5.3 บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์				0.66
4.5.4 สื่อมัลติมีเดีย				1
4.6 ความต้องการสื่อการศึกษาประเภทชุดการสอน				
4.6.1 ชุดการสอนประกอบคำบรรยาย				1
4.6.2 ชุดการสอนรายบุคคล				1
4.6.3 ชุดการสอนแบบกิจกรรม				1
4.7 เครื่องมือ อุปกรณ์สื่อทัศน				
4.7.1 เครื่องคอมพิวเตอร์				1
4.7.2 โน้ตบุ๊ก				1
4.7.3 เครื่องฉายโปรเจ็กเตอร์				1
4.7.4 ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์				1
4.7.5 เครื่องฉายภาพทึบแสง				0.66
4.7.6 เครื่องรับโทรทัศน์				1
4.7.7 เครื่องสแกนเนอร์				1

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
	+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
4.7.8 กล้องถ่ายภาพดิจิทัล				1
4.7.9 กล้องถ่ายวิดีโอ				1
4.8 วิธีการพิจารณาคัดเลือกสื่อการศึกษา				
4.8.1 จากความต้องการของผู้สอน				1
4.8.2 คุณภาพและประสิทธิภาพของสื่อ				1
4.8.3 ความสอดคล้องกับหลักสูตร				1
4.8.4 ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ				0.66
4.8.5 การออกแบบเหมาะสมกับการใช้งาน				0.66
4.8.6 มีความปลอดภัยในการใช้งาน				1
4.9 วิธีการจัดหาสื่อการศึกษา				
4.9.1 ผลิตสื่อโดยครูผู้สอนและบุคลากรในศูนย์สื่อการศึกษา				1
4.9.2 จัดซื้อจากบริษัท ร้านที่น่าเชื่อถือ				1
4.9.3 ขอรับบริจาคหรือแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานอื่น				0.33

ด้านที่ 5 ความต้องการด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
	+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
5.1 มีการจัดทำทะเบียนสื่อเพื่อให้ง่ายต่อการค้นหา				1
5.2 มีใบทะเบียนประวัติประจำสื่อแต่ละชิ้นเพื่อทราบอายุการใช้งาน				1
5.3 มีการจัดวางกฎระเบียบการยืม-คืนชัดเจน				0.66
5.4 มีตารางเวลาในการให้บริการสื่อที่ชัดเจน				1
5.5 มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้ใช้อย่างสม่ำเสมอ				1
5.6 จัดให้มีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเลือกสื่อที่เหมาะสม				1
5.7 มีการจัดหาผลิตให้บริการสื่อที่ตรงตามเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ				1
5.8 จัดทำคู่มือการใช้สื่อ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ครูผู้สอน				1
5.9 ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการผลิต และจัดหาสื่อได้ตรงความต้องการ				0.66
5.10 จัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการใช้สื่อแต่ละชนิด				1
5.11 จัดกิจกรรมสาธิต ส่งเสริมให้ครูได้ใช้สื่ออย่างถูกต้อง				1
5.12 จัดการฝึกอบรมการผลิต การใช้ การบำรุงรักษา และการซ่อมแซมสื่อการศึกษา				1
5.13 จัดทำสถิติในการดำเนินงานบริการเสนอผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ				0.66
5.14 ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษา				1

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
นางขวัญพิศ ทองคำวงศ์
นักศึกษาปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
มหาวิทยาลัย ภัฏชรมาราช

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางขวัญพิศ ทองคำวงศ์
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2507
สถานที่เกิด	อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2530 ศึกษาศาสตรบัณฑิต (มัธยมศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2541 คุรุศาสตรบัณฑิต วิชาเอก ภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย พ.ศ. 2546
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
ตำแหน่ง	ครูชำนาญการพิเศษ (ภาษาอังกฤษ)

